

ბებერი ხარი და „წინვა – გლეჯის გაზარი“

„აბა, რას გვარგებს ჩვენ ის გუთანი,
რომ აჩეჩოს მარტო მინანი,
და არ მოსთხრიდეს ძირით იმ ბალახს,
რომელიც უშლის თესლსა ამოსვლას“.

ი. ჭავჭავაძე

„ვისაც არ სნამდეს, რომ შრომა ქვეყნად
შემოქმედების ღვიძლი ტომია,
იმას დაეცეს სუყველა ერთად
დედამინაზე რაც ატომია“.

გ. ტაბიძე

წინასიტყვაობა

ჩემი პუბლიცისტური სტატიების კრებული, რომელსაც „ბებერი ხარი და წენვა-გლეჯის ბაზარი“ დავარქვი, წარმოადგენს გაგრძელებას მიმდინარე წლის გაზაფხულზე ჩემს მიერ გამოქვეყნებული წიგნისა: „ხმა ამოიღე, თუ ხარ ცოცხალი“. ამ წიგნებში შეტანილი თითოეული სტატია მაჩვენებელია იმ დიდი წინააღმდეგობებისა, რომლებიც ქართველი კაცის წინაშე აღიმართა „პერესტროიკის“ დაწყების დღიდან და დღემდე ძნელად გადასალახავ წინააღმდეგობებად რჩებიან.

რუსეთის თვალუწვდენელ იმპერიაში არც ერთი ერი ისე არ დაზარალებულა „პერესტროიკისაგან“ მიღებული „თავისუფლებით“, როგორც – საქართველო. ეს დაზარალება მოითხოვს შესწავლას, რათა აღმოფხვრილ იქნას მისი გამომწვევი მიზეზები, რომლებიც დღემდე არ კარგავენ ძალას და ქართველი კაცის საუბედუროდ კიდევ დიდხანს შეინარჩუნებენ აქტიურობას. საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობა, საზოგადოებრივი შინა აშლილობა, წარსულის მავნე გადმონაშთები და ქართული დემოკრატიის ლიბერალური კანონები ხელს უწყობენ „წენვა-გლეჯის“ ბაზრის გამტკიცებას და გაძლიერებას. ხალხის სულიერი ძალა, რომელიც ძირითადი საყრდენია ერის განვითარებისა, საუბედუროდ ორივე ფეხით კოჭლობს. ჩვენსავით, გზაჯვარედინზე ცხოვრობენ ჩვენი მეზობლები, მაგრამ ჩვენსავით არ უჭირთ.

ქართველი კაცი, მიუხედავად იმისა, რომ 200-ზე მეტი პარტია და პოლიტიკური საზოგადოება პატრონობს, მაინც უპატრონოდ თვლის თავს და ცხოვრებას სკეპტიკურად უყურებს, რადგან ხედავს, რომ ერის: ზნეობრივი, ინტელექტუალური და ეკონომიკური ცხოვრება უკან მიგორავს და უფსკრულს უახლოვდება.

სკეპტიციზმში ჩავარდნილ კაცს ნოსტალგია ჰგვრის ილუზორულ სიამოვნებას. იხსენებს უფასო სწავლას, მკურნალობას, მედიკამენტებზე, ტრანსპორტზე და სურსათზე ხელმისაწვდომ ფასებს.

ხალხი თავის უდღეურ ინტელიგენციასთან ერთად ოცნებობს ახალ პოლიტიკურ პარტიაზე, რომელმაც ერი უნდა გადაარჩინოს. ამ პარტიის ერთ-ერთი მიზანი უნდა იყოს, მიიყვანოს ხალხი განვითარების იმ დონემდე, რომ შესძლოს ერთმანეთისაგან გაარჩიოს სიკეთე და ბოროტება, ჭეშმარიტება და სიცრუე, ილუზია და პოეზია და საბო-

ლოო ანგარიშში ღვთაებრივი და სატანური მოქმედებები. არა ობიექტურად მოაზროვნე კაცი იტყვის, ამას რა დიდი გარჩევა უნდა. ეს ისედაც იცის ხალხმაო. „რაც ბრიყვისთვის ცერცვია, ის ბრძენისთვის ცეცხლია“, ამ საკითხებს რომ ვერ ანსხვავებს ერთმანეთისაგან, მიტომ არის ხალხი ამ დღეში. თაღლითი კაცისთვის და განსაკუთრებით ბრიყვისთვის სიკეთეა ის, რაც პირადად მას არგია, ბოროტებაა ის, რაც მას ვნებს. მათი გარჩევის დროს, თუ გვინდა, რომ ჭეშმარიტების ჩარჩოდან არ ამოვვარდეთ, მხედველობაში უნდა ვიყოლიოთ, პატიოსანი მშრომელი კაცი, გავითვალისწინოთ მისი საქმიანობა და მიდრეკილება, რაც ჭეშმარიტებასთან მიგვიყვანს. აქ აქცენტირება უნდა გავაკეთოთ სიტყვა პატიოსნებასთან. მარტო შრომა არ კმარა. კარგი კაცობის ტიტულის მისაღებად, რადგან შრომით ბევრი შრომობს, ოღონდ სხვადასხვა მიზნით და სხვადასხვა საშუალებებით. ზოგჯერ კაცი შრომობს, გონია რომ ღვთაებრივ საქმეს აკეთებს (პატიოსანი შრომა ღვთაებრივი საქმეა), სინამდვილეში კი სატანას ემსახურება. როცა ბოძზე მიკრულ ჯვორდანო ბრუნოს შესახებ დედაბერს უთხრეს: „ბებია, ამ კაცს უთქვამს, დედამინა ბრუნავსო“, გაკვირვებულმა თქვა: „უი, რა უთქვამს ამ ნაწყმედილსო, ნავიდა, ფიჩხი მოიტანა, მეცნიერს ფეხებთან დაუყარა“ და კმაყოფილი ნავიდა სახლში, დარწმუნებული რომ საღვთო საქმე გააკეთა. სინამდვილეში კი სატანას გაუწია სამსახური. ასეთი გულუბრყვილო ადამიანები ყველგან ბევრია და მათ შორის საქართველოშიც ბევრს ნახავ.

რაც შეეხება სიცრუეს, რომლის წინააღმდეგ ჯერ ბიბლიამ აიმაღლა ხმა და მოუწოდა ხალხს, „არ იცრუო“, ხოლო შოთა რუსთაველი 800 წელია ყურში ჩაგვყვირის რომ „კაცი ცრუ და მოღალატე, ხამს ლახვრითა დასაჭრელად“. მაინც ყველგან და მათ შორის საქართველოშიც დიდ პატივშია მისი მიმდევრები და დამცველები. ისინი იმოდენა პატივში ჰყავთ, რომ დეპუტატებად და პრეზიდენტებადაც კი ირჩევენ. კონსკურსში ის კანდიდატი იმარჯვებს, რომელიც ხალხს პარამუტივით გაბერავს ტყუილებით. ფაშიზმის ერთ-ერთი უდიდესი წარმომადგენელი ადოლფ ჰიტლერი წერდა: „ფართო მასები, თავიანთი პრიმიტიული შეგნებით დიდი სიცრუის მსხვერპლნი უფრო ხდებიან, ვიდრე წვრილმანისა, რადგან წვრილმან სიცრუეს თვითონაც მიმართავენ. დიდი სიცრუისათვის კი მათ ფანტაზია არ ჰყოფნით“. ქართველი კაცი რაინდული ბუნებისაა, რაც მის გადარჩენაში პოეტურობასთან

ერთად წამყვან როლს ასრულებდა. აქ საჭიროა გავიხსენოთ გალაკტიონის ლექსი: რომელშიც იგი იხსენებს იმ დროს, როცა: „პოეტი იყო არა მარტო პოეტი, პოეტი იყო ბედუინი და მეომარი, პოეტი იყო მოსამართლე და უფრო მეტი, იყო გრიგალი, იყო შერყევა. იყო მსოფლიოს ძალა ურღვევი, მისთვის არ იყო რამ შეფერხება. იგი უყვარდათ როგორც ნუგეში“.

თუ ძველი საქართველო პოეზიამ გადაარჩინა, ახალსაც გადაარჩენს, თუ ქართველი კაცი პოეზიას ხელახლა პოეტების საქმედ აქცევს.

პუშკინი წერდა: „Гения и злодейство несовместимы“.

როცა სატანამ პოეზია გიჟ-პოეტების საქმედ აქცია, მაშინ დაიწყო საქართველოს ნგრევის აქცია. ძველ კაცებს ახსოვთ: 90-იანი წლების დასაწყისში გორბაჩოვმა დარეკა თბილისში: „შემოდით ესენგეში და გავაჩერებ ოსებსო“. ესენგეში შესვლა დიდი ხეირის მომტანი არ იყო, მაგრამ იგი აუცილებლობას წარმოადგენდა დროის იმ მონაკვეთში და შევარდნაძის ხელში შევიდა კიდევაც (თუმცა მალე გამოვიდა). გავიხსენოთ რით უპასუხეს ხალხის რჩეულებმა გორბაჩოვს. ლენინის მოედანზე მოიწვიეს ხალხმრავალი მიტინგი და დაიწყეს მუშტების ქნევა ჩრდილოეთისკენ. ეს მუშტების ქნევა რისი საბაბი გახდა ყველა ქართველმა კარგად იცის. 2000-იან წლებში, როცა „ხალხის რჩეულებმა“ რუსთაველის პროსპექტზე თავყვადამტვრეული ბიჭები დაჰყარეს „გიჟ-პოეტები“ გახარებული მღეროდნენ: „დარია, თუ ავდარია, მიშა მაგარია-ო“. აი, სანამდე დაეშვა ქართული პოეზია, რომელიც „შიშის ზარს სცემდა“ შემოსეულ მტერს და ერის მოლაღატესაც.

ერთი გერმანელი პროფესორი ამტკიცებს: მსოფლიო რომანტიკული პოეზიის მწვერვალი ბაირონი კი არა ბარათაშვილიაო. მისი პოეზია ნამდვილად არის უსამართლობის წინააღმდეგ მებრძოლი რაინდის სულიერი თვისება. გავიხსენოთ მისი შეხედულება ერეკლე მეფის გადანყვეტილებაზე: მეფე ასე მიმართავს რუსეთთან საქართველოს შეერთების შეურიგებელ მოწინააღმდეგე სოლომონ ლიონიძეს:

„ჩემო სოლომონ, მეფემ უბრძანა, მე ეგ ყოველი არ ვიცი განა? მაგრამ კეთილთა დღეთათვის ქართლის რა მოვიგონო უკეთეს ამის?“

პარადოქსული ფაქტია ის ამბავი, რომ არსებულ სინამდვილესთან სამკვდრო-სასიცოცხლოდ შერკინებული „მერანის“

ავტორი ერეკლეს გადაწყვეტილებაზე დუმს. „პერესტროიკისგან“ გამოჩეკილი გიჟ-პოეტები ხმის ჩახლეჩამდე გაჰკიოდნენ „ძირს რუსეთის დამპალი იმპერიაო“ და მანამდე იქნიეს მუშტები, სანამ რუსებს თბილისის შემოგარენში 1500 ტანკი არ შემოაყვანიდნენ, და თუ სარკოზის შუამავლობა არა, ვინ იცის რა მოხდებოდა.

პედაგოგები ამბობენ: ყოველი უნარი ვარჯიშში ვითარდებაო. მიკვირდა რომ იმოდენა მოაზროვნე, როგორიც პლატონი იყო, თავის „იდეალურ სახელმწიფოში“ პოეტებს ცხოვრების უფლებას არ აძლევდა. ამ სტატიის წერაში მიხვდა ჩემი ბებერი ტვინი, რომ პლატონი გიჟ-პოეტებისგან იცავდა თავის იდეალურ სახელმწიფოს და არა ჭეშმარიტი პოეტებისგან.

აკაკი წერეთელი ამბობს: „ყოველ კაცს აქვს უფლება, ილაპარაკოს სისულელე, თუ ეს სისულელე ხალხს არ ვნებს და თუ ვნებს, უნდა დაეშალოს“. კარგი იქნება თუ ქართული დემოკრატია ამ მოთხოვნას გაითავისებს და გიჟ-პოეტებისათვის ცენზურას დაანესებს, თორემ ისინი წარყვნიან ქვეყანას. გადახედეთ ჩვენს ყურნალ-გაზეთებს, რომლებიც სავსეა პორნოგრაფიული სურათებით და ათასნაირი ვულგარული გამოთქმებით.

საზოგადოებამ და პირველ რიგში მათმა, ვისაც პრეტენზია აქვს საზოგადოების მართვისა, ყურადღება უნდა მიაქციონ ანგარიშიანობას და დაგეგმილი საკითხის შესასრულებლად გამოსაყოფ საშუალებებს. შერეკილი მშენებლები ქვეყანას კი ვერ ააშენებენ, დაანგრევენ. არც თუ ისე დიდი ხნის წინათ შერეკილმა ჯეელებმა ჩინეთიდან ორ მლნ-ად ღირებულებული ნაძვის ხე ჩამოიტანეს საახალწლოდ. საქართველოში იმდენი ნაძვის ხეა, რომ მის შესაძენად ჩინეთში შერეკილი კაცის მეტი არავინ წავა. მიშას დიდად არ მოსწონს თბილისი. ადგა და პარლამენტის შენობა ქუთაისში ააგო, რომლის აგება აუცილებლობას არ წარმოადგენდა, რადგან ძველი მთავრობის მიერ აშენებული სასახლე თავისუფლად აკმაყოფილებს პარლამენტის მოთხოვნებს. ქუთაისის სიკეთე თუ გინდა, პარლამენტის შენობაზე მეტი საჭირო იმდენი რამ არის გასაკეთებელი, რომ ბუღალტერი ვერ ჩამოთვლის. 400 მლნ-ით რამდენი სიკეთის გაკეთება შეიძლებოდა ამ დამშეული, 180 მანეთზე მიჩერებული ხალხისთვის. მისმა წინა პრეზიდენტმა, ხელი მოაწერა მეორე 400 მლნ-ად ღირებულებული ტაძრის მშენებლობას. ასეთ ადამიანებს საზოგადოების მართვის კი არა, თავისუფალი მოქალაქის ტიტულსაც

ძნელად მისცემდა სამართლებრივი სახელმწიფო. რა გეპარლამენტება და რა გეტადრება იმ ხალხის პატრონს, რომელთა ქვეყანაში 180 ლარით აცხოვრებენ ორპარასკევდარჩენილ ბებრებს, რომლებსაც 180 მანეთი წამალშიდაც არ ჰყოფნით და სამეფო კარი თუ მილიარდებიან ვალშია გახვეული, მათ წყალობაზე მიჩერებული ორპარასკევდარჩენილი ბებერი ნათესავების ვალში ეხვევა. ასე რომ შერეკილი ჯეელები ვერც ხალხს ემსახურებიან და ვერც ღმერთს.

თუ ვინმე ფიქრობს, რომ კაცის სამსახური სხვაა და ღმერთისა სხვა, სასტიკად ცდება. ვინც პატიოსან კაცს პატიოსნად ემსახურება, იგი ღმერთსაც სამსახურს უწევს და – პირიქით, ღმერთის სამსახური კაცის სამსახურიცაა.

ქრისტიანობამ თვითონ აკრძალა ღმერთისადმი კაცის შეწირვა, რაც შეიძლება ითქვას, უდიდესი რევოლუცია იყო ადამიანის შეგნებაში. მაგრამ თუ 400 მლნ-ები ტაძრებს, პარლამენტებს და შადრევნებს მოახმარე და ხალხს ლუკმა-პური გაუძვირე, ამისთვის კაციც მოგემდურება და ღმერთიც. რადგან ეს იქნება მობრუნება კერპთაყვანისმცემლობისაკენ. ერმაც და ბერმაც უნდა იცოდეს, რომ ღმერთს ეს ტაძრები და სასახლეები ხალხის ცხოვრების გასაუმჯობესებლად სჭირდება და არა დასამშვეად.

ახლა, როცა საქართველო, წენვა-გლეჯის ბაზრის“ ცენტრია, ყოველი მხრიდან ჯიჯვნიან. მათ ამის საშუალებას აძლევთ ქართველი კაცის ფანტასმაგორია. ქართველი კაცი უნდა დაუახლოვდეს რეალურ ცხოვრებას და გულში ჩაიბეჭდოს ვაჟა-ფშაველას სიტყვები: „თვით უპატრონეთ თავის თავს, ნუ იმედოვნებთ სხვაზედა“. შეგახსენებთ დავით გურამიშვილის სიტყვებს: „აგებულებით მყოფელი აროდეს გაღარიბდება“, როგორი „აგებულებით“ ცხოვრობს ქართველი კაცი, ამას ხომ ყველა ხედავს. აიღებს ვალს და ჩინურ ნაძვისხეს იყიდის. საამქროების და სახელოსნოების მაგივრად შადრევნებს დააგეგმარებს მძლავრი სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის მაგივრად. „კროტებად“ წოდებული მოტობლოკებით აავსებს მაღაზიებს, იმას კი ვეღარ ანგარიშობს, რომ ჩვენი გლეხის გაჭირვებას „კროტები“ და „კნუტები“ კი არა, აიეტის ცეცხლმფრქვეველი ხარებიც ვერაფერს მოუხერხებენ. ასეთმა უყაირათობამ, უანგარიშობამ და უგეგმურობამ ერთიანად გაანადგურა რესპუბლიკის მრეწველობა და მთელი ისტორიული ეპოქით ჩამოარჩინა სოფლის მეურნეობა და ქვეყანა 17 მილიარდიან ვალში გახვია.

გლეს ფერმერი დაარქვეს, აქაო და ამერიკაში ფერმერები მდიდრები არიანო და ესეც გამდიდრდებაო. რაიკომებს გამგეობები დაარქვეს, აქაო და რაიკომი უსამართლო იყო, გამგეობა სამართლის განსახიერებააო. საბჭოებს – მუნიციპალიტეტი, სპეკულაციას – ბიზნესი. მაგრამ სახელების გამოცვლამ უწყებებს ვერაფერი შესძინა და რაც იყო იმავე შინაარსით დარჩა.

გავისხენოთ სერვანტესის პერსონაჟის, სანჩო პანსას სიტყვები: „როგორც არ უნდა შემოსოთ, მე მაინც სანჩო პანსა ვიქნები“. ასე რომ არ გამოუცვლია ფერმერის ტიტულს გაძვალტყავებული გლესის ცხოვრების შინაარსი, მისი ბედი უცვლელი იყო კაცობრიობის ცხოვრების 5500 წლის ისტორიის მანძილზე და უცვლელი რჩება. ნოე ჩხიკვაძის 100 წლის წინათ დაწერილი ლექსი, „ბოგანო“, ისეთი სიზუსტით ასახავს თანამედროვე ქართველი გლესის ცხოვრებას, გეგონება, გუშინ დაუნერიაო:

„ოხვრით, ქვითინით გამოკეცა ტიალი ქოხი,
ტიალი ქოხი, ტანჯვის ბუდედ გადაქცეული,
ღმერთი ახსენა, ხელთ აიღო შინდისა ჯოხი,
და დუხჭირ ყოფნის გზას გაუდგა ბედით ეული.
ბევრი ეწვალა ბეჩავ გლესმა, ბევრი ეწამა,
არ გასტეხოდა ტოლთა შორის ნამუსი, პირი.
მაგრამ არ იქნა, არ დაინდო იგი ზეცამა.
არ მოაშორა იმას ტანჯვა და გასაჭირი.
მოსხნა, მოთესა, ნიაღვარმა ლექსად უქცია,
გამოაცალა მთელი წლისა სარჩო, საღსარი,
მღვდელი, მოხელე, მეზობელი მას მიუსია
და ნამოსახლსა დაამგვანა მისი სახლ-კარი.
ღმერთი ახსენა, ხელთ აიღო შინდის ჯოხი.
დუხჭირ ცხოვრების გზას გაუდგა ბედით ეული“.

ბედით ეული კაცი, გაქცევით ცხოვრებას ვერ აუმჯობესებს. მისი ოცნება მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ ილუზორულია, ხოლო რეალურად მან მხოლოდ ადგილის გადანაცვლება გააკეთა იმ „წენვა-გლეჯის ბაზარში“, რომელშიც ილია ჭავჭავაძის სიტყვებით რომ ვთქვათ:

„რყვნა წაწყმედა და ლალატია, სადაც ძმა ხარბობს სისხლსა ძმისასა,
სადა შური, ზაკვა, ძულება და ჰხდის წმინდა სიყვარულს მოყვასისასა“.

ეს „წენვა-გლეჯის ბაზარი“ სატანას აქტიურობის და ადამიანისადმი ღვთისგან ნაწყალობები არჩევანის წყალობით საზოგადოების მუდამ განახლებადაც ცხოვრებაში პირნათლად ასრულებს თავის ვალდებულებებს სატანის წინაშე და იარსებებს მანამ, სანამ კაცთა ცხოვრება ვერ შექმნის ისეთ სახელმწიფოს, რომლის ძირითადი საზრუნავი იქნება პატიოსანი ნების მქონე ადამიანი და არა პლუტოკრატები, ოხლოკრატები, სპეკულანტები, თაღლითები, გაიძვერები და ათასგვარი ძაღლები და მამაძაღლები.

სამართლებრივი სახელმწიფო, რომელზედაც პატიოსანი ადამიანები უხსოვარი დროიდან ოცნებობენ და შეძლებისდაგვარად იბრძვიან კიდევ მის დასამყარებლად, დაახლოვებს საქონლის საბაზრო ღირებულებას თვითღირებულებასთან. ამით მოსწყვეტს „წენვა-გლეჯის ბაზარს“ თავისი მასაზრდოებელი წყაროდან. მასაზრდოებელ წყაროს მოწყვეტილი „წენვა-გლეჯის ბაზარი“ მემენტალურად შეწყვეტს არსებობას და ისტორიას ჩაბარდება.

ეს იქნება დემოკრატიის ნამდვილი ზეიმი და გამარჯვება.

ზელიმ ჩაკვეტაძე

22.XI.2018 წ.

P.S.

შორეულ მომავალში, როცა ჩვენს ცხოვრებას პროფესორები ახალგაზრდებს გააცნობენ, ისინი ასეთ დასკვნას გამოიტანენ: დიდი გამძლეობის ყოფილან ჩვენი წინაპრები, თორემ „წენვა-გლეჯის ბაზარს“ ვერ გადაურჩებოდნენო.

მშვიდი ერი და მაქლარი ბერი

*„რომელი მალლად იტყოდეს სიცრუესა, დამდაბლდეს“
ბიბლია*

გორბაჩოვისეული „პერესტროიკით“ აცუნდრუკებულმა ქართულმა პოლიტიკურმა პარტიებმა საშინელ დღეში ჩააგდეს თავისი ერი.

რუსეთის იმპერიის დაშლა ისტორიულ აუცილებლობას წარმოადგენდა. მის დაშლაში მონაწილეობა მიიღო ქართველმა ხალხმაც, მაგრამ არა ისეთი, რომ კვეხნით ავიკლოთ ქვეყანა, ჩვენ დავშალეთ რუსეთის თვალუწვდენელი იმპერიაო. რუსეთის იმპე-

რია დაშალა ცხოვრების განვითარების კანონზომიერებამ და არა დიდკაცობის მანიით შეპყრობილ ცალკეულ ინდივიდთა მუშტების ქნევამ მომაკვდავი იმპერიის გასაღიზიანებლად, შე აგრესორო, მოგიღებთ ბოლოსო.

კიდევ კარგი, რომ მსოფლიო დემოკრატიულმა აზრმა შესძლო, რომ მომაკვდავ ვეშაპს, არ მისცა საშუალება კუდი მოექნია, თორემ რა დღეში ჩავარდებოდა მრავალჭირნახული საქართველო, ეს საკითხი კომენტირებას არ საჭიროებს. ვფიქრობ, რომ იმპერიის ნგრევას ყველაზე მოხერხებულად კომუნისტური პარტია შეხვდა, მათ იმის შიშით, რომ ცალკეული პარტიების ბრძოლა სახალხო აჯანყებაში არ გადაზრდილიყო, დაინყეს ყოველგვარ დათმობებზე წასვლა. ლენინის ძეგლი ანტიკომუნისტებმა ისე იოლად მოაძვრეს, თითქოს იგი ქალაქში უნებართვოდ დადგმული კომერციული ჯიხური ყოფილიყო. საბჭოურ ძალისმიერ უწყებებს მეთამბოხეთა გაღიზიანებაც კი აუკრძალეს. რა მოიგო ამით კომპარტიამ?!

XX საუკუნის 90-იან წლების კომუნისტები არ ჰგავდნენ არც რევოლუციურ მიამიტებს და არც პოლიტიკურ საჭურისებს. ისინი თანამედროვე პოლიტიკური ცოდნით კარგად იყვნენ შეიარაღებული და შეძლეს თავისი პირადული ინტერესების დაცვა არტილერიის გამოყენების გარეშე. მათ კარგად ჰქონდათ შეგნებული, რომ მუშტოსანი ჯეელები ქვეყნის მართვას ვერ შეძლებდნენ და მინისტრების რბილ სავარძლებში ჯდომა მათ მოუწევდათ, ხოლო სახალხო აჯანყების შემთხვევაში ყველაფერს დაკარგავდნენ. ჩაუშესკუს ტრაგედია დიდი გაკვეთილი იყო „წითელი ანგელოზებისათვის“.

მართალია, ცალკეული დისიდენტები მოხვდნენ მაღალ თანამდებობებზე, მაგრამ ეს მოჩვენებითობა იყო. „დემოკრატია“ს მიტმასნებული კომუნისტების წყალობით ისინი მალე გაათავისუფლეს და მათ სავარძლებში ქურქგამოცვლილი მედროვეები ჩაბრძანდნენ. რადგან საზოგადოების დიდ ნაწილს სწამდა, რომ ისინი მდგომარეობას გამოასწორებდნენ. გავიხსენოთ, რამოდენა იმედით მოინვიეს საქართველოში ედუარდ შევარდნაძე. ამ ქართველმა ტალეირანმა ყველაფერი თავისი პირადი და ახლობლების ინტერესების დასაცავად გააკეთა. მაგრამ უბრალო ხალხის სასიკეთოდ – ვერაფერი. რაკი ტალეირანი ვახსენეთ, გავიხსენოთ ფრანგული იუმორი, „ტალეირანს რალაცაში დასჭირდა, თორემ ისე არ მოკვდებოდაო“.

თუ შევარდნაძე ქართველიო ტალეირანია, იგი პრეზიდენტობი-

დან არ გადადგებოდა ისე, თუ ეს გადადგომა არაფერში არგებდა.

ცხოვრება გამუდმებული ბრძოლაა მამასა და შვილს შორის. მაგრამ ეს ბრძოლა მცირე გამოწვევის გარდა, მტრობაში არ გადადის. იგი იფარგლება ხან ძველის ბატონობის დროებით შენარჩუნებით, ხან კი ახლის დამკვიდრებით. არც ერთი შვილი არ ეუბნება მამას, შენ უფლება არა გაქვს არსებობდეო. მაგრამ, მამა შენი შეხედულებები მოძველდა, ახლა სხვა ცხოვრება მოდის და მე უნდა დამიჯეროო, ასეთ მიმართვას ხშირად მოისმენ ყველა სახლში.

შევარდნაძე ხალხმა შეისწავლა. მას იგი ახსოვს ჯერ კიდევ „კომსომოლა“ ბიჭი, შემდეგ რუსეთის იმპერიის საგარეო საქმეთა მინისტრი, ბოლოს ქართული ეროვნული სახელმწიფოს მშენებელი. მაგრამ ვერც „კომსომოლია“ გადაარჩინა, ვერც რუსეთის იმპერია და ვერც ეროვნული სახელმწიფო ააშენა.

ხალხში მომნიფდა საკითხი მისი გადადგომის შესახებ, მაგრამ სანამ ხალხი აუჯანყდებოდა გაყინული ხელფასებისა და პენსიების შემოქმედს, მან დაასწრო და სმკ-ს მიერ დაჩეკილ ბიჭებს გადასცა ძალაუფლება.

გაგრძელდა ყველაფერი ისე, როგორც ეს წინა თაობის მიერ იყო გაანგარიშებული.

რაც შეეხება ეროვნული სიმდიდრის განაწილებას, რომელსაც პრივატიზაცია დაარქვეს, ყველაზე მომგებიანი შეიქნა ერის ელიტარული ნაწილისათვის, მცირე რამ სახელმწიფოსთვის და ძარცვა მასებისთვის.

სპეკულაცია, რომელშიც მე ავკაცობას ვგულისხმობდი, განვითარების ზენიტში ავიდა საგაზეთო სტატიაში „ვერ შევარგებთ „ხალხს“ პრივატიზაციას“ („სამტრედიის მაცნე“ 30-X-1992 წ.) ვწერდი: „როგორც კი გაიგეს, გლეხს მინა მისცესო, დაადვეს სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკას, სანვაგ-საცხებ მასალებს და საქველმოქმედოდ შემოტანილ საქონელს იმოდენა ფასი, რომ გაძვალტყავებულ გლეხს ხერხემალი გადაუმტვრიეს „ახლა მას ნამდვილად შეუძლია თავი ინუგეშოს ლორთქიფანიძის სიმღერით „დრამხტი-ტარო, დრიმხტი-ტარო, მინის ზემოთ მაინც ვარო“.

ჟურნალ „თბილისურ ამბებში“, რომელშიც ილუსტრირებულ ფერებში ნახავთ მერის ფანჯრიდან დანახულ თბილისს, იტყვი, თბილისი და მასთან ერთად მთელი საქართველო ვარდოსნებს სამოთხედ გადაუქცევიათო. მაგრამ გახედე ბებერი გლეხის ქოხიდან ან დასანგრევად განწირული „ხრუშჩოვკებიდან“ თა-

ნამედროვე საქართველოს და დაინახავ 38 ლარიან პენსიას, 50 ლარად ღირებულ ტომარა პურის ფქვილს, ათასობით უმუშევარს და მანანნალას, ლუკმა-პურისთვის საზღვარგარეთ გადახვენილ ახალგაზრდობას, ყუთებში ჩამჯდარ საბერძნეთში თუ თურქეთში მიმავალ ქალებს და მოისმენენ ახლახან შეთხზულ ხალხურ სიმღერას: „პარტია და კომკავშირი სანატრელი გაგვიხდა“.

ამ სიმღერის შთამაგონებელი არის შევარდნადისეული დემოკრატია, რომელმაც განაცხადა: ჯერ მოსამართლეებს და მინისტრებს მივხედოთ, შემდეგ ხალხსო. მისი აზრით, კარგად დანაყრებული ბერი კარგად ილოცებს და მრევლს გადაარჩენს. შევარდნადის დემოკრატიებმა უნდა გაითვალისწინონ, რომ მხოლოდ მრევლის ცხოვრებით მცხოვრებ ბერს შეუძლია ხალხის გადარჩენა. წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი მიზანს ვერ მიაღწევს და ბერი და ერი ერთად წაწყდება.

სწორედ შევარდნადისეული დემოკრატიის წყალობით განაწილდა სახელმწიფო საკუთრება, გაჩნდა პირტიტველა მილიონერი ბიჭების მთელი პლეადა და პაუპერების არმია.

რა დანერეს, რა ააშენეს ამ ბიჭებმა ასეთი, რომ დროის უმცირეს მონაკვეთში მილიონერები გახდნენ? მოცეკვავე შადრევნები?! ლამაზი სკვერები?! თბილისური ამხანაგობები?! ოკუპაციის მუზეუმი?! ვერც ერთი მათგანისათვის მშვიერი ქვეყანა მათ მილიონებს ვერ მისცემდა. მათ მილიონებს შევარდნადისეულმა დემოკრატიამ ჩაუყარა საფუძველი და გაამაგრა კიდევაც. ახლა მათ ხელშია მილიონები და მძიმე არტილერიაც.

საშუალოდ მოაზროვნე კაცისათვის გაურკვეველია საქართველოს მილიტარიზაციის საკითხი. რისთვისაა საჭირო ეს უზარმაზარი სამხედრო ხარჯები, ვისგან დაიცავს თავს ქართული მთავრობა თავისი არტილერიით? თურქეთისგან?! რუსეთისგან?! ირანისგან?! თუ თავისი ხალხისგან?! – ვერც ერთისგან.

საღად მოაზროვნე კაცისათვის გასაგებია, რომ ქართველი კაცის ბედი დამოკიდებულია მსოფლიოში მიმდინარე დემოკრატიულ პროცესებზე და არა არტილერიაზე. თუ ერი მსოფლიოში მიმდინარე დემოკრატიულ პროცესებს ვერ აჰყვება, მას ვერავითარი მილიტარიზაცია ვერ გადაარჩენს.

ზელიმ ჩაკვეტაძე
5.X.2006 წ.

დემოკრატიის შუქურა და მისი არქიტექტორების პათოლოგია

არ დაიზარო არსად არასდროს
სიცრუისა და ტირანის გმობა
შერისი

მოდის ქართველი კაცი უხსოვარი დროიდან და მოისწრაფვის სამართლებრივი სახელმწიფოს შექმნისაკენ.

„პერესტროიკის“ პერიოდში, როცა საზოგადოებამ ხმა აიმაღლა კომუნისტური უსამართლობის წინააღმდეგ, იმ დროინდელი დისიდენტები დიდ იმედს იძლეოდნენ, რომ რუსული იმპერიის ნანგრევებზე დემოკრატიულ სახელმწიფოს შექმნიდნენ, მაგრამ რაც შექმნეს ყველამ იცის...

მათი პოლიტიკური მემკვიდრე „მსოფლიო დონის პოლიტიკოსად“ წოდებული ედუარდ შევარდნაძე, რომელიც მისი წინამორბედებით დასავლეთის იდეოლოგიად მოეწვინა საქართველოს და იწყებს მისებურ ზრუნვას სამართლებრივი სახელმწიფოს შექმნაზე.

მისი იდეების გამტარებელმა სააკაშვილმა დააგვირგვინა მისი წინაპრის „ეროვნულ-დემოკრატიული: იდეები და ქართველ ხალხს „დემოკრატიის შუქურაში“ ამოაყოფინა თავი.

ჩავიხედოთ ნაციონალების სათაყვანებელ შუქურაში, რომელსაც მიშმადიდებლები ისე სცემენ თაყვანს, როგორც მუსულმანები ყურანს და ქრისტიანები სახარებას.

შევვხვით მატერიალური დოვლათის წარმოების და წარმოებულის დოვლათის განაწილების საქმეს.

ცხოვრების მიმდინარეობამ გვიჩვენა, რომ ქართულ ბიზნესს განვითარება უჭირს. მისი გაჭირვების ერთ-ერთ მიზეზად უნდა ჩაითვალოს ის, რომ იგი გაჩენისთანავე დაავალდებულეს ხალხი და მთავრობა გამოეკვება, რაც მას თავისი გამოუცდელობის გამო არ შეეძლო. მას, როგორც ყველაფერს ამ ქვეყნად სჭირდებოდა მოვლა, პატრონობა, გაზრდა და დავაჟკაცება. ასეთი პატრონობა მისთვის არავის გაუწევია. მხოლოდ შეღავათი მიიღო იმით, რომ უფლება მისცეს შემოტანილი თუ ადგილზე წარმოებული პროდუქცია გაყიდოს ისე, როგორც მას აწყობს. ბიზნესის ეს შეღავათი მძიმე ტვირთად დააწვა საზოგადოებას. ძალაში შევიდა კანონი: საქონლის ფასს განაპირობებს მასზე მოთხოვნილებაო. ნაცვლად

იმისა, რომ საქონლის ფასი უნდა განისაზღვრებოდეს მასზე დახარჯული შრომის ღირებულებით.

აღბათ ამ მდგომარეობამ ათქმევინა მიხეილ სააკაშვილს: „საქართველოში საუცხოო ბიზნეს გარემოაო“. დიახ, დედაბერს რომ რამდენიმე კოლოფ წამალში მთელი თვის პენსიას დაატოვებინებენ, დიდ საქვეყნო საქმე გააკეთებ, ბიზნესს გაამდიდრებ, სახელმწიფოს ბიუჯეტში ფულს შეიტანს და დედაბერსაც განკურნავ.

„საქართველოში მედიკამენტების ფასი 3-ჯერ 4-ჯერ აღემატება იმავე მედიკამენტების ფასს ევროპის სხვადასხვა ქვეყნებში“ (ჟურნალი „გზა“, №49, 3-9-12 2015წ. ხათუნა ჩიგოგიძე). საქმეში ჩაუხედავი კაცი იტყვის: სახელმწიფოს უჭირს და რა უნდა ქნასო. სახელმწიფოს რომ უჭირს, ამაზე ვერავის შევედავებით, მაგრა იმ დედაბერს ულხინს?! ვინ უნდა გასწიოს გენერლობა გაჭირვებისგან ხალხის დასახსნელად მთავრობამ თუ...

საქართველოში საწარმოო ძალების წინსვლა არ იქნება, სანამ ეგ დემოკრატიის შუქურა იბატონებს.

ქვეყანაში გამეფებულია სპეკულაცია, რომელსაც საქმეში ჩაუხედავმა კაცებმა კომერცია უწოდეს. აი რას წერს სკოტი კომერციის შესახებ: „კომერცია აახლოებს ერებს, გაჭირვებას უმსუბუქებს ხალხს და დიდად უწყობს ხელს დოვლათის დაგროვებას“. აი, როგორ ესმის ევროპელ კაცს კომერცია, ჩვენი ქართველი ევროპელები კი კომერციას სპეკულაციის სინონიმად იყენებენ.

ძნელად თუ ვინმე დაასახელებს ჩვენში ცხოვრების ისეთ დარგს, სადაც სპეკულაცია თავისი განვითარების ზენიტში არ იყოს. მთავრობას უნდა შეევასხენოთ ლევ ტოლსტოის აზრი: „რომ ყოველგვარი შენაძენი, რომელიც არ შეესატყვისება მასზე დახარჯულ შრომას, უპატიოსნოა. უპატიოსნობის წინააღმდეგ მთელმა საზოგადოებამ და პირველ რიგში მთავრობამ უნდა იბრძოდეს, რადგან ერთი მსხვერპლია და მეორე სამართალდამცავი. საუბედუროდ ვერც ერთი იბრძვის და ვერც მეორე. ამ უმოქმედობით ქვეყანას განადგურებისკენ ექაჩებთან. თუ ვინმე ფიქრობს, რომ ისე პატარა ქვეყანა, როგორიც საქართველოა, უპატიოსნო გზით აშენდება, შემცდარია.

თუ გადავხედავთ განაწილების პრინციპს, იგი იმავე გზით მიდის, რომლითაც შევარდნაძის დროს მიდიოდა. „2015 წლის ბიუჯეტში ხელისუფლების შენახვის ხარჯი 43%-ია. დედამინის ზურგზე ვერ იპოვით სახელმწიფოს, სადაც ერთი მუჭა ხელისუ-

ფლების შენახვა ამდენი ჯდება და მთელი ერი წელებზე ფეხს იდგამს“ (ყურნალი „გზა“ №49, 3-9-12.2015წ. თამთა ადგიშვილი).

შევარდნაძემ თავის დროზე დაგვაიმედა, რომ ყველაფერი ავტომატურად დალაგდებოდა. მაგრამ მაშინ არავის დაბადებია კითხვა – ვის სასარგებლოდ? ვხედავთ, რომ ლაგდება ყველაფერი, მაგრამ არა ხალხის, არამედ მარტოოდენ პრეროგატივების სასარგებლოდ.

ჩვენს ხალხს დიდად არ ეხატებოდა გულზე მოსკოვის დიქტატი თბილისზე, მაგრამ ცხოვრებამ გვიჩვენა, რომ იგი დემოკრატიის შუქურის დიქტატზე ძნელი არ ყოფილა. თუმცა ბევრი სიკეთე არც იმას გაუკეთებია, მაგრამ ამან სულ წყალს გაატანა უბრალო ხალხის ბედი. თუ გადავხედავთ სტატისტიკას, აღმოჩნდება, რომ რუსეთში ჩვენს ფულზე გაანგარიშებით მინიმალური პენსია 438 ლარია. გამოდის რომ, რუსეთის ეკონომიკური სივრციდან გამოსვლით უბრალო პენსიონერი ყოველთვიურად ჰკარგავს 252 ლარს. ჰკითხეთ პურის ქერქზე მიჩერებულ ბერიკაცს, უღირს თუ არა 252 ლარად რუსოფობების ლოზუნგი: „გაუმარჯოს დამოუკიდებელ საქართველოს“ და რუსების ლანძღვა-გინების 25 წლიანი სერიალი. თუ კარლ მარქსს დავესესხებით, რომ „ეკონომიკა ყველაფრის საფუძველია“, პასუხი უთქმელადაც მიგნებული იქნება.

მაშ ვის უღირს ზემოთ ჩამოთვლილი ფაქტები დიდ რამედ? ცხადია პრეროგატივებს.

ესპანური ანდაზა ამბობს: „თუ სახედარს ჰყავს სამი ბატონი, მგელი გახდება მისი პატრონი“. რუსოფობები აქეთ თურქებს ემეგობრებიან, იქეთ ევროპას ეკეკლუცებიან, გადაღმა ამერიკას ეთაყვანებიან. იმას ვერ ხვდებიან, რომ არც ერთი მათგანი საქართველოს ინტერესების დასაცავად რუსეთს არ დაუპირისპირდება. მათ მეხსიერება ლალატობთ, თორემ აუცილებლად დაიმახსოვრებენ 80-იანი წლების ბოლოს მოსკოველი დიქტორის ნათქვამ სიტყვას: „არ უნდა დაგვაზინყდეს, რომ რუსებთან ხუმრობა არ შეიძლება“. ეს დარიგება რომ ნაციონალებს გულთან მიეტანათ, საქართველო აგვისტოს დღეებს ასცდებოდა. მიშმადიდებლებმა თავისი ლანძღვა-გინებით მიაღწიეს იმას, რომ რუსებს ქვეყანა აანოკებინეს. ამაზეა ნათქვამი „მუტრუკი თავის კუნტრუშით დედას მგლებს შეაჭმევსო“. ახალი მთავრობა აგრძელებს წინა კაცების აზრებს და საქმეებს. ბატონმა ივანიშვილმა ზენიტში აიყვანა შევარდნაძის სიბრძნე. გავისხენოთ

მისი სტატია მინისტრების შესახებ: „თუ მინისტრს 100 ლარი ექნება ჯამაგირი, მას კორუპციისაგან ვერ დაიჭერ ვერაფრით“ (გაზეთი „ასავალ-დასავალი“ №24 17-23 2013წ.). ივანიშვილის შეხედულებით მინისტრს კოლოსალური ხელფასი უნდა მისცე, რომ არ იავკაცოს. ხოლო რაც შეეხება ხალხს, „ბუნჩულა საქონელს“, პურის ქერქითაც დააკმაყოფილებ. ხალხი პურის ქერქს ხრავდეს და მისი მინისტრი იღეშებოდეს, ეს ვერაფერი სამართალია. მინისტრმა ხელი უნდა შეუწყოს წარმოების განვითარებას, შეაძლებინოს ხალხს დოვლათის შექმნა და კი ბატონო, 5000 ლარი მიიღოს, წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი პროკურატურის სარეცელზე უნდა დააწვინონ.

სალად მოაზროვნე კაცისათვის გასაგებია, რომ ქართული მთავრობის მუშაობის ძირითადი მიზანი არის საზოგადოების ზედა ფენაზე ზრუნვა.

ბებრებმა იციან და ჯეელებმა უნდა ისწავლონ კანტის აზრი: „პოლიტიკოსმა მუხლი უნდა მოიყაროს მხოლოდ სამართლის წინაშე“, თუ უნდა სამართლიანი სახელმწიფოს შექმნა, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ქართველი კაცი იყო, არის და იქნება გამსახურდია-შევარდნაძე-სააკაშვილის დემოკრატიის შუქურაში.

ზელიმ ჩაკვეტაძე

1.11.2016 წ.

ქართული დემოკრატია და

მისი საბანამანათლებლო საქმიანობა

„მთავარი ძალა რაც გამარჯვებას ანიჭებს ერს საარსებო ბრძოლაში არის ცოდნა, განათლება“

ი. გოგებაშვილი

ჰაინრიხ ჰაინე გვასწავლის: „ყველა დღე შედეგია გუშინდელისა, თუ გვინდა შევიცნოთ, რა სურს ამას, უნდა გავიგოთ, რა სურდა მას“.

სკოლა იყო და იქნება საზოგადოების ზრუნვის №1 საგანი. მის ზრუნვაზე არც მთავრობა ამბობს უარს. მაგრამ მოქმედების მიზანი სხვადასხვა აქვთ. საზოგადოება ცდილობს სკოლა იყოს მისი განვითარების და წინსვლის გარანტი. მთავრობა კი მუდამ იმის ცდაშია, რომ სკოლა გამოიყენოს თავისი ბატონობის შესანარჩუნებლად.

70-იან წლებში ბერიკაცმა მითხრა: მასწავლებლობა ნიკოლოზის დროს დავიწყეო. კითხვაზე რას გიხდინენ ჯამაგირს, პასუხი ასეთი იყო – 27 მანეთს. რა შეიძლებოდა გეყიდა ამ ფულით? –

საშუალო ხარისხი, იყო პასუხი.

70-იან წლებში „კომუნიზმის მშენებლობის გამაღივებელი პერიოდში ერთი თვის ხელფასით 8 მასწავლებელი ვერ იყიდდა ხარს.

ეკონომიურად დაძაბუნებული მასწავლებელი, პოლიტიკურად დაძაბუნებულ საზოგადოებას იძლევა. შემოდის სკოლებში რაიკომის და ცკ-ას მდივნების დიქტატურა. მათ დიქტატს ვერაფერს გაეცეოდა. ხრუშჩოვის ხელში დაიწყო მცდელობა სკოლა – კოლექტივების შექმნის შესახებ. რომლის განხორციელება მის ავტორს არ დასცალდა. ობიექტური მიზეზების გამო, თორემ საზოგადოება მის აზრს აუცილებლად მიიღებდა, ვინ გაბედავდა პროტესტის გამოთქმას ფოლადის კბილების კრაჭუნის შიშით. ხრუშჩოვის „სიბრძნე“ ააცილა ღმერთმა სკოლას, მაგრამ იგი განაკვეთიანების ჭაობში ჩავარდა. წამოვიდა რაიკომების „გენიალური აზრები“ ვისაც მასწავლებლობა უნდა მენაკვეთებოდაც უნდა უნდოდესო. საქართველოს სოფლის მოსახლეობა, რომელიც რესპუბლიკის 50%-ზე მეტს მოიცავს, მთლიანად ჩავარდა „ყოველისშემძლე მასწავლებლის“ ხელში, რომელიც მენაკვეთებოდასაც ენეოდა, მეაბრეშუმეობასაც, მეძროხეობასაც და მელორეობასაც. მასწავლებელი რომელიც კანონის მიხედვით ჰომო ურბანური უნდა იყოს, ჰომო საპიენსობაც წაართვეს და პარტიის კლაკიორად აქციეს.

90-იან წლებში საქართველოს პრეზიდენტმა გამოთქვა აზრი იმის შესახებ, რომ მასწავლებლის საქმე პოლიტიკა არ არისო. ეს აზრი მთავრობამ მაშინვე მიიღო. ცხადი გახდა როგორც გუშინდელი ისე დღევანდელი დღის სურვილიც მთავრობის შეხედულება იმის შესახებ, რომ აპოლიტიკური მასწავლებელი აპოლიტიკურ საზოგადოებას შექმნის ეს სადაო საკითხიო არ არის და არც ის იქნება სადაო, რომ აპოლიტიკური საზოგადოება ბრძოლას ვერ შეძლებს და მთავრობის მონა-მორჩილი იქნება. ხდება ხოლმე ბრბო გამოდის რაიმე უსამართლობის წინააღმდეგ. მაგრამ იგი ორგანიზებულ ძალას არ წარმოადგენს და სწრაფად იშლება.

ტირანია ათასწაირ ხრიკებს მიმართავდა და მიმართავს ხალხის დასამორჩილებლად, მაგრამ საბოლოო ჯამში ყოველ ტირანს ბოლო ეღებოდა. ნერონიდან დაწყებული XXI საუკუნემდე უამრავი ტირანის დასახლება შეიძლება, მაგრამ როგორც ადილიური ანდაზა ამბობს: „ქვეყანაზე ვერაფერს შესძლო სიმართლისა დაჩოქება და სიცრუის ამალგებით დედამინის აქოთება“.

დემოკრატიის აბორტმეიხრეები ოდითგანვე დიდი მონდომებით და ოსტატობით მუშაობდნენ, მაგრამ მაინც ვერ მოახერხეს გადაეჭრათ დემოკრატიის სასიცოცხლო ძარღვი, რომელიც ყოველთვის წარმოშობდა სიყვარულს, მეგობრობას, ჰუმანიზმს და კაცთა შორის ურთიერთგაგების იდეებს.

ალიგიერი დანტე წერდა: „სატანას ბენვებს ვეჭიდებოდი, იგი მინის მთელ სიმაღლეზე გახიდულია როგორც ლერძი უშველებელი“ ამ უშველებელ ლერძთან ბრძოლის ყველაზე დიდი საშუალება მაინც სკოლაა. იგი ყველგან მოქმედებს და მუშაობს იმ დავალების შესაბამისად რომელსაც მას უყენებენ. ჩვენში სკოლა და მასწავლებელი აპოლიტიკურია, მაშინ როცა საქმე სახალხო ინტერესებს ეხება. თორემ როცა საქმე მთავრობის ინტერესებს ეხება, მაშინ იგი ძალზე აქტიურია. მისი აქტიურობა ჩანს არჩევნებში სამთავრობო პოლიტიკის გატარების საქმეში. დარბიან სოფელში საარჩევნო ფურცლებით და ბანკნოტებით გულს შეგინუხებენ კითხვებით ხმას ვის აძლევო და სხ.

გარდაქმნას მოითხოვს როგორც საშუალო ისე უმაღლესი სკოლები. საშუალო სკოლა ჯერ კიდევ კომუნისტების ხელში, რუსული ტერმინოლოგიით რომ ვთქვათ „პროხოდნოი დვორად“ აქციეს, რომელსაც ყველა ამთავრებდა. მაშინ ამას ჰქონდა ტრაბახის მნიშვნელობა. პარტიას უნდოდა ეთქვა დასავლეთისთვის, შეხედეთ, როგორი ჰუმანიტები ვართ, განათლების გარეშე არავის ვტოვებთო. სკოლებში დირექტორებს უხვად მოჰქონდათ რაიკომების დადგენილებები, მასწავლებლებმა ორიანის გარეშე იმუშაოსო, როგორ შეიძლება სოციალიზმის პირობებში ოროსნები გვყავდესო. არ ისწავლა ზარმაცმა ყმანვილმა გაკვეთილი და სოციალიზმი რას უშველის მის უცოდინრობას. მაგრამ წერს მასწავლებელი სამიანებს. მთავრობაც კმაყოფილი ჰყავს, ბავშვიც და მშობელიც. იქეთ დასავლეთი სკდება გულზე, რა განათლებული ხალხი ჰყავს საქართველოსო.

სამიანის გაუბრალოებამ საშინელი ზემოქმედება მოახდინა საზოგადოებაზე. ის არარაობად ქცეული სამიანი ბევრ კაცს უწერია უცხო ენაში, მაგრამ რამდენი მათგანი გაგაგებინებს აზრს თუნდაც მარტივი წინადადებით უცხო ენაზე? – ცოტა, რამდენი კაცი ამოხსნის მეთაე კლასის საპროგრამო ამოცანას მათემატიკაში? – კიდევ ცოტა, რამდენი კაცი შესძლებს გადმოსცეს აზრი წერილობით მშობლიურ ენაზე? ცოტა და ცოტა. ყველაფერი ცოტა მხოლოდ დიპლომები გვაქვს უამრავი.

თუ გადავხედავთ უმაღლესი სკოლების საქმეს, ნამდვილად გასაკვირია. არა მგონია, ასე პატარა ქვეყანაში იყოს სადმე იმდენი უმაღლესი სკოლა, რამდენიც ჩვენშია. ხშირად მოისმენ ასეთ რამეს ცაგერის უმაღლესიო, წყალტუბოს ინსტიტუტის, ზესტაფონის უნივერსიტეტის და კიდევ სხვა. ...კეთდება ფული, ივსება ბირჟები დიპლომიანი ბიჭებით, რომელთა დასაქმება სახელმწიფოს არ შეუძლია და კიდევაც რომ შეეძლოს, შეძლებენ კი ზემოთ ჩამოთვლილი უმაღლესი სკოლების კურსდამთავრებულები ინტელიგენციის ტვირთის ზიდვას? ხალხს უთქვამს „მკვლავი მოსინჯე, ღონე გაიგე, ვიდრე მძიმე ტვირთის მხრებზე დაიდებ“.

ჰომეროსს უთქვამს „ამ ქვეყნად ყველაზე დიდი სატკივარი ცარიელი სტომაქიაო“, როცა ეს დიდი სატკივარი კაცს შეაშინებს, მოვა მთავრობაში ცაგერის უმაღლესი მაქვს დამთავრებული და მაშუშავეთო, მთავრობის მოხელე რას აგებს, კაცს მოიმაღლიერებს, დაასაქმებს და თუ ცაგერის უმაღლეს სკოლაში მიღებული განათლება იმ კაცს სოფელს ვერ ააშენებინებს, მას ხომ გაუჩენს ჯამაგირს. ამ ჯამაგირის ფასად იგი ქვეყანას მოუშზადებს ისეთ კადრებს, რომელზედაც ზემოთ გვექონდა საუბარი.

საქართველოს განათლების სისტემა აუცილებლად საჭიროებს რეფორმას. რეფორმამ უნდა გაითვალისწინოს:

1. 3-იანის (რომელსაც ახლა რაღაც სხვა დაარქვეს) ავტორიტეტის ზრდა. ნიშანი სამიანი უნდა იწერებოდეს მაშინ, როცა ბავშვი გადმოსცემს საპროგრამო მასალას და ხანდახან საჭიროებს ოსტატის ჩარევას. ამ დონემდე რომ ხალხი ავიყვანოთ ეს იმას ნიშნავს, რომ ქართველი კაცი პატარა დაბრკოლებით ისაუბრებს ევროპულ ენებზე, ამოხსნის საშუალო სირთულის ალგებრულ ამოცანებს და გადმოგვცემს აზრს წრილობით მშობლიურ ენაზე გრამატიკის და სტილისტიკის მოთხოვნათა შესაბამისად. ეს ყველაფერი ყოვლისშემძლე რაიკომის ყოვლისშემძლე პირველ მდივანს (რომლებსაც ახლა რაღაც სხვა ჰქვია) შეაძლებინოს ღმერთმა და ხალხს რავა ნავეჩხუბები. თუ ზემოთ ნათქვამი მოთხოვნა შესრულდება არც მსოფლიო დონის პოლიტიკოსებს შეეშლებათ ერთმანეთში ჩრდილოეთი და აღმოსავლეთი. არც პრეროგატივები შეაგულიანებენ ქართველებს „მაგარი უთხრათ, მეგობრებო“ „კრემლი უკან იწევსო“ არც დემოკრატიის შექურის არქიტექტორები აურევენ ერთმანეთში შოთა რუსთაველს და გრ. ორბელიანს. ისიც მოვისმინეთ, რა უჭირს მერე რუსთაველი და ორბელიანი თუ შეეშალა, მაგივრად პოლიტიკა-

ში კარგად ერკვევაო. საეჭვოა, რომ ქართული სკოლა დამთავრებული კაცი, რომელიც ზემოთ დასახელებულ შეცდომას დაუშვებს, მსოფლიოში მიმდინარე პოლიტიკურ პრობლემებს არჩევდეს.

2. აუცილებელია სწავლების დიფერენციაცია. ბავშვს მიეცეს საშუალება განვითარდეს თავისი უნარის მიხედვით.

3. უმაღლეს სკოლებში მიიღონ გამოცდები მაღალკვალიფიციურებულმა სპეციალისტებმა და გაუქმდეს დემოკრატიის შუქურის მიერ მონონებული ეროვნული გამოცდები. დიდი ხნის წინათ ერთმა პროფესორმა განაცხადა ეროვნულმა გამოცდებმა გამოგვიგზავნა ფილოლოგიის ფაკულტეტზე ყმანვილი, რომელმაც გალაქტიონის სამი ლექსი ვერ დაასახელაო, როგორ მოგიმზადოს პროფესორმა ასეთი ყმანვილისგან ფილოლოგი?!

4. მთიან რეგიონებში სკოლამაგვარი წარმონაქმნების საფუძველზე უნდა შეიქმნას სკოლა ინტერნატები. რა საქმეს გააკეთებს ისეთი სკოლა რომელშიც იმდენი ბავშვია, რამდენიც მასწავლებელი. მასწავლებელმა რომ ნორმალურად იმუშაოს 10-15 მსმენელი მაინც უნდა ჰყავდეს თითოეულ კლასში.

ზელიმ ჩაკვეტაძე

18.V.2016 წ.

ქართული დემოკრატიის პარადოქსები

*ვილაც-ვილაცები მექანიკურ
თოჯინასავით დაგვექოქავენ და ამის
შემდეგ ანგარიშშიუცემლად მივდივართ,
კი არ მივდივართ, მივექრივართ,
კი არ მივექრივართ, მივეფრინავთ,
სანამ კატასტროფას არ წავანწყებით.*

კ. გამსახურდია

„პერესტროიკამ“ დასაბამი მისცა საქართველოში ძველი ღირებულებების ნგრევას და ახლის უნდობლობას. სსრკ-ს დამლა XX საუკუნის 20-იანი წლებიდან დასავლეთის ერთ-ერთი უდიდესი საზრუნავი იყო და არა ორი ქართველის დამსახურება.

ფაშიზმმა, რომელიც სსრკ-ს შეურიგებელ მტრად თვლიდა თავს, თავისი ავკაცობით მისი სიცოცხლე გაახანგრძლივა. ამის მიზეზი ის იყო, რომ მან თავისი ცუდკაცობით კომუნისტებს გადააჭარბა, რამაც მისი განადგურების საკითხი პირველ რიგში დააყენა მთელი კაცობრიობის წინაშე.

ამერიკაში XX საუკუნის 40-იანი წლების დასაწყისში რეფერენდუმზე დასმულ კითხვაზე: რომელი გავანადგუროთ პირველ რიგში – ფაშიზმი თუ კომუნიზმიო, მოსახლეობის 86%-მა პირველი რიგი ფაშიზმს დაუთმო, 13%-მა კომუნიზმს, 1%-მა თავი შეიკავა. მართალია, პირველი ადგილი ფაშიზმს დაუთმეს, მაგრამ არც მეორე იყო შორს. ომის შემდგომ პერიოდში ბრიტანეთის ლომი ნახტომისათვის ემზადებოდა, მაგრამ ამერიკისგან თანხმობა ვერ მიიღო და შეჩერდა.

ომის შემდგომ პერიოდში ამერიკაში სტუმრად ჩასულმა ჩერჩილმა განაცხადა: ფაშიზმი გავანადგურეთ, რაც შეეხება კომუნიზმს, 40-45 წელიწადში სსრ-კა უნდა გაქრეს მსოფლიოს პოლიტიკური რუკიდან.

სსრკ-ს დამანგრეველი ძალა, როგორც ზემოთ ითქვა, დასავლეთია, მაგრამ საკითხავია, მისი დამანგრეველი შენ აგაშენებს? შენი ერთგული მეგობარი გახდა?! აფრიკული ანდაზა ამბობს: „თუ ნიანგმა შენი მტერი შეჭამა, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ იგი შენი მეგობარია“.

ქართველმა კაცმა, რომელსაც 3000 წლის კულტურის ისტორია აქვს, 400-მდე უმაღლეს სკოლას ინახავს და იმდენ უმაღლესდამთავრებულს ნახავ ყოველ ბირჟაზე, რამდენსაც ისურვებ, აფრიკელი კაცისგან უნდა ისწავლოს არც თუ ისე ძნელად გასაგები სიბრძნე, რომელზეც საუბარი გვაქვს, ეს ხომ ნამდვილი პარადოქსია.

90-იან წლებში გორბაჩოვმა დარეკა თბილისში, შემოდით სნგში და გავაჩერებ ოსებსო. ჯეელებმა მოიწვიეს მრავალათასიანი მიტინგი და ხალხი დააიმედეს: მაგარი უთხარით, მეგობრებო, კრემლი უკან იწევსო. ესეც პარადოქსია, რომ ერის საკმაოდ დიდმა ნაწილმა ირწმუნა, რომ მსოფლიო გიგანტი ქართველი ჯეელების შიშით უკან იწევდა.

გადის დროის მცირე მონაკვეთი და ქართულმა უფერულმა ინტელიგენციამ სახელმწიფოს სამართავად ედუარდ შევარდნაძე მოიწვია, ნასწავლი და ავტორიტეტული კაცია, გაჭირვებიდან გამოგვიყვანსო. მაგრამ რა გაკეთდა? – გაიყინა ხელფასები და 8 ლარიანი პენსიები და მისი ცოლისგან ბრძნული დარიგება მიიღეს ქართველმა ქალებმა: „კარგი დიასახლისი 8 ლარით ოჯახს შეინახავსო“ ამაზე დიდი პარადოქსი სად უნდა ეძიო. პარადოქსულია ის ფაქტიც, რომ გერმანიის გამაერთიანებელმა აჭარა

და გურია ვერ შეარიგა. ასეთ მუშაობაზეა ნათქვამი: „მინახავს ერთი პირუტყვი გორსა თუ ახალ გორსაო, თავისთვის მუტრუქს აკეთებს, სხვებს კი უმზადებს ჯორსაო“. გადის დრო, ტყუილებით და დაპირებებით თავმოძულებული ხალხის მხარდაჭერით გათამამებულმა ჯეელებმა „მსოფლიოს დონის პოლიტიკოსი“ აყიროსავით მოისროლეს კაბინეტიდან და ხალხს მიშას ღვთაებრივ წარმოშობაზე დაუწყეს საუბარი. ერთმა პრეროგატივმა იგი დავით აღმაშენებლსაც კი შეადარა. დიდება შენდა, უფალო, სად ერის გადამრჩენელი დავით აღმაშენებელი და სად პოტენციური დამნაშავე მიხეილ სააკაშვილი.

ცხოვრების დინამიკამ ასპარეზზე ივანიშვილი და მისი ოცნებისტები გამოიყვანა, რომლებმაც პარადოქსებით აავსეს ხალხის ცხოვრება, როცა მეოცნებე დავით ნარმანიას უთხრეს: დედაშენი საარჩევნო ბიულეტენებს ჩიზბავდაო. მან ეს დანაშაული დედობრივი ზრუნვის ისტინქტით ახსნა. ეს კაცი დიდი ხანია ხელმძღვანელობს რესპუბლიკის უდიდეს ქალაქს. და თუ ისურვებ, ქართული დემოკრატიული არჩევნების ობიექტურობაზე ორსაათიან ლექციას ნაგვიტხავს. განა ეს პარადოქსი არაა? რესპუბლიკა ვალებშია ჩაფლული, იღებენ ვალებს და აკეთებენ შადრევნებს, ინვევენ მომღერლებს უცხოეთიდან, არემონტებენ თეატრებს ეს ყველაფერი კარგია, მაგრამ რა გეშადრევანება რა გეოპერება, რა გეთეატრება იმ კაცის პატრონს. რომელსაც ასე უთქვამს: „დამთქნარების მეშინია, ბავშვები რომ ხახადალებულს დამინახავენ, მომცვივდებიან და მეხვენებიან, ჭამ რაცხას, ბაბაია და ჩვენც გვაჭამეო“.

ადოლფ ჰიტლერი გვმოძღვრავს: „ეკონომიკური მიზეზები მეორე ან სულაც მესამე პლანზე არიან. წინ ყოველთვის ხალხის სულიერი ძალა დგასო“. ეს დარიგებაც უცნაური პარადოქსია, როგორც ზემოთ ითქვა, არავითარი ჯავრი არა აქვს შენი ოპერის იმ გაჭირვებულ კაცს, დამთქნარების რომ ეშინია.

რამდენიმე წლის წინათ სააკაშვილმა წალენჯიხაში ასეთი სიბრძნე გადმოაფრქვია: „უყურეთ ტელევიზორს და გაიგებთ როგორ ცხოვრობთო“, უცნაური რჩევაა. თურმე ტელევიზორით უნდა გაოიგოს კაცმა თავისი ეკონომიკური სივინროვე. უიმისოდ ვერ გაუგია.

აღამიანებს რომლებსაც დამთქნარების ეშინიათ, ხშირად აუწყებენ საინფორმაციო საშუალებები, რომ იხარჯება ფული

დიდი რაოდენობით ისეთ საქმეებზე, რომელთა გადადება შესაძლებელია. ტელევიზორზე გადასცეს, რომ რომელიღაც სატელევიზიო არხმა 110 მილიონი ლარი დახარჯაო. ღმერთო, შენ გადააფარე შენი კალთა ამ რეგვენ ქვეყანას, რომელიც შიმშილით გაძვალტყავებულ ხალხს პურის მაგივრად 110 მილიონად ღირებულ ინფორმაციას აწვდის.

ჩამოთვლილ პარადოქსებზე პასუხისმგებლობა მთლიანად ევალება მთავრობას და არა ხალხს. რადგან ხალხი ის ფენომენია, რომელსაც სამართლიანი კაცი ვერ დასჯის, რადგან მას მარტო თავისი კი არა, ათასობით თაღლითის ცოდვები საკუთარი მხრებით გადააქვს და კიდევ რალა დასჯა სჭირდება მის გაჭირვებას?!

12.II.2017 წ.

ზელიმ ჩაკვეტაძე

რუსები, რუსისტები, რუსოფობები და რუსოფილები

*„თუ მოქიშპეს ვერ ერევი,
ზავს ნუ ჩათვლი სამარცხვინოდ;
შეურიგდი რომ ანაზღად
არ დაკარგო ყველაფერი“
საადი*

2017 წლის 12 მაისს ტელევიზორზე იყო საუბარი, რუსეთთან საქართველოს ურთიერთობის შესახებ. საუბარი იყო ერთ ბერიკაცსა და ჯეელებს შორის.

ჩემთვის უცხო არ არის არც ბერიკაცის წინდახედულობა და არც ჯეელის შემართება. (ჯეელი ოდესღაც მეც ვიყავი, ბებერი ახლა ვარ). გამახსენდა გალაკტიონის ლექსი: „ზნეობის სიტყვა ყრმას თუ შეშვენის გამოცდილი და შეუდრეკელი, სხვაგვარად ისმის ოხვრა ბებერის, როგორც ნამდვილად ამბობს ჰეგელი“.

მიუხედავად იმისა, რომ ჯეელები სწავლულობას ამყლავნებდნენ, ბებერთან მაინც შორს იყვნენ. ეს დაშორება არის ნაკლი არა მარტო ქართული) არამედ კაცთა მთელი მოდგმისა. ჯეელი ბებერს არ უჯერებს და ბებერი ჯეელს არ ეთანხმება. ეს დაპირისპირება ჯეელის სასარგებლოდ წყდება იმ შემთხვევაში, თუ იგი ითვალისწინებს აზრის გატარებისათვის საჭირო დროს და სივრცეს, ძალას და წინააღმდეგობებს. თუ ეს ფაქტორები

ვერ გაითვალისწინა, მაშინ იგი უმნეოა იმ იდეის გატარებაში რომლისთვისაც იღნვის ასეთ შემთხვევაში იგი ძველთან წააგებს (ვერ დანერგავს სიახლეს).

ბებერი ანგარიშიანია, მან იცის თავისი ძალა და მოკრძალებულია, ჯეელს „რომელსაც სხვისი მუშტი არ მოხვედრია, თავისი ორფუთიანი ჰგონია“ და კადნიერობს. ბებერი ზრუნავს შეახსენოს ჯეელს თუ რისი შემძლეა, მაგრამ გარემოება ამის საშუალებას არ აძლევს. ის იცნობს იმ არმიას რომელმაც რუსების ლანძღვაგინებაში თავი ისახელა, 5000 მანეთიანი სამსახურები მიიღო და თუ საჭირო იქნა მილიონიან ბრბოს გვერდში ამოიყენებს. მის გვერდით კი რამდენიმე ჭკვიანი კაცი დადგება (რომელთა რიცხვი ძალიან მცირეა), ამიტომ იგი თავს იკავებს და ვერ უცხადებს მოპირდაპირეს: „რომ რუსეთთან ომი და კიკლაობა ქართველ კაცს ვერავითარ სიკეთეს ვერ მოუტანს. იცის ბებრმა, რომ ვაჟა-ფშაველა ასე გვმოძღვრავს“. „თვით უპატრონეთ თავის თავს, ნუ იმედოვნებთ სხვაზედა“. ბრიყვი უნდა იყო კაცი, რომ დაიჯერო შავი ზღვის აღმოსავლეთ მხარეზე მდებარე საქართველოსათვის, რომლის ტერიტორია ოსეთ-აფხაზეთიანად 69.7 ათას კილომეტრს შეადგენს, ვინმე ბირთვული ომი დაიწყოს (ასე ღმერთმა ნუ შეშალოს კაცობრიობა).

რუსოფობები ყოველნაირად ცდილობენ სახელი გაუტეხონ რუსებს და ქართველი კაცის თვალში არამზადებად და ყაჩაღებად აქციონ. ისინი ანგარიშს არ უწევენ რუსი ხალხის უზარმაზარ კულტურას, რომელმაც კაცობრიობას მისცა პუშკინი, ლერმონტოვი, დოსტოევსკი, ლევ ტოლსტოი და მრავალი სხვა ამ გიგანტების ქვეყანა შეუძლებელია ისეთი ბარბაროსი იყოს, როგორც მას რუსოფობები გვიხატავენ. ამ ხალხის მთავრობასთან შეუძლებელია, რომ გონიერმა კაცმა მეგობრული ურთიერთობა ვერ დაამყაროს, თუ სტრატეგიის შესაფერის ტაქტიკას გამოიყენებს.

მე „ხალხის მიერ არჩეულ მერებს და პრეზიდენტებს“ ერეკლე მეფეს ვერ შევადარებ, მაგრამ ამას კი ვიტყვი, რომ მიუხედავად წინააღმდეგობებისა რუსის ჯარი საქართველომ მშვენივრად გამოიყენა XIX საუკუნის განმავლობაში საგარეო საქმეებში. გაიხსენეთ ახალციხის, ახალქალაქის, ბათუმის და სხვათა შემოერთება დედა სამშობლოსთან.

რუსოფობებმა თავისი მუშტების ქნევით აფხაზეთი და ოსეთი დაკარგეს და იმ გადარეულ რუსებს 1500 ტანკი შიდა ქართლში შე-

მოაყვანინეს და რომ დასავლეთის ინიციატივა არა ისინი თბილისშიც შემოვიდოდნენ, მიუხედავად მიმას „ლაზიკების“ წინააღმდეგობისა.

ნურავინ იფიქრებს, თითქოს სტატიის ავტორი რუსეთის იმდროინდელ მთავრობას ამართლებდეს, რომ მართლა სასამართლო არსებობდეს, მე ორივე მხარის დასჯას მოვითხოვდი. პირველის დასჯას ტუტუცობისთვის, მეორის – ბარბაროსობისთვის. ნამდვილად ბარბაროსი უნდა იყოს ხელმწიფე, რომ ტუტუცი მიმას მუშტების ქნევით გალიზიანებულმა 1500 ტანკი გამოგზავნოს იმ პატარა ერის ასანიოკებლად, რომელიც შიმშილის ქვეშ დაუგდია და თუ, ხალხის მიერ არჩეულ მთავრობას ღმერთმა ხელი მოუშორა, „ეს დამშეული“ ხალხი წინა აზიის ან ევროპის ქვეყნებში გაიფანტება, ან ადგილზე შეიმშლით განყდება.

რაც შეეხება რუსოფილებს, უნდა აღინიშნოს, რომ ერს ყოველთვის მართებს სხვა ერებისადმი ყურადღება, პატივისცემა და დაფასება.

ჩემს საგაზეთო სტატიაში „რუსეთისა და საქართველოს ურთიერთობის ინტერპრეტაცია“ აღნიშნულია, რომ „ურუსეთოდ ცხოვრება არ შეიძლება“ მქადაგებლები პარაშუტივით ბერავენ რუსეთის ავტორიტეტს, თითქოს იგი არჩენდა საქართველოს. საქართველოს კი არავინ არჩენდა, არამედ თავის კუთვნილს დებულობდა (იხ. „სამტრედიის მაცნე“ 19-V-1994 წ) 90-იან წლებში ახალგაზრდობის სული მედგა და მეც ვენეოდი ანტიკომუნისტურ პროპაგანდას, მაგრამ ანტიინტერნაციონალურს არასდროს; რადგან ჩემი აზრით, წითელ ეშმაკებს უნდა მოღებოდა ბოლო და არა ეკონომიკურ და კულტურულ კავშირს ხალხთა შორის.

საქმეში ჩაუხედავი ადამიანები რუსებს აბრალებდნენ სსრკ-ს ხალხების ჩამორჩენილობას. ვისაც 80-იანი წლების ბოლოს ქუთაისში ლენინის მოედანთან კიროვის ქუჩის დასაწყისში გაუვლია, ემახსოვრება ჯეელების მიერ გამოკრული პლაკატი „Комунизм это русское ЧМО“. რატომ აბრალებენ მარტო რუსებს კომუნიზმს? როცა იგი ევროპულია და რუსეთის იმპერიაში მის დამკვიდრებაზე ქართველებმა დიდი ინიციატივა გამოიჩინეს. გაიხსენეთ მიხა ცხაკაია, სერგო ორჯონიკიძე, საშა გეგეჭკორი, ფილიპე მახარაძე და თვით სტალინი. ისინი არავის არ ჩამოუვარდებოდნენ კომუნიზმის იდეების გავრცელების საქმეში. საინტერესოა რა უფლებით უწოდეს მას „русское ЧМО“ როცა იგი ევროპეისკიც არის და გრუზინსკიც.

სახოგადოებამ უნდა გამოიყენოს გონება და არც რუსოფილე-

ბს და არც რუსოფობებს არ უნდა აჰყვეს, რადგან პოლიტიკაში მთავარია თავის ტვინი (ჭკუა) და არა გული და ემოციები. როგორც კაცთა, ისე სახელმწიფოთა შორის არსებობს ერთგვარი პოლიტიკური საზომი, რომლითაც იზომება ორ მხარეს შორის ურთიერთობის უარყოფითი და დადებითი მოვლენები, თუ დადებითი სჭარბობს, მაშინ პატარა და უმნიშვნელო უარყოფითს აღარ მისდევენ და ხელშეკრულებას დებენ მეგობრული ურთიერთობის შესახებ. არ არის საჭირო პოლიტიკური ჩხირკედელაობა. ის რომ კომუნისტებზე გაჯავრებული ზოგიერთი ქართველი რუსებს აგინებს, დაგვაქცია მისმა მოტანილმა კომუნიზმმაო, არ არის სწორი, უნდა დაუკვირდე და გაიგებ, რომ არც რუსი ივანი ილოცება ეკლესიაში „ღმერთო კომუნისტები შეინყალო“.

რაც შეეხება რუსისტების პროპაგანდისტულ მუშაობას იგი აუცილებლად მოითხოვს გაუმჯობესებას. სწავლულმა კაცებმა პროპაგანდისტები უნდა შეამოწმონ და ისე გააგზავნონ ხალხთან სასაუბროდ. წინააღმდეგ შემთხვევაში საქმე გვექნება ლობე-ყორეს მოდებულ ფილებთან და ფობებთან და არა ხალხის ინტერესების დამცველ პროპაგანდისტებთან.

ბებრებს ახსოვს და ჯეელებმა უნდა დაიმახსოვრონ, რომ ადამიანში უნდა გძულდეს მასში ჩამდგარი სატანისეული მიდრეკილებები და არა საკუთრივ ადამიანი. რუს კაცში რომ მანკიერების მეტს ვერაფერს ხედავს, ასეთი კაცი თვითონ არის მანკიერი და იგი ვერც ეროვნულ ღირებულებებს დაიცავს და ვერც ინტერნაციონალურს, რადგან მისი აზრი ფაშიზმისკენ მიექანება.

18.V.2017 წ.

ზელიმ ჩაკვეტაძე

პოლიტიკური დაღტონისტები

*„რომელმან შექმნა სამყარო... კაცთა მოგვცა ცხოვრება, გვაქვს უთვალავი ფერთა“
შოთა რუსთაველი*

პოლიტიკური დაღტონიზმი, რომლითაც დაავადებულია ქართული პოლიტიკური ელიტის დიდი ნაწილი, შეიძლება ატავიზმიც იყოს და არა მარტო პოლიტიკური სიბეცე.

ჯერ კიდევ 40 წლის წინ ხალხის დიდ ნაწილს სწამდა, რომ

თუ საკოლმეურნეო ნაკვეთს ყველა დაამუშავებდა, მატერიალური დოვლათი შეიქმნებოდა და სოფელი აშენდებოდა. ეს შეხედულება ისე ძლიერი იყო ლეჩხუმის სოფლებში, რომ ადამიანებს ერთმანეთს აძულებდა. კოლექტივის მენაკვეთეს უნაკვეთო კაცი არ მოსწონდა. იგი სოფელზე არ ზრუნავსო.

კომუნისტურმა პარტიამ შექმნა ჰომო საბჭოელი, რომელიც პოლიტიკაში მხოლოდ წითელ ფერს არჩევდა. იმდროინდელი ადამიანისთვის რომ გეკითხა: რა სჭირდება სოფლის შენებასო, გიპასუხებდა: ნაკვეთი უნდა აიღო, კარგად დაამუშავო და სოფელი აშენდებო. ჰომო საბჭოელს ვინ მისცემდა იმდენ განათლებას, რომ ეთქვა: „სოფლის შენებას სჭირდება რენტაბელური შრომა, მონინავე ტექნიკისა და გამოცდილების დანერგვა და შრომის მაღალი ორგანიზაცია და არა ბეკოს ვირივით პირდაპირ ჩანჩალი.

ახალგაზრდობაში მომისმენია, რომ მხოლოდ ამერიკაში 300 ინსტიტუტი (ალბათ ცალკეული კათედრები) იკვლევს ჰომო საბჭოელის უცნაურ დალტონიზმს, რომლის გამო იგი წითელი ფერის მეტს ვერაფერს ხედავსო.

გასული საუკუნის 80-იან წლებში ამერიკის პრეზიდენტმა რეიგანმა ურჩია მიხეილ გორბაჩოვს, ჩაანათე პროჟექტორები შენს წარმოებებში და გაიგებ თქვენი პოლიტიკის არსსო. ძველ კაცებს ახსოვთ, რომ იმ პერიოდში იყო ტელევიზორზე ასეთი გადაცემა: „გარდაქმნის პროჟექტორი“, რომელმაც საზოგადოების შეგნებულ ნაწილს თვალებზე ლიბრი ააცალა და დაანახა წითელი კოლექტივების და ნაკვეთების „მწარმოებლურობა“.

XX საუკუნის 90-იან წლებში დაიწყო ბიზნესის ქება-დიდება. თანამედროვე ყმაწვილს რომ ჰკითხო, სოფლის შენებას რა უნდაო, დაგარიგებს: ნადი ქუთაისში იყიდე კარტოფილი, ამოიტანე სოფელში, ორმაგად გაყიდე და შენც აშენდები და სოფელიცო. შენ კი აშენდები მანეთში თუ ორი მანეთი მიიღე, მაგრამ სოფლის შენება საეჭვოა.

ასეთია სოფლის ვაიმშენებელთა დალტონიზმი. ისინი მხოლოდ კოლექტივს და ბიზნესს ხედავენ. თუ კოლექტივი საერთო კეთილდღეობისაკენ მიისწრაფვოდა და ცხოვრებას კაზარმისტის თვალით უყურებდა, რაც უდავოდ ფანტაზია იყო, ბიზნესმენი პირადი მოგების მიზნით მანევრირებს და ხალხს თავის სამსახურს ამაღლის, თქვენზე ზრუნვის გამო არა მძინავსო. თურმე იმერელი ქორ-ვაჭრები (ახლებურად ბიზნესმენები) იმისთვის ყიდულობენ

ახალქალაქიდან ჩამოტანილ კარტოფილს, მოაქვთ და ჰყიდიან სოფელში, რომ ხალხს საკვები არ შემოაკლდეს.

ჩვენ ვიცით, რომ სასაქონლო პროდუქტის გადაადგილება ფულს საჭიროებს, მაგრამ 50 კმ-ზე გადატანისთვის რომ საქონელს თავის საბაზრო ღირებულებას 100 და ზოგჯერ 150% დაარიცხო, ეს უსამართლოდ მიგვაჩნია.

საზოგადოების გატყავების წესს და უფლებას მთავრობა იძლევა და იმერელი ქორ-ვაჭარი (ბიზნესმენი) სულელი ხომ არ იქნება, რომ ეს წყალობა არ გამოიყენოს.

მთავრობა, რომელიც თავისი სახელმწიფოს შიგნით საქონლის ღირებულების ნიველირებას ვერ ახდენს, პოლიტიკური არსებობის ღირსი არ არის.

ქვეყნის სამართავად უნდა მოვიწვიოთ და ავირჩიოთ ისეთი კაცები, რომლებიც ხვდებიან, რომ ნითელი და ცისფერი ფერების გარდა სამყაროში არსებობს უამრავი სხვა ფერიც და გაითვალისწინონ სტატიის ეპიგრაფში გამოთქმული აზრი.

საქართველოში 200-მდე პოლიტიკური პარტია და საზოგადოება ყოფილა. მათ თავიანთი პოლიტიკური შეხედულებების გამო ჩვენი გაძვალტყავებული ქვეყნის მთავრობა აფინანსებს აქაო და მრავალფეროვან საქმიანობას ვენევიტო. სინამდვილეში ეკონომიკაში ჩანს ერთი – ბიზნესი, ხოლო საგარეო საქმეებში – ევროატლანტიკა. ასე რომ გარეგნულად ქვეყანა თითქოს მრავალფეროვანია, შინაარსობრივად კი იგი ერთფეროვანია. ყველა პოლიტიკოსი (მე არ ვგულისხმობ პოტენციურ ძალებს, რომელთა გარეშე ქვეყანას დაღუპვისაგან ვერავინ იხსნის) კომუნისტებივით, ფაშისტებივით და ბეკოს ვირივით ერთ გზას ადგანან (ბიზნესი და ევროატლანტიკა ერთი გზის ორი ტოტია) გარეგნულად ისე იყურებიან, თითქოს მართლა „დემოკრატიის შუქურა“ იყონ. სწორედ ამ გარეგნულობამ ათქმევინა ზესახელმწიფოს პრეზიდენტს, რომ „საქართველოს დამოუკიდებლობა და დემოკრატია მთელი მსოფლიოსთვის სამაგალითოა“ (გაზეთი „ასავალ-დასავალი“ 2017წ., 12-18 ივნისი №24).

საქართველოს დემოკრატია რა სამაგალითოა, ამას თუ სწორ ინფორმაციას მიაწვდი, ზესახელმწიფოს პრეზიდენტი კი არა, სრულიად უბრალო ადამიანიც კი მიხვდება.

ზელიმ ჩაკვეტაძე

20.V.2017 წ

ქართული დემოკრატიის საქველმოქმედო მუშაობა

„სოციალურ საკითხებს არ შეიძლება ქველმოქმედის პოზიციიდან მიუდგე. ეს უშედეგო და სასაცილოა“.
სოციალური საკითხების გადასაჭრელად საჭიროა მთელი ჩვენი ცხოვრების კულტურულ-ეკონომიკური რეორგანიზაცია, რომელიც ხალხის დუხჭირ მდგომარეობას ბოლოს მოუღებს.
ადოლფ ჰიტლერი.

ქართულმა დემოკრაციამ საზოგადოების ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით წინა პლანზე წამოიწია ქველმოქმედება და თუ ასე გააგრძელა, შეიძლება იგი სიღარიბესთან ბრძოლის ძირითად საშუალებად აღიაროს. რამდენიმე წლის წინათ, როცა ხალხმა ლაპარაკი დაიწყო პარლამენტარების კოლოსალურ ხელფასებზე და პრემიებზე, მთავრობის კაცებიდან გაისმა დაიმედება, ისინი მაღალ ხელფასებს და პრემიებს იმიტომ ღებულობენ, რომ ნათესავებს დახმარება გაუწიონო. უცნაური დაპირებაა, პარლამენტარმა რომ მის ბიძაშვილს დახმარება გაუწიოს სხვის, ბიძაშვილს ამით რა შეღავათი ექნება?!

ქველმოქმედება კარგი და სასარგებლო საქმეა, მაგრამ მასზე დაყრდნობა, სახელმწიფო ეკონომიკის და კულტურის საქმეში, როგორც ეპიგრაფშია ნათქვამი, „უშედეგო და სასაცილოა“.

ქველმოქმედება შეიძლება შენი შესაძლებლობის ფარგლებში გაუწიო ქვრივებს, ობლებს, ბებრებს და ინვალიდებს. მაგრამ ლომებივით ვაჟკაცების გაიგივებას ინვალიდებთან და ობლებთან ვერც ერთი კრიტიკულად მოაზროვნე კაცი ვერ გვაპატიებს.

ბიძინა ივანიშვილის თაოსნობით „ვარდების რევოლუციის“ მომდევნო წლებში დაფინანსდა ხელფასები და პრემიები; პრეზიდენტის, დეპუტატების, მინისტრების და მაღალი თანამდებობის საჯარო მოხელეებისათვის (იხ. მისი წიგნი „საქმით ნათქვამი“). რა ვქნათ, ივანიშვილს მაღლობა გადაეუხადოთ ჩვენი „ხალხის რჩეულების“ ქვრივ-ობლებთან და ინვალიდებთან გატოლებისათვის?

არა. ხალხის რჩეულებმა თვითონ უნდა გაუწიონ ქველმოქმედება ქვრივებს და ინვალიდებს.

რა კარგად ეტყობა ბატონ ივანიშვილს „მსოფლიო დონის პოლიტიკოსის“ ინტელექტუალური გავლენა. შევარდნაძემ ერი და ბერი გათიშა ერთმანეთისაგან და ხალხი დააიმედა, ჯერ მოსა-

მართლებს და მინისტრებს დავანაყრებ და შემდეგ ისინი ხალხს მიხედავენო (მაძლარი ბერი კარგად ილოცებსო). მას რომ ფრანგულ ლიტერატურაში ჩაეხედა, აუცილებლად წაიკითხავდა ჰიუგოს შეხედულებას ერის და ბერის ურთიერთობის შესახებ, რომ „ფუფუნებაში მყოფი სხვის ტანჯვას ველარ თანაუგრძნობს, მდიდარი მღვდელი სრული უაზრობაა“. დრომ დაგვანახა, რომ ვიქტორ ჰიუგოს კაცთა ბუნება „მსოფლიო დონის პოლიტიკოსზე“ უკეთესად სცოდნია. ახლა, როცა ეს სტატია იწერება, ტელევიზორი ჩართულია მაესტროს არხზე, რამდენი გაჭირვებული ყოფილა საქართველოში (აქამდე ჩემი თავი მარტოხელა მეგონა, თურმე მილიონიანი არმიის წევრი ვყოფილვარ. ღმერთს რომ ნაპოლეონის ნიჭი მოეცა, არმიის ფორმირებას დროის მცირე მონაკვეთში შევძლებდი).

რამდენი თხოულობს დახმარებას, პენსიას, სამუშაოს. „ძლიერნი ამა ქვეყნისანი“ ნაყრდებიან კოლოსალური ხელფასებით და პრემიებით და ხალხს დაპირებებით ჰკვებავენ. ჯერ კიდევ გასული საუკუნის 90-იან წლებში შევარდნაძემ ისეთი ტყვილი დაახეთქა სამტრედიის საარჩევნო კომპანიაზე, რომ ბარონ მიუნჰაუზენს შეშურდებოდა. მილიონი სამუშაო ადგილის დამპირებელმა 1 000-ც ვერ გამონახა, ისე „გაისროლა კაბინეტიდან უცნაურმა გრიგალმა“.

ზემოთ ნათქვამ არმიას ქველმოქმედის პოზიციიდან რომ მიუდგე, როგორც სტატიის ეპიგრაფშია ნათქვამი, „უშედეგო და სასაცილოა“, აქ მოვიშველიებ დოსტოევსკის შეხედულებას – „მონყალების გაცემით მინიჭებული სიამოვნება ამპარტავნული და უზნეო სიამოვნებაა. ეს მდიდარი კაცის განცხრომაა, აქაო და სიმდიდრე და ძალაუფლება მაქვსო და მათხოვარზე მაღლა ვდგევარო. მონყალება ათახსირებს გამკითხავსაც და განკითხულსაც და ვერც მიზანს აღწევს. ვინაიდან ამრავლებს მხოლოდ გლახაკებს. ზარმაცებს აღარ უნდათ ხელის განძრევა ისე ეხვევიან მონყალების გამცემთ. მერე და რას მიაღწევ იმ საცოდავი გროშებით?! – მესაედსაც კი ვერ აკმაყოფილებთ. მონყალების გაცემა ახლანდელ საზოგადოებაშიც უნდა აიკრძალოს კანონით“ („ემმაკნი“. გვ. 364 გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“ 1990 წ.).

ადამიანები მთავრობასთან დამოკიდებულებაში სამ კატეგორიად იყოფიან.

1. ერთნი ფიქრობენ, რომ მთავრობა ვალდებულია მათი მსახური იყოს.

2. მეორენი თვლიან, რომ ხალხი ვალდებულია მთავრობას ემსახუროს უპრეტენზიოდ.

3. მესამენი ფიქრობენ, რომ ხალხი მთავრობას უნდა ემსახურებოდეს და მთავრობა ხალხს.

დაკვირვებული კაცი სწრაფად მიხვდება, რომ დასახელებულთა შორის სწორია მხოლოდ მესამე.

დანტეს უთქვამს, „ცუდად გაგებულ მოძღვრებამან მთელი ქვეყანა სიმცდარის გზაზე დააყენა“.

„უკუღმართად ხვნამ და თესვამ“, რომელშიც ქართველი კაცი არავის არ ჩამოუვარდება, „ის შედეგი გამოიღო“, რომ ზოგმა კაცმა ქველმოქმედება გაუხადა ვალდებულებად მთავრობასაც და ზოგიერთ შეძლებულ მოქალაქესაც.

ერთმა პრეროგატივმა ისიც კი თქვა: „დაურიგოს ივანიშვილმა ამომრჩევლებს ას-ასი მანეთიო. ველარ გაგიგია კაცს, რატომ უნდა მომცეს ივანიშვილმა ასი მანეთი. მას ჩემი ვალი არასდროს არ ჰქონია. ზოგი კაცი იტყვის, ბევრი ფული აქვს და იმიტომო. ჰქონდეს, ბატონო, ღმერთმა მშვიდობაში მოახმაროს, თუ იგი პატიოსანი შრომით აქვს შეძენილი, თუ ყაჩაღობით და ცუდკაცობით, მაშინ მას სახელმწიფომ უნდა მოუაროს და არა რიგითმა მოქალაქემ.

ნურავინ იფიქრებს, რომ მე ან ჩემს მიერ ჩემს აზრზე დამონებული მოაზროვნენი ქველმოქმედების წინააღმდეგი ვიყოთ. თუ კაცს სიამოვნებს, რომ ადამიანს პატივი სცეს, ჩვენ ამას მივესალმებით. მაგრამ მოვითხოვთ, ეს ქველმოქმედება გამომდინარეობდეს კაცთმოყვარეობის ბუნებიდან და არა თავის გამოჩენის და საზოგადოებასთან და მთავრობასთან თვალთმაქცობის მიზნებიდან.

აქ უნდა მოვიშველიოთ დემოკრიტეს აზრი: „უნდა მივეჩვიოთ ქველ საქმეებს და არა ლაყბობას ქველ საქმეებზე, ფუჭმეტყველ ფარისევლებზე და ტირანებზე, რომელთა სიტყვასა და საქმეს შორის მუდამ უფსკრულია.

8.VII.2017 წ.

ზელიმ ჩაკვეტაძე

„პერესტროიკა“ და ქართული პოლიტიკური აზროვნება

*„როს ბედისწერა ბუნების წესს შეეჯახება,
იქ უეჭველად უდღეური ჩნდება ნაყოფი,
როგორც ნათესი ჭირნახული მწირ ნიადაგზე“
დანტე*

XX საუკუნის 80-იან წლებში მთავრობის კაცებმა დაიწყეს ლაპარაკი რაღაც „პერესტროიკაზე“, რომლის შინაარსი აუცილებლად მოითხოვს განმარტებას.

„პერესტროიკა“ რუსულ-ქართულ ლექსიკონში ასეა განმარტებული: 1. გადაკეთება, შეცვლა, გარდაქმნა. 2. ხელმეორედ მომართვა, აწყობა. ხალხმა, ჯეელებს პროპაგანდას აყოლილმა, პირველი განმარტებით გაიგო იგი და დროის და მდგომარეობის გაუანგარიშებლად შეუტია საბჭოთა ხელისუფლებას.

გორბჩოვმა, რომლის დიქტატით იმდროინდელ სსრკ-ს უნდა ევლო, „პერესტროიკა“ გაიგო ისე, როგორც იგი მეორე პუნქტშია ნათქვამი. მისი გაგებით უნდა მომხდარიყო რუსეთის იმპერიის ხელმეორედ მომართვა, აწყობა. 80-იან წლებში გორბაჩოვმა კითხვაზე, არის თუ არა მოსალოდნელი სხვა პოლიტიკური პარტიების შექმნა, ასეთი პასუხი გასცა: „არა, კომუნისტურ პარტიას შესწევს უნარი, გაუძღვეს სსრკ-ს ხალხებსო“. ასე რომ, კომუნისტურმა ელიტამ „პერესტროიკა“ გაიგო ლექსიკონში განმარტებული მეორე პუნქტით, ხალხმა – პირველით.

გრიბოედოვს უთქვამს: „все несчастье человека, это горе от ума“. პარადოქსულია ის ფაქტი, რომ ქართველმა კაცმა ისე იოლად ანდო საბრალო ჯეელებს დაკანონებულ მთავრობასთან დაპირისპირების საკითხი, თითქოს იგი ღობის ჩხირი ყოფილიყო. აქ ნამდვილად შეეჯახა ბედისწერა ბუნების წესს. ხალხი, რომელსაც ჰყავს ინტელიგენციის უზარმაზარი არმია, წინ დაუდგა დესპოტური სახელმწიფოს ტანკებს უთოფოდ და უზარბაზნოდ. აქაო და, სროლის უფლება არა აქვთო. ხალხს ჰქონდა 20-იან, 30-იან და 50-იან წლებში ჩატარებული წითელი რეპრესიების გამოცდილება. სწორედ ბედისწერის ცხოვრების წესთან შეეჯახებამ გამოიწვია კარგად შესწავლილი წითელი გაკვეთილების დავინყება.

წითელი გაკვეთილების მომსწრე და მცოდნე ბერიკაცმა, რომელსაც გონივრული და უდაოდ კეთილი სახალხო ინტერესები ამოძრავებდა, ხალხს მოუწოდა: „დამშვიდდით, ცუდი რამ არ

მოხდეს, ეკლესიაში ავიდეთ, ვილოცოთ“. მას პერესტროიკის იმედებით გათამამებულმა ჯეელმა მიკროფონი გამოსტაცა და საზოგადოებას მიმართა: „ნუ გეშინიათ, იჯექით, არაფერი არ მოხდება 25 მარტსაც ასე იყო, ვერაფერს გაგვიბედავენო“ („კომუნისტი“ 25.IV. 1989 №39).

თურმე კომუნისტები, რომლებმაც სიცოცხლე გაუმწარეს უდიდესი სახმელეთო იმპერიის ხალხებს, თქვენს ცხვირწინ მიანგრ-მოანგრიეს ჰიტლერის მიერ შეკონინებული იმპერია და თავის სასარგებლოდ შეცვალეს მსოფლიოს პოლიტიკური რუკა, ვერაფერს გაუბედავენ საწყალ ჯეელებს.

ნურავინ იფიქრებს, რომ ერი საბრალო ჯეელების ამარა ყოფილიყო დარჩენილი. ერი, თუნდაც პატარა, ღმერთმა ნუ გასწიროს ისე, რომ გამოცდილი და ჭკვიანი ადამიანები არ ჰყავდეს. გავისხენოთ რამდენიმე მათგანი: 1. ჯანსუღ ჩარკვიანი „პასუხისმგებლობა ეკისრება ორივე მხარეს ფორმალბსაც და არაფორმალბსაც. პირველს იმიტომ, რომ ვერ შეაფასა და ვერ ახსნა სიტუაცია. მეორეს იმიტომ, რომ ლაპარაკი არ ისურვა არსებულ მთავრობასთან“.

ვისაც სამხედრო საქმეში ცოტათი მაინც ჩაუხედავს, დაგვეთანხმება იმაში, რომ ტანკი არის საშუალება დიდი სახმელეთო ჯარების გასარღვევად და არა ქალაქის ბიჭების დასაწიოკებლად. ბიჭებს ოდითგან აწიოკებდნენ საქართველოში, მაგრამ დიდ იარაღს მათ წინააღმდეგ არ იყენებდნენ. ქართულმა კომპარტიამ, სულიდან ხორცამდე გაკოტრებულმა, კიდევ ერთხელ მოისურვა მასების უსიტყვო მორჩილება, რაც უდაოდ უსამართლობა იყო.

რაც შეეხება მეორე მხარეს, მისი დაცვა ძნელია, რადგან მან ვერ შეაფასა ტოტალიტარული სახელმწიფოს დესპოტური საფუძველი და უიარალო ბიჭები ტანკების წინაშე დააყენა, აქაო და „ვერაფერს გაგვიბედავენო“. ასეთი ბიჭები (ლიდერები) ერის მართვის უნარის მქონე არ არიან. ის რომ მათ ლაპარაკი არ ისურვეს მთავრობასთან, მძიმე დანაშაულია.

რაც შეეხება გოგო-ბიჭებს, ისინი უცოდველნი არიან, რადგან მათ არ იცოდნენ და არც შეიძლებოდა სცოდნოდათ, ვის უპირისპირდებოდნენ და რა მოუვიდოდათ. მათ თავები გამოტენილი ჰქონდათ კომუნისტების აგენტი პედაგოგებისგან: რომ პარტია ხალხის მზრუნველი მამაა, პარტია უდიდესი პატიოსნებაა, რომ

ღმერთი ცაში კი არა, მოსკოვში ზის, რომელსაც დღე და ღამე არ სძინავს ხალხზე ზრუნვით. ასე აღზრდილ და დამოძღვრილს სჭირდება არა უბრალოდ შემგულიანებლური, არამედ მენტორული დარიგება: რომ სიმართლის უკან თუ ძლიერი მუშტი არ არის, მაშინ პატიოსან კაცს თავის სიმართლეს დამხრჩვავი ძალღივით შემოახვევენ ყელზე. ამ ქვეყნად ბევრს უნახავს ძლიერი ხელისუფლება, მაგრამ სიმართლის უფლება – არავის. მას ჯერ კიდევ ჰომოსაპიენსი ეძებდა. ახლა ჰომოურბანუსი ეძებს, მაგრამ ამოდ. იგი, როგორც თეოლოგები ირწმუნებიან, ცაში სუფევს და კაცთა ამქვეყნიურ ცხოვრებას ნაკლებად სწყალობს.

რაც შეეხება ჯარისკაცს, იგი თითქმის უბრალოა. მის მიერ ჩადენილი ცოდვა ძირითადად მიეწერება იმას, ვის ბრძანებასაც იგი ემორჩილება. ჯარისკაცმა ოდითგან ორი მოქმედება იცის: „вперед кали, назад контах“. რუსმა ჯარისკაცმა მითხრა, „мы люди приказа, скажут стреляй, будем стрелять, скажут стой, будем стоять“. ასეთნაირად დამოძღვრილ კაცთან სამართლიანობაზე და დემოკრატიაზე ლაპარაკი უბრალოდ ძნელი კი არა, შეუძლებელია. კომუნისტების დაცვას ვერ ვიკისრებ, მაგრამ ხომ შეიძლება იმათაც გაუწიო ცოტაოდენი ანგარიში.

ჯეელების მიერ შეგულიანებული პროტესტანტები, კომუნისტებისგან გადადგომას მოითხოვდნენ, რაც შეუძლებელი იყო იმის გამო, რომ ისინი მოსკოვთან ვასალურ დამოკიდებულებაში იყვნენ და გადადგომის დადგენილებას მის გარაშე ვერ მიიღებდნენ. ეს აუცილებლად უნდა გაეთვალისწინებინათ ჯეელებს, რომელთა უმრავლესობას წითელი სკოლები ჰქონდათ დამთავრებული და მეტ-ნაკლებად ჩახედული იყვნენ სსრკ-ს პოლიტიკურ სამზარეულოში. აქ საჭიროა მოვიშველიოთ ჭაბუა ამირეჯიბის აზრი: „კაცობრიობის ისტორიაში არ არსებულა ხელისუფლება, რომელსაც უპატივია ვინმესთვის განზრახვა, დაამხოს არსებული ხელისუფლება“. კომენტარებს არ საჭიროებს ის აზრი, რომ რაც არსად და არასდროს მომხდარა, არც არც მოსკოვზე მიჯაჭვულ თბილისში მოხდებოდა.

გურამ ყორანაშვილი წერდა: „ქართველთა სანუკვარი იდეების აღსრულება ჩვენს ახალგაზრდობას დღეების და თვეების საქმედ მოეჩვენა. ეს დიდი შეცდომა იყო. მაგრამ საკითხის მთელი სიგრძე-სიგანით გაცნობიერება ჩვენმა ახალგაზრდობამ სამწუხაროდ ვერ

შედლო. ამისთვის მას არც აზროვნების სიღრმე ეყო და არც ცხოვრებისეული და იტორიული გამოცდილება („კომუნისტი“ 16.IV. 1989 წ.).

მწერალი კონსტანტინე გამსახურდია წერს: „როცა ოცნება შესაძლებლობისა და რეალურის ფარგლებს გასცდება, ამას ქი-მერას ეძახიან“.

ზემოთ დასახელებულ პიროვნებათა აზრებით მტკიცდება, რომ საქართველოს ჰყოლია აშკარა ძალები, რომლებიც შექმნილ მდგომარეობას თავს გაართმევდნენ, რაც მოვლენათა სიღრმის წვდომის უნარიანობით მტკიცდება.

ერის ერთ-ერთი უბედურება ის იყო, რომ პერესტროიკით გა-თამამებული ჯეელები კომუნისტურ ძალებს შეურიგებელ მტრე-ბად მიიჩნევდნენ (მათთან საუბარზეც კი არ დათანხმდნენ), ხოლო ჭეშმარიტად ინტელექტუალურ ძალებს არარაობად მიიჩნევდნენ და თვიანთ თავს მოსეებად თვლიდნენ. სწორედ ამ მდგომარეო-ბამ მიიყვანა ისინი იმ გარემოებაზე, რომელსაც 90-იან წლებში ეროვნულ-გამანადგურებელი მოძრაობა ვუწოდებ. ეროვნულ-გა-მანადგირებელმა მოძრაობამ შიმშილის ბრჭყალებსი ჩააგდო 5 მლნ. კაცი (გაზ. „სამტრედიის მაცნე“ 19.V.1989 წ.). უფრო ადრე იმავე გაზეთით მკითხველს ვაუწყე, რომ „თუ სუსტნერვებიან ჯეელებს ერი აყვება, შესაძლებელია იგი მთლიანად დაიღუპოს“ („ჩვენი პოზიცია“ 17.X.1991 წ.).

ეროვნულ-გამანადგურებელმა მოძრაობამ განვითარების პიკს სააკაშვილის ხელსი მიაღწია. თუმცა აქტიური პოზიციების შე-ნარჩუნებას დღესაც ცდილობს მიშმადიდებლობა, ისე შეუდა-რებელია ეროვნულ-გამანადგურებელ მოძრაობაში, როგორც 37 წელი კომუნისტურში.

ახლა, როცა ეროვნულ-გამანადგურებელი მოძრაობის წყალო-ბით ქართველი ხალხი ფიზიკური, ზნეობრივი, პოლიტიკური და ეკონომიკური კატასტროფების წინაშე დგას, ხალხის რჩეულები ხმის ჩახლენამდე გაჰყვირიან – „გაუმარჯოს დამოუკიდებელ სა-ქართველოსო“. მაშინ, როცა მათი დამოუკიდებელი საქართველო ორივე ფეხითაა გაბმული რუსულ ხაფანგებში სოხუმსა და ცხ-ინვალში. მის შველას თეთრი დათვის შიშით ვერც „მეგობარი“ ამერიკა ბედავს, ვერც „სათაყვანებელი“ ევროპა და ვერც „მოდმე“ თურქეთი. არა და ის ხაფანგები უკვე შეეზარდა დაჭერილ ფეხებს.

ზემოთ ჩამოთვლილ კატასტროფებთან ერთად მოსალოდნელია

სოციალური კატასტროფაც. ერს, რომელსაც ქეჩოში შიმშილი მიჯდომია და ზურგში 15 მილიარდი ვალი მოკოტრებია, გულს უკლავს გაჭირვებული დედაკაცის ძახილი: „ბავშვები მომძახიან, დედა მში-ა, დედა მში-ა-ო“. ეს მაშინ, როცა მისი გათაღლითებული თანამემამულე აბსოლუტურ ფუფუნებაში ცხოვრობს. როგორც ვაჟა-ფშაველა ამბობს: მკვდარია უგრძნობი კაცი, უსაზარლესი მკვდარზედა, მით რომე სიცოცხლე უდგას სალის ცინულის ტახტზედა“.

ზელიმ ჩვეტაძე, პენსიონერი

25.VIII.2017 წ.

306 არის ღამნაშავე?

„ყველანი, ყველანი, ყველანი ციხეში“

მის. სააკაშვილი

*„მდიდარი და ღარიბი ყველა დასაჭერია“
კინოფილმიდან „ვერის უბნის მელოდიები“*

მედიის საშუალებებმა საზოგადოებას აუწყეს, რომ ქართულმა სასამართლომ გაასამართლა საქართველოს ექსპრეზიდენტი და დემოკრატიის შუქურის არქიტექტორი ბატონი მიხეილ სააკაშვილი.

ვისაც იგი ტელევიზორზე უნახავს, როგორ გაჰკიოდა ეპიგრაფში გამოთქმულ სიბრძნეს, თუ შლეგია, იტყვის ეს კაცი ჩემი ჭკუისააო, თუ ბრძენია – შეშლილია ეს კაცი ჭკუიდან და პატრონი თუ არ გამოუჩნდა რალაცას გააფუჭებსო. თუ ვინმე ეტყოდა პატრონის მეტი რა ჰყავსო, გაკვირვებული იკითხავდა – მერე რას შევბაო?!

მას იურიდიულად უამრავი პატრონი ჰყავდა, პრაქტიკულად შედარებით ცოტა, მაგრამ კარგად ორგანიზებული. მისი პრაქტიკული პატრონის ძებნა ვინრო სპეციალობებს უნდა დაევალოს, თორემ ფართო დებულებებით მსჯელობამ შეიძლება შეცდომაში შეგვიყვანოს.

მან როგორც ტირანთა წესია, გადიდკაცების შემდეგ მოითხოვა ხალხის უსიტყვო მორჩილება. საზოგადოებამ ვერ მიიღო მისი პრეტენზიები და დაიწყო პროტესტის გამოხატვა. მისი, როგორც დიქტატორის, ერთ-ერთი სულისჩამდგმელი ძალა პრაქტიკულად არის 2007 წლის მოწვევის პარლამენტი, რაც ისე აშკარად ჩანს, რომ საჭირო არ არის ვინრო სპეციალობების დამოწმება, მან ხალხის მიერ მინიჭებული ყველა უფლება აიყარა და მიჰმას ჩააბარა – აქაო

და ჩვენ რალა უფლებები გვჭირდება. როგორ შეიძლება მიშა რამე-ში შეცდესო. თუ დამტკიცდება, რომ ეს დანაშაული პარლამენტმა შეგნებულად ჩაიდინა, მაშინ იგი დამნაშავეა და უნდა დაისაჯოს. თუ დანაშაული აღმოჩნდება შეუგნებლად ჩადენილი, მაშინ ხალხია დამნაშავე თავისი ბედი რომ „ტვინიან“ ბიჭებს ჩააბარა. მას შეგვიძლია მივუთითოთ, შევახსენოთ, გავასაყვედუროთ, მაგრამ დასჯით ვერ დავსჯით, იგი თავისთავად ისჯება, რადგან ყველა გაჭირვება მასთან ისე მიედინება, როგორც ზღვისკენ მდინარეების არმია.

პარადოქსულია ის ამბავი, რომ 140 კაციან პარლამენტში, როცა პრეზიდენტს ტუსალების შეწყალების უფლებას აძლევდნენ, ერთი კაციც არ აღმოჩნდა პრაქტიკოსი სწავლული, რომ ეთქვა... ეს უფლება პრეზიდენტს უნდა მიეცეს იმ შემთხვევაში, თუ საქმე გვაქვს ისეთ დამნაშავესთან, რომელსაც არა აქვს ჩადენილი ზედმეტად მძიმე დანაშაული, ტუსალობის პერიოდში თავი გამოიჩინა მაღალი დისციპლინით და შრომის სიყვარულით (სერვანტესმა, რომელსაც მთავრობის ფული შემოეხარჯა, ღარიბი იყო და გადასახადების ამკრეფად მუშაობდა, ციხეში დაუნერა კაცობრიობას „დონ-კიხოტი“) ასეთი კაცის გათავისუფლებაზე ხალხი კი არ დაგსჯის, პირიქით მოგესალმება, მაგრამ შენ რომ ხულიგანს გაათავისუფლებ, რომელიც ქალაქში დამბარას უბათქუნებს და ბიჭებს დანებს „უჩხუტურებს“, გაგლანძღავს და დაგსჯის, აბა რა ქნას? – დაგაჯილდოვოს?!

ჰიტლერი, იმ პარლამენტს, რომელიც მე და ჩემნიარ კაცებს „აზრთა სამჭედლო“ გვგონია, „ენის ქავილს“ ეძახდა. ინტუიციით ვგრძნობ, რომ ის სულწაყმენდილი უფრო ახლოსაა ჭეშმარიტებასთან, ვიდრე ჩვენ. ერთადერთი პრაქტიკოსიც რომ გვყოლებოდა პარლამენტში, რომელზედაც ზემოთ მქონდა საუბარი, მიმასაც გადაარჩენდა დანაშაულისაგან, პარლამენტსაც და ამით დამნაშავეთა სამყაროს ორი ერთეულით შეამცირებდა.

თუ შევეხებით მიშას განათლებას ხალხური ტრადიციების და ჩვეულებების საქმეში, სიკეთეს ვერაფერს დავინახავთ. გავიხსენოთ 2008 წლის აგვისტო, მიშას მილიონიანი არმია და მათი ტაშ-ფანდურა, დემოკრატიის შუქურის არქიტექტორი აქ ტაშ-ფანდურას ორგანიზატორად გვევლინება. ქართველ კაცს გლოვას და მიცვალებულის დაფასებას ვერავინ ასწავლის. ამ ტაშ-ფანდურაში ძირითადი დამნაშავე პრეზიდენტია. ხალხს აქტიური წინააღმდეგობა არ გაუწევია, იმიტომ რომ მან მთავრობის მომ-

დურება არ მოისურვა: მიცვალებულებს მაინც აღარაფერი შევლის და მთავრობას ნულარ გავანაწყენებთო და 400 დაუმარხავი მიცვალებულის პატრონმა პრეზიდენტის თაოსნობით გამართა ტაშ-ფანდურა, რაც ერის გაუპატიურებაა და დასჯას იმსახურებს.

ქართული კულტურისა და ლიტერატურის ქურუმს კარგად რომ ჩაეხედა „ვეფხისტყაოსანში“, გაიგებდა როგორი გლოვა იცის ქართველმა კაცმა. მამის სიკვდილით გამოწვეული მწუხარების შესახებ რუსთაველის ტარიელი ამბობს:

„მე წელიწადამდის ბნელსა ვჯექი სანუთრო გაცუდებული,
დღისით და ღამით ვვაებდი სულდადებული“ (სტ. 335)

როცა ნესტანმა მამის სიკვდილი გაიგო:

„ქალი საბრალოდ მამას სტირს ბულბულისა მსგავსია,
თმა გაიგლიჯა, გაყარა, ღანვი ცრემლითა ავსია,
იხოკს და იგლეჯს ძახილით სტირს სიტყვა საფოურე,
სისხლი და ცრემლი თვალთაგან ჩამოსდის გარე უარე“ (სტ. 1591).

კომენტირებას საჭიროებს ასათიანის ლექსი, რომელსაც მე-ტაშ-ფანდურები მღეროდნენ: „ცხრაჯერ მწარედ გავიცინებ“.

პოეზიას, როგორც ხელოვნების დარგს, აქვს თავისი სპეციფიკა, რომლის მიხედვით იგი ცხოვრებას ასახავს. ის, რაც ხელოვნებაში ხდება, შეიძლება რეალურ ცხოვრებაში სისულელე იყოს. ოპერაში შეიძლება შეხვდეთ ასეთ რამეს: მიდის ბრიგადირი გლეხთან ცეკვით და მიუძღვრება, კოლექტივში წამოდის. ასეთი რომ რეალურად მოხდეს გლეხი ცოლს ეტყვის: გაუსულელებია კოლექტივს ეს კაცი და მის ცოლ-შვილს გადასძახე, მათი სულელი წაიყვანონო.

ახლა შევეხოთ ვაჟა-ფშაველას, რომელსაც ჭადრის ძირში ამოსული იის გასაჭირიც კი აწუხებს. რას ამბობს მიცვალებულზე და სიკვდილზე: „სიკვდილსა გლოვა უხდება, მკვდარ ძმას ტირილი დისაო“ და არა ტაშ-ფანდურა.

შეიძლება კაცმა თქვას: ხომ მღერიან გასვენებაში მგალობლები საგალობლებსო, კი ბატონო, მღერიან საგალობლებს, რომელიც სევდიან განწყობილებას შეეფერება. მასში ისეა ხმები გაჭიმული მიწიდან ცისკენ, რომ იფიქრებ იგი მიცვალებულის სულს აცილებს მიწიდან ზეცისკენო. იგი საეკლესიო საგალობელია და არა ტაშ-ფანდურა.

ვინ არის დამნაშავე, რომ ერის პირველი კაცი მარტივ საყოფაცხოვრებო საკითხში ვერ ერკვევა?! – პირველ რიგში სკოლა

და ოჯახი, მეორეში – თვითონ, მესამეში – მისი გარემოცვა... და ბოლოს ის, ვისთანაც ყოველგვარი ჭირი და გასაჭირი იყრის თავს – ხალხი.

თუ მოვინახულებთ სააკაშვილის მიერ აგებულ შადრევნებს და გადავხედავთ გაძვალტყავებულ ერს, რომელსაც თავისი შემოსავალი ვიტალურ მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლად არ ჰყოფნის, გაგვიჩნდება კითხვა: რა ეშადრევანება ამ გაჭირვებულ ხალხს? ევროქართველებს შევავსებენ ევროპელი დალტონის სიტყვებს: რომ „ხალხს პირველ რიგში ესაჭიროება პური, მეორეში – სკოლა“, დანარჩენი შემდეგ.

გაახლებული მთავრობა აგრძელებს მიშასეულ ტრადიციებს. იგი ფულს კი არ ხარჯავს, ამტვერებს. კომპიუტერზე მოვისმინე, პარიზმა საახალწლო ცერემონიალზე გამოჰყო რვაასი ათასი დოლარი, თბილისმა მილიონ ოთხასი ათასი, თბილისი ვერც სიდიდით, ვერც ეკონომიკური მდგომარეობით პარიზს საზარბაზნე მანძილზეც ვერ უახლოვდება, ხარჯებში კი ასწრებს. რატომ?! იმიტომ, რომ პარიზი ფულს გეგმიურად ხარჯავს, თბილისი კი ...

მე ჩავიარე საახალწლოდ „გამოპრანჭულ“ რუსთაველზე, უცბად ათას ერთი ლამის ქალაქში წარმოვიდგინე თავი. მაგრამ როცა პეტერბურგის ნეკრასოვისეული შეფასება გამახსენდა: „Столица наша прекрасна, богата через край, житье в ней нищим трудное, миллионером рай“ – გუნება წამიხდა.

მე ვიყავი სამებაში, მასზე აუგს პირველი მეჭორეც ვერ იტყვის. მისი არქიტექტორისათვის ალალია მარადიული ძეგლი, მაგრამ დამკვეთისათვის – არა. რადგან სამება შეუფერებელია საქართველოს ეკონომიკური, კულტურული და პოლიტიკური ცხოვრებისათვის. თბილისი რომ აფთიაქების, ლომბარდების და ბანკების ქალაქად იქცა, შველა უნდა. იგი SOS-ის სიგნალს იძლევა. მადლობელი ვარ ჯაბა ექიმზე, რომელსაც უგრძენია ეს სიგნალი და ქვეყანას აუწყა „ჯობია ფული ექიმებში და წამლებში კი არა, სწორ და ჯანსაღ კვებაში დახარჯოთ“. მე ამას ვიტყვი, რომ ცარიელი სტომაქის პატრონს არც ეოპერება და არც ებალეტება, არც ეთეატრება და არც ეტაძრება. როგორც ჰომეროსი გვასწავლის: „ამ ქვეყნად ყველაზე დიდი სატიკვარი ცარიელი სტომაქია“. ხოლო არც თუ ისე შორეულ წარსულში სერვანტესმა თქვა: „ჩვენი სხეულის კარგადყოფობა კუჭში იჭედება“. მე ასკლეპიადების მოძღვრებისგან შორს

ვარ, მაგრამ ეს კი ვიცი, რომ სტომაქი საშინლად პრეტენზიულია ყველას მიმართ და ვინც არ უნდა იყო შენ, მატერიალისტი თუ იდეალისტი, უყურადღებობას და აბუზად აგდებას არ გააპატიებს. შენი მატერიებით და იდეებით დროის გარკვეულ მონაკვეთში დაგაგდებს ძირს და დაგაყენებს მოუსავლეთის გზაზე. ზემოთ დასახელებული SOS ყველამ უნდა გაიგონოს, გაიაზროს და ხელი უნდა შეუწყოს სასურსათო პრობლემის გაგადნევენას. ამ საქმეში გენერლობა ასკლექიადებმა უნდა გასწიონ, რადგან ადამიანების ჯანმრთელობაზე ზრუნვა ყველას საქმეა, მაგრამ ყველაზე მეტი პასუხისმგებლობა მაინც მათ მოეთხოვებათ, პროფესიული და სამსახურეობრივი სპეცფიკის გამო.

თუ გავიხსენებთ ნეკრასოვის ლექსს: „В мире есть царь, етот царь: беспощаден. Голод назвоние ему“, მივხვდებით, რომ „ამ მეფის“ შეუბრალებლობას წინ ვერავინ აღუდგება. მისი მოთხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს აუცილებლად, დროულად და ხარისხიანად, რისთვისაც საჭიროა, საწარმოო ძალების ამუშავება და წარმოებული დოვლათის განაწილებაში სამართლიანობის დაცვა. არ უნდა მოხდეს ისე, როგორც ფრანგულ ანდაზაშია ნათქვამი „ვინაც შრომობს, პურის ქერქს ხრავს, ვინც არ შრომობს, ხობხის ხორციით იწყობს სადილს“.

ზელიმ ჩაკვეტაძე
30.I.2018 წ.

შაური – შენ, შაური მე, შაური მამაშენს

*„კაცი ის არის, ვინც ხელიდან არცერთ შემთხვევას არ უშვებს ისე, სარგებელი არ გამოსძალოს“
(გოეთეს „ფაუსტიდან“)*

1992 წლის ზამთარში, როცა უკვე გამოცხადებული იყო პერესტროიკის ნაწყალობები დამოუკიდებლობა, ქართველები დაერივნენ ერთმანეთს და მათი სათაყვანებელი რუსთაველის პროსპექტი სამხედრო პოლიგონად აქციეს. მთავრობა თავის პრეზიდენტიანად ბუნკერში შედგენეს და გარედან ცეცხლს და რკინას ესროდნენ. გარეთ მყოფები არ ეშვებოდნენ: დაგვინებდით თორემ გაგათავებთო. პრეზიდენტი და მისი კაცები გაჰყვიროდნენ: ხალხის მიერ არჩეული მთავრობა ვართ, თქვენ უნდა დაგვემორჩილოთო. პრეზიდენტი პრინციპზე დადგა და განაცხადა:

ორი კაცის მეტი რომ არ დარჩეს საქართველოში, მაინც მე უნდა ვიყო მათი პრეზიდენტი. მისმა იდეოლოგმა პეტრიაშვილმა ხალხს გამოუცხადა: სხვა იარაღი თუ არა გაქვთ, ჯავყები ჩაიდევით ჯიბეში და ისე ჩამოდით თბილისში პრეზიდენტის დასაცავად.

საკითხავია, რატომ მაინც და მაინც „მე“ უნდა ვიყო პრეზიდენტი?! მართალია, „მამაჩემის“ დიდკაცობას ვერავინ უარყოფს, მაგრამ... ეს მაგრამ არის კაცის და ერის თავის ტკივილი, ცხოვრებაც მარტივად მოიმართებოდა და სახელმწიფოც, რომ ეს მაგრამ არ გვიშლიდეს ხელს. „მე“ დიდი კაცის შვილი ვარ და ამიტომ სამართლიანი იქნება რომ ქვეყანა დამემორჩილოს... მაგრამ ორი საუკუნეა გრიგოლ ორბელიანი, რომელსაც ქართველი პრეზიდენტები თითქმის არ იცნობენ, ან არ სცნობენ, მთელი ქვეყნის გასაგონად აცხადებს:

„ნიჭს მხოლოდ ზენა აძლევს კაცსა და არა გვარიშვილობა“

ამ მოწოდებას თუ „მე“ გავითავისებდი, ვერასდროს ვერ ვიტყოდი იმას, რაც ზემოთ ვთქვი: „ორი კაციც რომ დარჩეს“... ხომ შეიძლებოდა, რომ იმ ორიდან ერთს რომელიმეს ჩემზე მეტი უნარი ჰქონებოდა. ხალხის არჩევნებით დღეს ვერავის დაარწმუნებ შენს ღვთაებრივ წარმოშობაში.

1992 წლის ზამთარში მოსკოვის ტელევიზიამ გადმოსცა: თბილისში დიდი არეულობაა, მთავრობა „ბუნკერში“ ჰყავთ შემწყვდეული, ხალხი არ თმობს, მთავრობა არ ნებდება. მაგრამ საზოგადოების გარკვეული ნაწილი არაფრად აგდებს არც ხალხის და არც მთავრობის ინტერესებს... და აჩვენეს კოლმეურნეთა მოედანთან არსებული სასადილო (პივნოი) მაგიდასთან მდგარი რამდენიმე მამაკაცი, რომლებიც ხინკალზე კონიაკს აყოლებდნენ და ხმაშენყობილად მღეროდნენ: „შაური-შენ, შაური-მე, შაური მამაშენს; სამ შაურად სულ გიყიდით შენ და მამაშენს“. იბადება კითხვა: ვინ არიან ეს კაცები, რომლებსაც არც მთავრობის ჯავრი აქვთ და არც ხალხის?! – ესენი არიან „მოხერხებული კაცები“, რომლებიც ერის სხეულზე ამოიზარდნენ და მას ისე შეეზარდნენ და სწოვენ სისხლს, როგორც საქონლის ტკიპა ბებერ ხარს... (ეს ტკიპა ყველაზე დიდი ღორმუცელაა იმ არსებათა შორის, რომლის შესახებაც მე რაიმე მსმენია. იგი გაძლომით 250-ჯერ იმატებს წონაში. მას ნამდვილად აქვს უფლება განაცხადოს „კაცი“ ვარ და სტომაქი მაქვს).

„მოხერხებული კაცების“ შესახებ ვიქტორ ჰიუგო წერდა: „რო-

გორც კი თავის ნაპირზე გარიყავს ზღვა რევოლუციას, მაშინვე მიესევინა მოხერხებული მოღვაწენი, რომ ნადავლი გაინაწილონ. ჩვენს დროში ამ მოხერხებულმა კაცებმა სახელმწიფო მოღვაწეთა სახელი დაირქვეს. ფესვი გაიდგა ამ სახელმა და დღეს ხალხში სახელმწიფო მოღვაწე მოხერხებულ ადამიანს ნიშნავს. მართლაც ნუ დაივინებთ, რომ საცა მოხერხების მეტი არაფერია, იქ უთუოდ დაკნინებაც არის“.

ჩვენში „მოხერხებული კაცების“ ნაკლებობას ვერაფერს იტყვის. ჰიუგოს დროინდელ საფრანგეთში თუ სახელმწიფო მოღვაწე მოხერხებული კაცს ნიშნავდა, თანამედროვე საქართველოში იგი ღმერთთან არის გათანაბრებული, რაც მას ხშირად დაცინვის საგნად აქცევს.

შევარდნაძისტებმა 90-იან წლებში შექმნეს მითი: შევარდნაძემ ამერიკაში სამედიცინო კომისია გაიარა და 40 წლის კაცის ტვინი აღმოაჩნდაო. ჩვენ ვიცნობდით მეტნაკლებად შევარდნაძეს. მას 70 წლის ასაკში რომ 40 წლის კაცის ტვინი ჰქონებოდა, მაშინ იგი დეფექტური გონების უნდა ყოფილიყო. იგი რამდენიც არ უნდა ვლანძლოთ და ვაგინოთ დეფექტურობას ვერ დავსწამებთ ვერც ფიზიკურად და ვერც გონებრივად.

რადგან მოხერხებაზე ვსაუბრობთ, რამდენიმე სიტყვა კიდევ ვთქვათ იმ კაცზე, ვინც გზად და ხიდად იყენებდა ყველას და ყველაფერს.

50-იანი წლების ბოლოს ნიკიტა ხრუშჩოვი ესტუმრა თბილისს. ხალხი მას უგულოდ შეხვდა. ახალგაზრდა შევარდნაძე ეახლა მას, გადაკოცნა და უთხრა: საქართველოს კომკავშირი მუდამ ერთგული იქნება სსრკ-ს კომპარტიისა და მისი ლიდერის. აქედან იწყება მისი აღზევება. გაჭაღარავებულმა და მოხერხებულმა შევარდნაძემ დემონსტრაციულად დანვა იმ პარტიის ბილეთი, რომელმაც იგი იმპერიის სათავესთან მიიყვანა და მამათელი „ყაზილარი“ მსოფლიოს კაი კაცად გააცნო. ასეთი კაცების სიუხვე მუდამ იყო და არის საქართველოში.

ორიოდე წლის წინათ მიტინგი ჩატარდა რუსთაველზე პედერასტების საწინააღმდეგოდ, ერმა და ბერმა ყველამ პროტესტი გამოთქვა მათ ლეგალიზაციაზე.

გავიდა დროის მცირე მონაკვეთი და პრემიერმა ღარიბაშვილმა ისე იოლად აანეკია ხელები პედერასტების ლეგალიზაციაზე 112 დეპუტატს, თითქოს ეს დიდი სასიკეთო საქმე ყოფილიყო. ასეთი

მოხერხებული კაცები იოლად მიდიან წინ მთავრობის სავარძლებსკენ. პატიოსანი კაცი, როგორც ცხონებული დიმიტრი ყიფიანი ამბობდა: „იმიტომ ვერ მიიწვეს მალლა, რომ სწორი გზით მიდის“.

საჭიროა, მთავრობაში ისეთი კაცები გვყავდეს, რომლებსაც ყიფიანის სიტყვებით რომ ვთქვათ, სწორი და სამართლიანი გზით უნდათ სიარული და ამის უნარიც აქვთ და არა ისეთები, რომლებსაც ოცი ხელი რომ გამოაბა, ყველას ერთად ასწევენ რომელიმე პრეროგატივის საამებლად.

თუ ერს ნამდვილად სურს არსებობის შენარჩუნება, მან უნდა განავითაროს თავისი პროგრესული ტრადიციები, მიიღოს უცხოეთიდან ის ჩვევები და ტრადიციები, რომელიც ჩვენს კულტურას წინ წასწევს, ჩვენ მივესალმებით ევროპაზე შეყვარებულ ჯეილებს, თუ ისინი: დანტეს და გოეთეს, შექსპირის და ბაირონის ჰიუგოს და ბალზაკის, ნოვალისისა და მიცკევიჩის კულტურას შემოიტანენ, თორემ იმერელ კაცს, რომელზედაც პოეტს უთქვამს: „არიან ზრდილნი იმერნი, მტერთა მიმცემნი რისხვისა“, პედერსატების დაცვაზე რომ დაუნყებენ ლაპარაკს, გადარევ კაცს და იმ რისხვას, რომელსაც იგი მტრისთვის ინახავს, შენზე გადმონათხევს.

ერმა აუცილებლად უნდა იზრუნოს თავისი ინტერესების დაცვაზე და „მოხერხებული კაცების“ გაპატიოსნებაზე. ისინი აუცილებლად უნდა დააყენოს კაი კაცობის და არა ციხეებისა და უცხოეთისკენ მიმავალ გზაზე. თუ სოციალურ საკითხს მოუვლი ისე, როგორც საჭიროა, ციხეებიც დაცარიელდება და დევნილთა რიცხვიც შემცირდება. მე სასტიკი წინააღმდეგი ვარ სოფლიდან დამნაშავე კაცის განდევნისა, რაც ჩვენში შუა საუკუნეებიდან მომდინარეობს: რომ აგდებს სოფლიდან სად – ვის უგზავნი, ვის რად უნდა შენი ოხერი. იგი შენია და ავად თუ კარგად შენ უნდა უპატრონო.

იმ „მოხერხებულ კაცებს“, რომლებსაც შეიძლება თაღლითები ვუნოდოთ, უნდა გამოაცალო არა არსებობის, არამედ თაღლითობის საფუძველი, თორემ ხომ ვხედავთ, რომ შენ და მამაშენს სამ შაურად გყიდულობთ. მე და მამაჩემი არაფრით არ ვართ უკეთესი შენზე და მამაშენზე, რომ ძვირად გვიყიდოს და ექვს შაურად ორივეს დაგვეპატრონება ჩვენი მამებიანად.

ზელიმ ჩაკვეტაძე
1.11.2018 წ

მონარქისტები და პრეისტორია

„შვეიცარიელს რომ უთხრა, თავადი ხარო, იგი შეურაცხყოფად მიიღებს ამას და დაუყონებლივ დაგინყებს მტკიცებას, - ჩემი წინაპრები მდაბიორები იყვნენო, წინააღმდეგ შემთხვევაში მაღალი თანამდებობის ღირსად არ სცობდნენ“

პასკალი

90-აინ წლებში დაიწყო მრავალპარტიულობა და მრავალლიდერიანობა. ლიდერობაზე მეოცნებებმა დაიწყეს გამომგონებლობა თავიანთი ემოციების დასაკმაყოფილებლად. ზოგიერთმა მათგანმა პრეისტორიაშიც გადადგა ფეხი „საკბილოს“ აღმოსაჩენად. საქართველოსა და რუსეთში მონარქისტებმა დაიწყეს ძებნა დიდგვაროვანთა შთამომავლებისა, რომ მათი რეზილიტაცია მოეხდინათ და ქვეყანა დიდგვაროვნობით გადაერჩინათ დალუპვისაგან. 90-იან წლებში საგაზეთო სტატიაში ვნერდი: რუსმა ანარქისტებმა პარიზში მიაკვლიეს რომანოვების შთამომავალს ვლადიმერს და მეფობა შესთავაზეს. ვლადიმერმა პარიზის გაზეთში განაცხადა, შთაბეჭდილება ისეთი დამრჩა, რომ ეს ადამიანები ჭკუაზე მწყრაღად არიანო.

არც საქართველოში არიან რუსი კოლეგების მიმდევრები ჭკუასთან ძალიან ახლოს. 2000-იან წლებში ვილაცას „შეუპრუტუნა“ თავში რეალობისგან მოწყვეტილმა აზრმა: რომ დავითის დროს საქართველო ძლიერი იყო და თუ აღვადგენთ ბაგრატიონების დინასტიას, ერი აღორძინდებაო. მოიძიეს ბაგრატიონების შთამომავალი ქალ-ვაჟი და დააქორწინეს დიდი იმედებით, რომ ისინი საქართველოს ახალ დავითებს და თამარებს შესძენდნენ. უცნაურობაა ის ამბავი, რომ ადამიანებმა, რომლებიც საზოგადოების მართვაზე ოცნებობენ, ისიც არ იციან, რომ „ადამიანი ღვთის შვილია ყოველი და არა საჯიშე ცხოველი, რომელთანაც მეორე ცხოველის შეჯვარებით სასურველ შედეგს ლებულობენ მეჯოგეები.

ადამიანის ღვთაებრივ ნიჭზე ყველამ და ყველაზე მეტად კი თეოლოგებმა უნდა იცოდნენ, რომ დედის ორგანიზმში ნაყოფის გასულიერების დროს მასზე გავლენას ახდენენ კოსმიური ძალები (რომლის შესახებ ასტროლოგები იძლევიან მთელ რიგ განმარტებებს), ხოლო გასულიერების შემდეგ ნაყოფი ხდება ერთგვარი სინთეზი მიწიერი და ციური ძალებისა. თუ ნიჭიერება ციური ძალაა, სილამაზე ახოვანება და ფიზიკური ძალა მიწიერია და

დამოკიდებულია დედის ორგანიზმზე, მის ჯანმრთელობაზე, ნერვულ სისტემაზე და კვებაზე. დაბადების შემდეგ ბავშვი თავისი ციური და მიწიერი ნიჭით აღზრდისა და გარემოს პროდუქტი ხდება. როგორსაც გაზრდი, ისეთი გეყოლება. ასე რომ ახალ დავითებზე და თამარებზე ზრუნვას არავითარი საფუძველი არა აქვს. ისინი შექმნა და გაზარდა იმ ეპოქამ, რომლის პროდუქტსაც წარმოადგენდნენ.

წარმოვიდგინოთ სასწაული, რომ დაიბადოს ახალი მეფე ერეკლე. რას იზამდა მისი ხმალი ახალ დროში?! სად ცხენი და სად ტანკი?! სად ხმალი და სად ტყვიამფრქვევი?! როცა სტალინის ტები წინააღმდეგობას წააწყდებიან, ნატრულობენ ერთი ახლა იოსება გააცოცხლათ. იმას კი აღარ ანგარიშობენ, რომ ტაქტიკა, რომლითაც სტალინი ხელმძღვანელობდა, დემოკრატიისაკენ მიმავალ გზაზე აღარ გამოდგება.

ფეოდალთა კლასი XIX საუკუნეში, როგორც ამას ჯავახიშვილის „არსენა მარაბდელში“ ვკითხულობთ: დაჩიავებული, დაუძღურებული და დასაწყლებულია. მას ეროვნული ინტერესების დაცვა აღარ შეუძლია (იხ. ფრაგმენტი რომანიდან „ნარგიზების ფორზე“). „ჯაყოს ხიზნები“ ხომ ყველაზე დიდი დადასტურებაა დიდგვაროვანთა კლასის გამოფიტვისა და დაუძღურებისა.

ცხოვრებით უკმაყოფილო ხალხი გმირებით და ლიდერებით ფიქრობდა გაჭირვებიდან თავის დახსნას. ახლაც ხშირად გაისმის: ლიდერი არ გვივარგა, თორემ უკეთესად ვიცხოვრებდითო. ნათქვამია, რაც ერი იგივე ბერიო. გამსახურდიას წიგნში წავიკითხე „ყოველი ხალხი იმ მთავრობის ღირსია, რომელიც მას შეუქმნიაო“. რაც შეეხება ლიდერს, ჯავახიშვილი გვეუბნება „ხალხი თუ ბოხოქრობს, ბელადი ხის ფულუროდან ამოძვრებაო“ (ე.ი. იოლად აღმოჩნდება). ასე რომ ლიდერის აღმოსაჩენად არ არის საჭირო პრეისტორიაში დაბრუნება, მაგრამ ქალ-ვაჟებს თუ დააქორწილებთ და დააკარვებთ, ამას ჩვენ ორივე ხელებით მივესალმებით.

ილია ჭავჭავაძე გვიჩვენებს: „მას ნულარ ვსტირით რაც დამარხულა, მოვიკლათ წარსულ დროებზე დარდი, ჩვენ უნდა ჩვენი ვშვათ მყოობადი, ჩვენ უნდა მივსცეთ მომავალი ხალხს“. დიას, მომავალი უნდა მივსცეთ და არა პრეისტორია, თორემ ლამანჩელი რაინდის მდგომარეობაში აღმოვჩნდებით.

საქართველოში საკმაოდ დიდი არმიაა ადამიანებისა, რომლე-

ბსაც სწამთ დიდგვაროვნების უკეთესობა მდაბიოებზე, რაც არ მიმაჩნია სწორად. კაი კაცები დიდგვაროვნებშიც ბევრია და მდაბიოებშიც. ადამიანის სიღიადე უნდა განისაზღვროს მისი კაცობით და არა გვარიშვილობით ან ახოვანებით. კიდეც ერთხელ გავიხსენოთ გრიგოლ ორბელიანისეული სწავლება: „ნიჭს მხოლოდ ზენა აძლევს კაცს და არა გვარიშვილობა“.

გვაროვნული უპირატესობის გრძნობას ადამიანი ზოგჯერ ყოყლოჩინობაში მოჰყავს, რაც თანამედროვე საზოგადოებისთვის მიუღებელია. კი არ უნდა იყოყლოჩინო რომ შენ დადიანი ან ერისთავი ხარ, არამედ შენს თავს უნდა დაუყენო მოთხოვნა: დადიანების მოდგმას არ მეკადრება: ქურდბაცაცობა, გაიძვერობა, სიცრუე, ყაჩაღობა და ტუტუცობა. ასეთი შეხედულების კაცებს საზოგადოება ყველგან და ყოველთვის დააფასებს, დიდგვაროვანი იქნება იგი თუ მდაბიო.

ზელიმ ჩაკვეტაძე

14.II.20186.

P.S.

ზემოთ მონათხრობის დასამტკიცებლად, რომ ადამიანი წარმოადგენს სინთეზს მინიერი და ციური ძალებისა, მოვიყვან ილია ჭავჭავაძის ლექსიდან: „მე ცა მნიშნავს და ერი მზრდის, მინიერი ზეციერსა“. აქ მხედველობაში უნდა მივიღოთ ის მინიერი გარემო, რომლის შესახებ გალაკტიონი წერდა: „...მიჰქროდა ის მერანი ფაფარაშლილი, რომ გადელახა დღენი ბნელნი, გზანი, ყორენი, იკანრებოდა ხალხის ბედით ბარათაშვილი, იმ ხალხის, რომელს თვალბედითი სდევდა ყორანი. ცხარე ბრძოლის ხმა ეპოქასთან გადაზრდილია ხმა ბრძოლისა და ხმა მონობის წინააღმდეგი...“. აი როგორმა ეპოქამ შობა ილია ჭავჭავაძე და თერგდალეულთა მთელი პლეადა. ამ ეპოქასთან პერესტროიკით გამოწვეული მოძრაობის შედარება შეუძლებელია, ისე როგორც შეუძლებელია ილია ჭავჭავაძისთან ცუნდრუკა პოლიტიკანების გატოლება.

17.II.20186.

P.P.S.

სტატიის ავტორი პლებეური წარმოშობის კაცია. დარწმუნებული ვარ იმაში, რომ ობიექტურად მოაზროვნე დიდგვაროვანიც ზემოთ გამოთქმულ შეხედულებებს ობიექტურ ჭეშმარიტებად მიიღებს.

ბურჟუაზიული და სოციალისტური დემოკრატიები

„ლიბერალური დემოკრატიის ფორმალური თავისუფლება ცარიელი, უშინაარსო და შინაგანი წინააღმდეგობების მქონეა. – ფორმალურად თავისუფალი, თავის თავს მინდობილი ადამიანი ვერაფერს აწყობს და სოციალური შემთხვევითობების მსხვერპლი ხდება; სათამაშოდ იქცევა სამეურნეო კონიუნქტურის ხელში მეურნეობრივად ძლიერი ფენების მონა გამოდის“.

სემიონ ფრანკი

თანამედროვე ადამიანი დემოკრატიის ორი სახეობის წინაშე დგას: 1. ბურჟუაზიულის და II სოციალისტურის. აქედან პირველი გაბატონებულია, მეორე მასზე დაქვემდებარებული.

ბურჟუაზიული დემოკრატია ევროპაში, აშშ-ში და აზიის ზოგიერთ ქვეყნებში ახერხებს საზოგადოების პოლიტიკურ მართვას და წარმოებული დოვლათის განაწილებას დიდი წინააღმდეგობების გარეშე, თავისი ფავორიტი მთავრობის მეშვეობით. ის დიდი წინააღმდეგობები, რომელსაც ადგილი ჰქონდა XVIII-XIX საუკუნეებში, XX საუკუნის მეორე ნახევრიდან აღარ ყოფილა. ის პატარა დემონსტრაციები და მიტინგები, რომელსაც ხანდახან აწყობენ მოწინავე ქვეყნების ხალხები, დამახასიათებელი ნიშანია დემოკრატიული მმართველობისა და მისი აკრძალვა არც შეიძლება, რადგან ხალხი აბსოლუტურად კმაყოფილი მთავრობის არც არის და არც არასდროს იქნება, რადგან საწარმოო ძალების ზრდა არითმეტიკული პროგრესითაც ვერ ხერხდება, ხოლო ხალხის მოთხოვნილება გეომეტრიულით იზრდება.

ჩვენ ვიცნობთ ბურჟუაზიის გაუმაძლარ და მომხვეჭელ ბუნებას. იგი მუდამ ცდილობს რომ მოგება მოგებაზე დააჯდინოს. როგორც საქონლის თვითღირებულების შემცირებით, ასევე საბაზრო ღირებულების გადიდებით, მაგრამ მას ცხოვრების გამოცდილებამ ასწავლა, რომ ხალხის ინტერესების გაუთვალისწინებლობა არ მოუტანს ხეირს, (კარგი იქნებოდა ასეთი დაკვირვების უნარი ჩვენს მთავრობასაც ჰქონოდა. მაშინ იგი ველარ დამოძღვრავდა ხალხს: „პური თუ ძვირია, ნამცხვარი ჭამეთო“. ამიტომ იძულებულია წავიდეს ხალხის წინაშე დათმობებზე. მათი ფავორიტი მთავრობის მიზანი, შეიძლება ითქვას თვითმიზანიც, ისაა, რომ მოარიგოს ხალხი და ბურჟუაზია ერთმანეთთან – უთოფოდ და უზარბაზნოდ. ამიტომ იგი ავალდებულებს ბურჟუაზიას, გაიღოს წარმოებული დოვლათის იმხელა ნაწილი, რომ საზოგადოების

მოთხოვნილებანი საშუალოდ მაინც დააკმაყოფილოს, რაც სოციალისტური დემოკრატიის აქტიურობას უნდა მიენეროს.

თუ გადავხედავთ ქართულ დემოკრატიას, იგი მკვეთრად განსხვავდება მონინავე ქვეყნების ბურჟუაზიული დემოკრატიისგან. ჩვენი ბურჟუაზიის ფავორიტი მთავრობა თვალეში შეჭფოფინებს თავის შეფს და ცდილობს არაფერი აწყენოს. ხალხის მიერ იურიდიულად დაკანონიზებული მთავრობა ბურჟუაზიისგან ილებს წარმოებული დიოვლათის ნაწილს, რომ თავისი მოხელეები კარგად შეინახოს, ხოლო ხალხისთვის პურის ქერქი მაინც თუ გაამეტებია, სხვა რამეზე აღარ აწუხებს. სამაგიოროდ აძლევს უფლებას, ითარემოს ისე, როგორც მოესურვება. სხვას რას უნდა მიენეროს 2018 წლის მაისში გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოს“ მიერ გამოქვეყნებული ინფორმაცია, რომ „პენსიონერთა შემოსავლის დიდი ნაწილი მედიკამენტებზე იხარჯება... ჩვენს ორგანიზაციას აქვს გამოკვლეული, რომ ფასნამატი ხშირად 1000%-ს აჭარბებს ცალკეულ მედიკამენტებზე“ დიდი შეცდომა იქნება, რომ ასეთ მუშაობას ხალხის მომსახურეობა ვუნოდოთ, რადგან იგი ხალხის ძარცვაა ბურჟუაზიული დებულება, რომ „საქონლის ფასს განაპირობებს მასზე მოთხოვნილება“, ქართულმა დემოკრატიამ ხელში აიტაცა და თავის მუშაობის ქვაკუთხედად აქცია.

მოვისმინე, რომ დასავლეთში კომერსანტს უფლება აქვს, გაუკეთოს საქონლის თვით ღირებულებას 12%-დე დანარიცხი საბაზრო ღირებულებაზე გადასაყვანად, ხოლო თუ ზღვარს გადააცილა, მაშინ მთავრობა ისე დაბეგრავს, რომ იძულებული იქნება თავისი სავაჭრო ობიექტი გააუქმოს, ასეთი კანონი აიძულებს მას, თავისი საქმიანობა დადგენილ წესებს დაუმორჩილოს, იზრუნოს ობიექტის უკეთესად მომარაგებაზე, რაც მისგან აქტიურ მოქმედებას მოითხოვს, რომლის გარეშე ადამიანი თავის ფუნქციას კარგავს, პასიურდება.

შეიძლება ითქვას, რომ ევროპელი კაცი ახლოს იყოს იმ გზასთან, რომელსაც სოციალისტური დემოკრატიისკენ მიჰყავს ადამიანი, მაგრამ ქართველი კაცი მას საზარბაზნე მანძილზეც ვერ უახლოვდება. ამ სიშორის გამო დროის გარკვეულ მონაკვეთში მან ყურადღების ცენტრი უნდა გადაიტანოს ბურჟუაზიის იდეოლოგიების მიერ დიდად მოწონებულ კერძო საკუთრებაზე და იზრუნოს მის მწარმოებლურობასა და სამართლიანობაზე.

ცხონებული ილია რომელიც სტალინის (ფეიქრობ რომ ობიექტური) შეფასებით „მსოფლიოს პრეზიდენტად გამოდგებოდა“, გვასწავლის: „კერძო საკუთრება ჩვენდა საბედნიეროდ თუ საუბედუროდ, სამართლიანად თუ უსამართლოდ კიდეც დიდ ხანს იქნება დიდ პატივში და მის სარბიელზე მისევა, ვინ გინდა იყოს იგი, იაფი არ დაუჯდება“. ბურჟუაზიიდან უნდა მოვითხოვოთ მაღალმწარმოებლური შრომა და ხელიც უნდა შევუწყოთ, თარემის უფლება ჩამოვართვათ თორემ 1000%-იანი მოგება არც მას აპარპაშებს დიდხანს და ხალხსაც დააზარალებს. კერძო საკუთრების ძირითად და ძლიერ დამცველს ბურჟუაზიას ჰქონდა: ჟამი გაჩენისა და ჟამი ყრმობისა, რომლებიც უკვე გაიარა. ხოლო ნაყოფიერების ჟამს მას ოქტომბრის „სოციალისტურად“ წოდებულმა რევოლუციამ გასანადგურებლად შემოუტია და განუცხადა: „თქვენ უფლება არა გაქვთ არსებობდეთო“. არსებობა რასაც მანქანებით შეინარჩუნა, მაგრამ ნაყოფიერება დროებით შეწყვიტა და ახლა მან შუაკაცობის უღელი უნდა ქაჩოს და მოამზადოს ნიადაგი ისეთი წასვლისათვის, რომ ადამიანებმა წყევლა-კრულვით არ მოიხსენიონ.

საჭიროა იდეოლოგიებმა ხალხს განუმარტონ, რომ არც „ნითელ დიქტატურას“ და არც „დემოკრატიის შუქურას“ ჭეშმარიტ დემოკრატიასთან საერთო თითქმის არაფერი აქვთ. ისინი ისე ჰგვანან დემოკრატიას, როგორც პითეკანტროპი თანამედროვე ლამაზმანს.

იქ, სადაც სოციალისტური დემოკრატია დუმს, ხოლო ბურჟუაზიული დემოკრატია თარემობს, მთავრობა გვევლინება ისეთ აღმასრულებლად როგორც კრილოვის იგავშია ნათქვამი დათვმა ჰკითხა:

„ვერ გავიგე, სათხოვარი რა გაქვს შენო,
მიბრძანე და აქ სუყველას ჩამოვანყო, როგორც ჭერსო,
დავტორავ და ისე გავზნდი, ვერ არჩევდეს რბილს და ძვალსო,
მერე ვინ რას გაუბედავს შენს კანონს და სამართალსო“

სოციალისტური დემოკრატია ცალკეულ წინააღმდეგობათა გამო უპირისპირდება ბურჟუაზიულ დემოკრატიას, როგორც ზემოთ გვქონდა საუბარი, მაგრამ მის თვისებებს როგორიცაა: სწრაფვა პროდუქციის თვითღირებულების შემცირებისაკენ, რაც მისგან დიდ შრომას მოითხოვს, მისწრაფებას საქმიანობისკენ, მომჭირნეობას, ყაირათობას და გეგმიურობას დიდად აფასებს.

მრავალი კაცის მიერ მრავალგზის ნალანძღავ-ნაგინები იოსებ

სტალინი გვასწავლის: „კაცი, რომელიც ანვითარებს წარმოებას, თავისთავად, თავისი ნებით თუ უნებლიეთ ხელს უწყობს საზოგადოების წინსვლას“ ნურავინ იფიქრებს, რომ სოციალისტური დემოკრატია ამხანაგობიას თამაშობდეს და უმცროს-უფროსობის წინააღმდეგი იყოს, მაგრამ ეს უმცროს-უფროსობა არ უნდა ეყრდნობოდეს ჩაგვრას, ძარცვას, გაიძვერობას და სხვა მანკიერ მხარეებს, რომლებსაც ადგილი ჰქონდა ძველ ცხოვრებაში და საუბედუროდ ახალ ცხოვრებაშიც ცდილობს დამკვიდრებას.

ილიას ლუარსაბი მოუწავს ასე მოძღვრავს: „თითებზედ დაიხედე, ერთი დიდია, მეორე პატარა. რისთვის? იმისთვის, რომ ღმერთს ასე გაუჩენია. დიდი და პატარაობა ყველგან უნდა იყოს, აბა დაიხედე! განა არ დამიხედნია, შენი ჭირიმე, დიდიც არს და პატარაც, მაგრამ დაილოცოს ღვთის სამართალი, ისე გაუჩენია, რომ ერთმანეთს ხელს არ უშლიან – სთქვა ცბიერმა დათომა“.

უმცროს-უფროსობა არ იქნება ამხანაგობიას თამაში. იგი ხალხში უკმაყოფილებას და გულის ტკივილს აღარ გამოიწვევს, თუ ისე აეწყობა, როგორც ამას ჯონ მილტონი გვასწავლის:

„ჩვენ ერთნაირად მოგვიწოდებს ბუნებაც, ღმერთიც, მას ვმსახურებდეთ ვინც ყველაზე ღირსეულია, და ქვეყნდომებს ყველაფერთა აღემატება. მონაა იგი, ვინც უგუნურს ემსახურება. ან ღირსეულის წინააღმდეგ აღზევებულა“.

კომენტირებას მოითხოვს სოციალისტური დემოკრატიის გზის სიშორე ქართველი კაცისათვის. ეს სიშორე გამოიწვია იმ დაღმა, რომელიც ოქტომბრის „სოციალისტურად“ წოდებულმა რევოლუციამ დაასვა „ჰომო საბჭოელს“. სსრკ-ს დაშლის შემდეგ „ჰომო საბჭოელმა“ ჩაიბარა ყველა უფლება. ბიზნესიც და კომერციაც ყველაფერთან ერთად მის ხელში აღმოჩნდა, რამაც დაამუხრუჭა საქართველოში დემოკრატიის განვითარება ახალ დროში გადმოტანილი საბჭოური ჩვევები დიდ წინააღმდეგობებს იწვევს დემოკრატიულ მსოფლმხედველობასთან. მოვისმინე, რომ რომელიღაც კოოპერატივის თავმჯდომარე თავის წევრებს სანარმოს ბულაღეტრიაში არ ახედებს. ასეთი მუშაობა ადამიანებს ერთმმართველობასთან მიიყვანს, რასაც დადებითი შედეგი არ მოჰყვება და ადამიანი, როგორც ეს ეპიგრაფშია გამოთქმული „ძლიერი ფენების მონა გამოვა. მას ხელში რჩება ლიბერალური ბურჟუაზიის ლიბერალური კანონი;

„თუ კი მგელმა საბრალო ცხვრის მოტაცება დააპიროს, ცხვარს ნება აქვს, რომ ის მგელი არ გაუშვას, დაიჭიროს“

ჩვენ ხშირად ვუპირისპირდებით მარქსისტებს იმაში, რომ ისინი თავიანთი ბელადის მიერ მიღებულ შეხედულებას, რომ „კერძო საკუთრება ბოროტების საწყისია“ უშუალოდ ლებულობენ.

წინაპართა აზროვნებაზე მსჯელობისას, პირველ რიგში მხედველობაში უნდა მივიღოთ ის დრო და სივრცე, რომელშიც ამა თუ იმ მოღვაწეს მუშაობა უხდებოდა. მე ზემოთ ვისაუბრე იმის შესახებ, რომ თანამედროვე პირობებში ის ნენვა-გლეჯის ბაზარი რომელთანაც საქმე ჰქონდა XVIII-XIX საუკუნეების ევროპას, დღეისათვის ისეა შერბილებული, რომ დიდი სოციალური დაპიროსპირებანი აღარ გვაქვს, რასაც ვერ ვიტყვით მარქსისტროინდელ ევროპაზე და მარქსის მსჯელობას დროისა და სივრცის გათავლისწინებით ჭეშმარიტებად ჩავთვლით.

თუ კერძო საკუთრებას შევაფასებთ, როგორც ცხოვრებისეულ მიდრეკილებას, აღმოჩნდება, რომ იგი ისეთი საშუალებაა, რომ ადამიანმა შეიძლება გამოიყენოს სიკეთისთვისაც და ბოროტებისთვისაც. დანა თავისთავად არც სიკეთეა და არც ბოროტება, მაგრამ ჯიბგირის ხელში იგი ბოროტების ჩადენის საშუალებად იქცევა, ხოლო დოსტაქრის ხელში – სიკეთის.

კერძო საკუთრება მაშინაა ბოროტება, როცა იგი ხელში უვარდება თაღლითებს და გაიძვერებს, მაგრამ ღვთაებრივი კაცების ხელში იგი დიდი სიკეთეა. ილიას ზაქროს მამა კერძო მესაკუთრეა, რომელსაც „ვერაჟინ ასწრებდა ვერც ხვნას, ვერც თესვას და ვერცა მკასა, ღმერთიცა იმას უხვად სწყალობდა და წყალობითა უვსებდა სახლსა“ მისი კერძო საკუთრება სიკეთეა, ხოლო მისი ბატონის ხელში, რომელთანაც იგი სხვისი დაჩაგვრის საშუალებად ქცეულა ბოროტებაა

საკუთრების არც ერთ ფორმას არ უნდა მიეცეს ბოროტების საშუალება, რაც კაცთა ცხოვრებას ნენვა-გლეჯის ბაზრად აქცევს.

არტელები, კომუნები, კოლექტივები, აქციები და კოპერატივები მაინც გაერთიანების მომხრე კაცების ჯგუფებია. რაც შეეხება ინდმეურნეს, როცა იგი შეხედავს, რომ კოპერატივში შრომა უფრო მომგებიანია, ვიდრე ინდმეურნეობაში თავისივე ნებით შეუერთდება მას და დაძლეული აღმოჩნდება კერძომესაკუთრული ტენდენცია. გამართლდება კარლ მარქსის შეხედულება, რომ

„ეკონომიკა ყველაფრის საფუძველია“.

რაც შეეხება წინვა-გლევის ბაზარს, რომელიც საუბედუროდ ყველგან ძლიერია და საქართველო ამაში პირველობას დიდხანს არავის დაუთმობს, მასტიმულირებელ ძალას დაკარგავს მაშინ, როცა სახელმწიფო შეძლებს, საქონლის თვითღირებულებასთან დაახლოვოს საბაზრო ღირებულება, უკეთეს შემთხვევაში დაამთხვიოს ისინი ერთმანეთს. აქ შეიძლება იფიქროს კაცმა, თუ მენარმემ მოგება არ ნახა, რატომ იმუშავებსო. მოგებას სუბიექტური გაგებით ეძახიან იმ ღირებულებას, რომელსაც იღებენ არა საქონლის წარმოებაზე დახარჯული შრომის მიხედვით, არამედ მის ზევით. ობიექტურ მოგებად შეიძლება ჩავთვალოთ საქონლის დროულად და უდანაკარგოდ გასაღება მუშა ხელის დასაქმება და სხ. აქ უკვე საქმე გვაქვს ორმაგ მოგებასთან. გამყიდველი იგებს იმით, რომ მან თავისი პროდუქცია გაანაღდა და მყიდველი იმით, რომ საჭირო ნივთი შეიძინა, ისე რომ იგი არც ფასში მოუტყუებიათ, არც რაოდენობაში და არც ხარისხში. თორემ რომ ამბობენ, ამ კოპერატივმა სამეურნეო წელი ამდენი ათასი მანეთის მოგებით დაამთავრაო, ეს იმის ნიშანია, რომ მან მანეთიანი ნივთი თუმნად გაყიდა. ასეთი მოგებით ის ცხონდა, მაგრამ ხალხი ნაწყდა. ეს არის მიზეზი იმისა, რომ ერთი კაცი უფრო სწრაფად იცვლის მერსედესებს, ვიდრე მეორე იაფფასიან პერანგებს.

თუ გვინდა შევამოწმოთ სახელმწიფოში წარმოებული დოვლათის განაწილების სამართლიანობა, პირველ რიგში უნდა შევამოწმოთ თუ რა მანძილით უახლოვდება საქონლის საბაზრო ღირებულება ამავე საქონლის თვითღირებულებას და რაც ახლოა ერთმანეთთან ეს ორი ღირებულება მით უფრო სამართლიანია სახელმწიფო, რაც შორსაა – პირიქით, უსამართლოა.

სახელმწიფო აუცილებლად უნდა იყოს გარანტი იმ ორი ღირებულების დაახლოებაზე რომლებზეც ზემოთ იყო საუბარი, რაც მას ხალხის თვალში დიდად აამაღლებს და პატივისცემისა და დაფასების ღირსად აქცევს.

ზელიმ ჩაკვეტაძე
2.VII.2018წ.

ქართული დემოკრატია და სტომაქის კაცები

„2015 წლის ბიუჯეტში ხელისუფლების შენახვის ხარჯი 43%-ა. დედამინის ზურგზე ვერ იპოვით სახელმწიფოს, სადაც ერთი მუჭა ხელისუფლების შენახვა ამდენი ჯდება“.

ჟურნალი „გზა“ №243 2015წ.

„უმჯობესია დიქტატორი რომელიც ხალხს ემსახურება, ვიდრე პარლამენტი რომელიც პარტიას ემსახურება“

უინსტონ ჩერჩილი

ყოველგვარი შემოსავალი რომელიც არ შეესაბამება მასზე დახარჯულ შრომას, უპატიოსნოა“

ლევ ტოლსტოი

„პერესტროიკისგან“ შობილმა ეროვნულ-გამანადგურებელმა მოძრაობამ, რომელიც ეროვნულ-გამანათავისუფლებლად მონათლეს, XXI საუკუნის 10-იან წლებში თავისი განვითარების მწვერვალს მიაღწია. ამ დრომდე საქართველომ დაკარგა მიწების 20%-ი მოსახლეობის კონტიგენტი 5-დან 2 მლნ-მდე დაიყვანა. გაანადგურა სამრეწველო და სასაოფლო-სამეურნეო ობიექტები. თითქმის მთლიანად მოშალა სახელმწიფო საკუთრება და ვაჭრობა. ჯერ-ჯერობით მხოლოდ რკინიგზაა გაუყიდელი და თუ ჩვენებულ დემოკრატიას ღმერთმა ხელი მოუმართა იმასაც მალე „მიაპრადღებს“.

საზოგადოების ძირითადი ნაწილი გამოუვალ ეკონომიკურ მდგომარეობაშია ჩავარდნილი. აღარ არსებობს მოსახლეობის ქონებრივად საშუალო ფენა. მისი მნიშვნელობვანი ნაწილი წინა აზიისა და ევროპის ქვეყნებს ეშვილა. ძირითადი ნაწილი პაუპერიატის რიგებს შეუერთდა „ხოლო მცირე ნაწილმა ბიზნესთან შეგუება მოახერხა, ან მთავრობის სამსახურში შექცვრა. ქვეყანას ხელში შემორჩა მოსახლეობის ორი ერთმანეთთან შეურიგებელი ფენა პაუპერიატი და პლუტოკრატია. პაუპერიატმა თუ პროლეტარიატის დონეზე მაინც შესძლო ასვლა, იგი აუცილებლად იბრძოლებს პოლიტიკური და ეკონომიკური უფლებების მოსაპოვებლად.

ერმა უნდა აღიდგინოს თაღლითების მიერ შელახული პატრიოტიზმის, ჰუმანიზმისა და სამართლიანობის გრძნობები, რომელთა გარეშე მისთვის მხოლოდ ერთი გზა არსებობს და ისიც მხოლოდ არარაობისკენ მიმავალი. უარსაყოფია კაცთა შორის დამოკიდებულების ის შეხედულება, რომლის მიხედვით „კაცი კაცისთვის მგელია“ ამ შეხედულებამ დიდად შეუწყო ხელი უცხოეთიდან შემოსული „ფარული ხელის“ მუშაობას, რომელმაც ისედაც

ნენვა-გლეჯის ბაზრად ქცეული ქვეყანა, კიდევ უფრო გააჩანაგა. ამ ნენვა-გლეჯის ბაზრას ქალივით სიამოვნებს რომ მას ძლიერი ხელი პატრონობს შინაც და გარეთაც. ამ ძლიერი ხელის მორევა თითქმის შეუძლებელია. მაგრამ ისიც უნდა გავითვალისწინოთ რომ ამ ქვეყნად შეუძლებელი თითქმის არაფერია. ისეთი ციხე ჯერ არ აშენებულა რომლის დანერგვა არ შეიძლებოდეს, თუ კი კაცი გონების ძალას მოიკრებს და გამოიყენებს თორემ მარტოოდენ მუშტი თუნდაც ფოლადისა ვერაფერს გახდება, თუ მას გონიერი თავი არ მართავს. იმ თითქოს აულებელი ციხის ასაღებად № პირველ საშუალებას წარმოადგენს იმ სამი დიდი გრძნობის აღდგენა რომელიც ზემოთ მაქვს დასახელებული.

უკიდურეს გაჭირვებას და უკმაყოფილებას მოსახლეობაში იწვევს ორი ძირითადი ფაქტორი: 1. სანარმოო ძალების ჩამორჩენილობა და II განაწილების პრინციპის დარღვევა ჩვენში ორივე ფაქტორი ჩამორჩენილობის ზენიტშია აყვანილი. სად გაქრა იმოდენა მრეწველობა, რომელიც „კოლონიურ საქართველოს ჰქონდა?! სამამულო წარმოებისას ჩვენში ლურსმანსაც ძნელად თუ ნახავ სადმე, თორემ დანარჩენზე ლაპარაკი ზედმეტია. ქვეყანა, რომელსაც ყველაფერი შემოაქვს მიწების, ნედლეულის გაყიდვისა და ვალების ხარჯზე, განწირულია დასალუპავად. რაც შეეხება განაწილების პრინციპს, არა მგონია, რომ რომელიმე ქვეყანაში ისე იყოს იგი დამახინჯებული როგორც ჩვენშია სტატიის ეპიგრაფში გამოთქმული აზრი გვატყობინებს, რომ „ერთი მუჭა მთავრობის“ შენახვისათვის ერი თავისი სახელმწიფო ბიუჯეტის 43%-ს ხარჯავს.

1941 წლის ზაფხულში სტალინმა სტუმრად მისულ მეგობარს უთხრა: „ჩვენ ომს მოუმზადებელი არ შევხვედრივართ. უკანასკნელ წლებში ბიუჯეტის 40%-ს შეიარაღებაზე ვხარჯავდით. როცა მეგობარმა უთხრა „Мало“, გაკვირვებულმა მასპინძელმა ჰკითხა: „Разве это мало“.

სამხედრო მანქანად ქცეული ევროპის წინაშე მდგარი ჩვენი თანამემამულე სახელმწიფო ბიუჯეტის 40%-ის გაღებას სამხედრო საქმისათვის, დიდ რისკად მიიჩნევს, ხოლო ქართულ დემოკრატიულ მთავრობას სახელმწიფო ბიუჯეტის 43% ეცოდავება თავისი სტომაქის ამოსაყორავად და უახლოეს პერიოდში მას გაზრდის. ამის სიმპტომები უკვე არსებობს.

ვინც პრეროგატივების ჯამაგირებს გადახედავს, განცვიფრ-

დება. 2018 წლის გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში გამოქვეყნებულია ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ 2017 წელს 12 თვეში საქართველოს სახელმწიფო ელექტროხელმძღვანელმა 346 700 ლარი მიიღო ჯამაგირის სახით, საპარტნიორო ფონდის უფროსმა დავით სალარიძემ – 336 000 ლარი საქართველოს ეროვნული ბანკის მმართველმა კობა გვენეტაძემ – 234 000 ლარი.

პენსიონერებისათვის კი 2-3 წელიწადში 20 ლარიან მატებას თუ გაიმეტებენ თუნდაც ინფლაციის ხარჯზე, ესეც დიდი და საამაყო საქმე იქნება.

ზემოთ მოყვანილი არგუმენტები ამტკიცებს, რომ საქართველოს მთელი ეროვნული შემოსავლის უდიდესი ნაწილი რესპუბლიკის პრეროგატივების და მათი ფავორიტების სტომაქების ამოყორვას ხმარდება.

წარმოებული დოვლათის ასეთი განაწილება გამოუვალ მდგომარეობაში აყენებს მდაბიო ხალხს, ხოლო პრეროგატივებს და მათ ფავორიტებს ფუფუნებაში აცხოვრებს. პირველი ცდილობს გაექცეს ასეთ ცხოვრებას, მაგრამ ვერ ახერხებს და უკიდურეს გაჭირვებაში აგრძელებს არსებობას. ხოლო მეორე – განუსაზღვრელ ფუფუნებაში მცხოვრები, ლუარსაბ თათქარიძესავით ყორავს სტომაქს ხორაგით. ავსებს სახლს ანტიკვარული ნივთებით და წარა-მარა იცვლის მერსედესებს, სანამ მიქელ-გაბრიელი არ გამოუცხადებს: ამოიწურა თქვენი მოღვაწეობის დრო ამ ქვეყნად ბატონო „ხალხის რჩეულო“. თქვენ დიდი ღვაწლი მიგიძღვით ამ ქვეყნიური ცხოვრების წინაშე, ფასდაუდებელია თქვენი ამაგი ამ ქვეყნად ხორაგის განადგურების საქმეში, იქ ღმერთი როგორ დაგაჯილდოვებს ეს მისი ღვთაებრივი ნებაა, ხოლო ამ ქვეყნად მადლიერი თაობები, როგორც ხორაგის უდიდეს გამნადურებელს ისეთ ძეგლს აგიგებენ, რომელზედაც პუშკინი იტყოდა: „Вознесся выше он главою непокорной Александрийского столпа“.

სტომაქის კაცები თაყვანს სცემენ თავისი კეთილდღეობის საფუძველს წენვა-გლეჯის ბაზარს. ხალხმა უნდა შესძლოს (ვფიქრობ რომ ადრე თუ გვიან შესძლებს) ისეთი კაცების ხელისშეწყობა და ზედაპირზე წამოტივტივება, რომელთა დახმარებით იგი შესძლებს სტომაქის კაცებთან ბრძოლას, მაგრამ ეს მანამდე არ მოხდება სანამ სტალინის სიტყვებით რომ ვთქვათ... თბილისში ნიჭიერი ადამიანები ქუჩაში გიყრიათ“. ხოლო სტომაქის კაცები სარგებლობენ იმ სიკეთით

რომელსაც ხალხი მათზე მზრუნველი კაცებისათვის იმეტებს. მაგრამ ეს იოლად არ მოხერხდება და რადგან ცხოვრება ბრძოლაა და არა სერი ხალხმაც და იმ ნიჭიერმა კაცებმაც რომელთა ბედი იოსებ სტალინს დიდი ხნის წინათ შეუმჩნევია, ყურიდან ბამბა გამოიღონ ერთმანეთს მიხედონ და სტომაქის კაცების მაგივრად თვითონ მართონ თავიანთი ბედი. თორემ ვხედავთ, რომ სტომაქელები ისე მოსწყდნენ ცხოვრებას, რომ ხალხის გაჭირვებაზე მახსხარაობენ კიდეც. სხვას რას უნდა მიენეროს პრეროგატივის მიერ ხალხისადმი მიცემული რჩევა: „პური თუ ძვირია, ნამცხვარი ჭამეთ“.

ასეთი პრეროგატივების ხელში ხალხს დაკარგული აქვს მთავრობის ღონისძიებებისადმი რწმენა. სხვას რას უნდა მიენეროს ის მდგომარეობა რომ კარზე მომდგარი არჩევნების წინ დეპუტატობის კანდიდატების შესახებ ხალხში ერთსა და იმავე შეფასებას მოისმენ: „რუსეთის კაცია, ამერიკის კაცია, ევროპის კაცია, ივანიშვილის კაცია“. მაგრამ ვერავისგან ვერც ერთი კანდიდატის შესახებ ვერ მოისმენ „ხალხის კაცია“ და ამომრჩეველთა დიდი ნაწილი საერთოდ არ ცხადდება არჩევნებზე 2017 წლის 8 ოქტომბერს ამომრჩეველთა 49% არჩევნებზე არ გამოცხადდა. აი სანამდე მიჰყავს საზოგადოება მესტომაქეობას და მთავრობის უნიათობას.

ცხოვრება ცვალებადია, იგი იცვლება ხან ევოლუციურად, ხან რევოლუციურად. არსებობის შენარჩუნებას ყველა და ყველაფერი ცდილობს, მაგრამ მიუხედავად ამ აქტიურობისა ყველაფერი იცვლება ზოგი ადრე ზოგიც გვიან, მხოლოდ წენვა-გლეჯის ბაზარი რჩება უცვლელი კაცობრიობის 5500 წლიანი ისტორიის მანძილზე ეს „მათუსალა“ სიბერის მიუხედავად დასუსტების მაგივრად ძლიერდება. ანტიეოსი თუ მინიდან იღებდა ძალას, ეს დრაკონი კაცთა შორის დამოკიდებულების მგლური კანონებით საზრდოობს.

საზოგადოება ელოდება ახალ ჰერაკლეს, რომელიც მოსწყვეტს კაცთა ცხოვრებაში ფესვგადგმულ სატანას ნამიერს თავის მასაზრდოებელი წყაროდან და დანტეს ჯოჯოპხეთის ჯურღმულში გადაისროლის.

ხოლო კაცთა ძირითადი მისიაა, შეუქმნას იმუნიტეტი ბებერ ხარს (როგორც სიმბოლოს შრომის, პატიოსნების და კეთილის ძალისა) და ხელი შეუწყოს ახალ ჰერაკულეს თავისი მისიის შესრულებაში.

ზელიმ ჩაკვეტაძე

2-IX-20186.

„ცხოვრებაჲ, მეც ერთ კაცად მიწაჲ!“

ბებერი ლომი ვირმა დანიხლა,
თქვა: რომ სიკვდილი უამესია,
მომკალით სადმე, ძნელია, მაგრამ
ვირისგან ნიხლი უარესია“.

ი. კრილოვი

„თუ ვერ მოვუვლით, ვერ ვუპატრონებთ,
კარგი შეილები რად გვებადება?!“

ვაჟა-ფშაველა

XX საუკუნის 50-იან წლებში სსრკ-ის კომპარტიის XX ურილო-ბის შემდეგ გაჩაღდა ბრძოლა სტალინოფილებსა და სტალინოფობებს შორის, რომელიც დღემდე გრძელდება და გაგრძელდება მანამდე, სანამ ფართო საზოგადოება არ მიიღებს ობიექტურ ცნობებს სტალინის ავკარგიანობის შესახებ.

ამ კაცზე მსჯელობას ერთგვარად ართულებს მისი პერსონისადმი ხალხის დამოკიდებულება. უცნაურ კაცს ბედიც უცნაური დაჰყვა. ამ გულცივ ქვეყანაში მისადმი ნეიტრალური თითქმის არავინაა, იგი ან უყვართ, ან სძულთ, ორივე მხარეს აქვს მისადმი დამოკიდებულების ანგარიშგასაწევი საფუძველი.

ჩემს საგაზეთო სტატიას „სტალინი დემოკრატი თუ დიქტატორი“, რომელიც უკვე შეტანილია ჩემსავე წიგნში „ხმა ამოიღე... ეპიგრაფად წამძღვარებული აქვს ბიბლიური სიბრძნე, „არა არს კაცი, რომელიც ცხოვნდეს და არა სცოდოს“ (გვ. 101) მაშინ მე გამართლება მივეცი 30-იან წლებში სტალინის მიერ ჩატარებულ არა რეპრესიებს (ამისგან ღმერთმა დამიფაროს) არამედ ღონისძიებებს სახალხო მეურნეობის განვითარების საქმეში და ერთგვარი გამართლება მივეცი კოლმეურნეობასაც, როგორც მოსალოდნელი ომის წინაშე დამდგარი სახელმწიფოს სამეურნეო ღონისძიებას.

იმდროინდელმა მდგომარეობამ სტალინი დააყენა დილემის წინაშე, ან ხელი უნდა შეეწყო კულაკურ-ბურჟუაზიული წარმოებისათვის და გამხდარიყო მასზე დამოკიდებული, როგორც სახელმწიფოს მარჩენალ ძალაზე, ან უნდა მოეხდინა ქვეყნის კოლექტივიზაცია“ (გვ. 102) კულაკურ-ბურჟუაზიულ მეურნეობაზე ზრუნვა გამოიწვევდა ისეთ დემოკრატიას, როგორიც უკვე გვაქვს უკანასკნელი სამი ათეული წლის განმავლობაში. ასეთ დემოკრატიულ სახელმწიფოს რომ ჰიტილერი ძველი საბუდარი-

ვით მიანგრ-მოანგრევდა, ვფიქრობ, რომ ამას ჩვენი უბადრუკი საშუალო სკოლის საშუალო მოსწავლეს მიხვდება.

რაც შეეხება სტალინოფობების შეხედულებას, 37-ში ჩატარებულ ღონისძიებებს ბევრი უდანაშაულო კაცი შეეწირაო (თუ ეს მართლა ასეა) მაშინ ამ ღონისძიების ავტორის დაცვა არც ერთ ღვთაებრივი ნიჭით დაჯილდოებულ სამართალდამცავს არ შეუძლია, არა მგონია, იმაზე საშინელი ცოდვა არსებობდეს კაცთა ცხოვრებაში, ვიდრე უდანაშაულო კაცის დასჯაა. იუსტიციის ნიანეს მოძღვრება გვასწავლის: რომ უმჯობესია 100 დამნაშავე დაგრჩეს დაუსჯელი, ვიდრე მათ ერთი უდანაშაულო მიაყოლო. ქრისტიანობას სხვა რომ არაფერი დაუმადლონ თაობებმა, იმაში მაინც ეკუთვბნის ძეგლი, ღმერთებისადმი ადამიანის მსხვერპლად შეწირვის ტრადიცია რომ გააუქმა. თუ ვინმე უდანაშაულო კაცის დასჯას ამართლებს, იგი საშიში და ცოდვილი სულია. იყო კი რუსეთისა და საქართველოს კულაკური ბურჟუაზია უდანაშაულო იმ სახელმწიფოს წინაშე, რომელსაც კომუნისტებმა სოციალისტური უწოდეს?! არ შევანუხებ მკითხველს იმ ამბოხებებისა და ტერაქტების დასახელებით, რომელსაც კულაკები უწყობდნენ ახლადგაფორმებულ კოლექტიურ მეურნეობებს. ამბოხს გამართლება მხოლოდ მაშინ შეიძლება მივცეთ, თუ იგი ხალხს პროგრესისკენ ექაჩება. რაკი ჩვენ მივეცით კოლექტივს გამართლება, როგორც მოსალოდნელი ომისათვის მზადების წინაპირობას, გამოდის რომ კულაკების მიერ მოწყობილი ამბოხებები რეგრესიული იყო და რეგრესიული ამბოხებების ჩახშობა რეპრესია კი არა სამართლიანი ღონისძიებაა. რადგან იმ დროს კოლექტივზე თავდამსხმელი აუძლურებდა სახელმწიფოს და წყალს ასხამდა სვასტიკებიანი დრაკონის წისქვილზე.

რაც შეეხება სამამულო ომს, ფართო კომენტარებას არ საჭიროებს ის საკითხი, რომ აქ სტალინი გვევლინება როგორც კაცობრიობის დემოკრატიული ნაწილის ნების აღმსრულებელი, რომლის არა მარტო მიზანს, არამედ თვითმიზანსაც ფაშიზმის დასამარება წარმოადგენდა.

ყურადღების ღირსია სტალინის დამოკიდებულება მშობლიური ერისადმი. საქმეში ზერელებდ ჩახედული კაცებისგან გამოგონია, თითქოს სტალინი სამშობლოს ბედისადმი გულგრილი ყოფილიყო, რაც არ მიმაჩნია სწორად. იგი არ ეკუთვნოდა ძლიერთა იმ

პლედას, რომლებსთვისაც „ყველა მიწა მშობლიურია“ სხვა დიდი პოლიტიკოსებისგან განსხვავებით იგი სამშობლოსადმი გულთბილი დამოკიდებულებისა იყო. მთელი ცხოვრების განმავლობაში ჯერ კიდევ ბავშვობაში დანერვილი ლექსი, რომელსაც დღესაც სწავლობენ და მღერიან, მშვენიერი ნიმუშია ქართული პატრიოტული პოეზიისა. სიცოცხლის უკანასკნელ წლებში მწვავედ განიცდის ახალგაზრდობის პერიოდში თბილისის დატოვებას. გავეცნოთ მის საუბარს 50-იან წლების დასაწყისში, რომელიც აკაკი ვასაძესთან ჰქონდა: „მე მქონდა ბედნიერება თბილისში მემუშავა. გაცხარებულ დისკუსიებში მენშევიკების უნიათობა რამდენჯერ გამოვამკარავე, რამდენჯერ მიწაზე ორთავე ბეჭით დავაკარი ცნობილი ორატორები, მაგრამ... წარმოიდგინე, რომ მუშებმა არ მომისმინეს და ბაქოში გადამისროლეს, ზოგიერთმა რევოლუციონერმა მოღვაწეებმა. ჰმ, რა მინდოდა მე ბაქოში?! თქვენ გაგაგდეს? ისევ გულუბრყვილოდ შევეკითხე მე – დიახ, დიახ! მე მარტო მენშევიკებს არ ვუტევიდი. მუშებს შორის წვრილბურჟუაზიული თვისებების მამხილებელიც ვიყავი. თვითონ თბილისის მუშათა კლასის წარმომადგენლებსაც ვამხელდი არა რევოლუციურ გადახრებში და მაინც და მაინც არ მოვეწონე. – რაღაც გაუგებრობას ექნებოდა ალბათ ადგილი – გაუგებრობას კი არა აგერ მომისმინე: თბილისის მუშების საკმაოდ დიდ ნაწილს გარეუბნებში მიწის პატარა ნაკვეთები ჰქონდათ. იქ დადიოდნენ, მოჰყავდათ ბოსტნეული, ხილიც ჰქონდათ იმდენი, რომ ყველაფერი ეს ბაზარში გაეტანათ და გაეყიდათ. ეს ნაწილი მუშებისა არხეინად გრძნობდა თავს და უკვე იმათზე აღარ შესტკიოდათ გული, ვისაც ეს მცირე ნაკვეთები არ ჰქონდათ. ერთსულოვნებისა და თანაბარი აქტიურობისკენ რომ მოვუწოდებდი, ამიტომაც არ მოვეწონე ბევრს და ბაქოში მომიხდა გადასვლა. ...თითოეული ინტელიგენტი თავისკენ ექაჩებოდა საქმეს, თავის ინტერესებს უმორჩილებდა ზოგად იდეებს, როგორც ვხედავთ, საქართველოში ნიჭიერები ქუჩაში გიყრიათ! აი თქვენი თბილისიც“.

როგორც ვხედავთ, იმოდენა ინტელექტის კაცმა როგორც სტალინი იყო, ვერ მოახერხა ჩვენს მუშათა კლასთან და ვერც ინტელიგენციასთან თანამშრომლობა. აქ საქმე გვაქვს ორ ძირითად გარემოებასთან 1 ქართველი კაცის კერძო მოსაკუთრულ ბუნებასთან და II სტალინის პიროვნულ სიღაღესთან, რომელიც

თავისი გიგანტური ბუნების გამო ვერ შესძლებდა ისე დაპატარავებას, რომ საკარმიდამო მიწის ნაკვეთში ჩატეულიყო. აინშტაინი ამბობს მეცნიერება არის ის, რაც არის... და არა ჰიპოთეტური ასე რომ მომხდარიყო“ თბილისის მუშათა კლასმა და მისი ინტელიგენციის უბადრუკმა ნაწილმა, რომელიც თავის საკარმიდამო ნაკვეთს ზოგადეროვნულ და ზოგადსაკაცობრიო ინტერესებზე მალლა აყენებდა, თავიდან მოიცალა „რეგრესულად“ მოაზროვნე მოამბოხე, იოსებ სტალინი. აქ შეიძლება „პატარა“ კაცმა თქვას გაგდებულმა კაცმა შური იძია შეურაცხმყოფელზე და შეიძულა იგიო. მაგრამ ასეთი მკრეხელობა კაცს მხოლოდ შეცდომაში შეიყვანს და არა ჭეშმარიტებაში. კაცი, რომელიც კაცობრიობის უდიდეს კაცთა ასეულშია შეყვანილი არ შეიძლებოდა შური ეძია მთელ ერზე, რომლის ერთობლივი ინტერესების დამცველი არც „მენაკვეთე“ მუშები იყვნენ და არც მენშევიკები მისი ასე დაპატარავება შეუძლებელი კი არა წარმოუდგენელიცაა.

რაც შეეხება რუსის ჯარის გამოგზავნას კავკასიაში, თუ გადავხედავთ იმდროინდელი სტალინის მდგომარეობას, მივხვდებით, რომ იმ პერიოდში იგი ჯერ კიდევ არ წარმოადგენდა იმოდენა ავტორიტეტს, რომ მთავრობის გადანყვეტილება თავისი შეხედულების მიხედვით შეეცვალა, გავიხსენოთ ტროცკი, ზინოვევი, ბუხარინი და სხვები, რომლებიც ხშირად ეწინააღმდეგებოდნენ მას, ასე რომ არ შეეცდებოდა თუ ვიტყვით, რომ რუსის ჯარის გამოგზავნაში იგი უბრალოა, თუმცა ისიც უნდა ითქვას, რომ მისი პოლიტიკური შეხედულებების კაცს უნიათ მემშევიკების ბატონობა საქართველოში დიდად არ მოეწონებოდა.

მცდარია აზრი, თითქოს სტალინი საქართველოს ყურადღებას არ აქცევდა, მან საქართველოს საზღვრების გაფართოვებაც კი განიზრახა. ჩრდილო კავკასიაში მიწები მისცა ბერიამ იქ ქართველები ჩაასახლა, მაგრამ როგორც კანდიდ ჩარკვიანი ამბობდა: იქ არ ჩერდებოდნენ, მორბოდნენ უკან და ეხვეწებოდნენ ქლუხორში ნუ გაგვაგზავნიო.

მაიაკოვსკის ლექსში: Долгую жизнь товарища Ленина нада писать и описывать за нова“ კარგი იქნება თუ სიტყვა ლენინის მაგივრად სტალინის ჩავსვამთ, რადგან ლენინი უკვე შესწავლილია და სტალინი – შესასწავლი. იგი ერთი შეხედვით ისე ახლოსაა ხალხის ცხოვრებასთან, ტრადიციებთან, ზნე-ჩვეულებებთან, რომ

მისი მთელი რიგი თვისებები კაცს აფიქრებინებს, ეს კაცი ჩვენ-ნაირიაო. მაგრამ როცა ღრმად დაუკვირდება იტყვის ზეკაციაო. საილუსტრაციოდ მოვიყვან მის საყვედურს თბილისიდან ჩასული სტუმრებისადმი, რომელიც მას ქართული პაპიროსის კოლოფზე მიხატული ქალის დანახვაზე უთქვამს: „უშვებთ პაპიროსს და ყუთზე კი ფეხებგაფარჩხული და გულმოდლვეტილი ქალი მი-გვიკრავთ. ვის წარმოადგენს ეს ქალი ძველს, ახალს, თუ მომავალ საქართველოს!... ამის დამხატავს სინდისი არ გააჩნია. ქართველი ქალი ფეხებგაჩაჩხული, გულმოდლვეტილი მეძავის სახით რომ გამოუყვანია ასე საქვეყნოდ“.

ძველი რომაელები იტყოდნენ: „გონიერისათვის ორიოდე სიტყვა საკმარისიაო“. დაკვირვებული მკითხველი მიხვდება რა დიდი დამცველია სტალინი ხალხის ტრადიციული ნორმებისა.

ქართულ პრესაში გახშირდა აზრი: „სტალინი ძალღვივით ერთ-გული იყო რუსეთისაო“ რაც არ მიმაჩნია სწორად. აქ შემდარებელი ვერ ითვალისწინებს ვერც ძალღვივს და ვერც სტალინის ბუნებას. ჩერნიშევსკი ამბობდა: ის, ვინც შეადარეს, ყოველთვის დაბალია იმასთან, რასაც შეადარესო, თუ გავითვალისწინებთ ლოგიკის უღმობელოებას სტალინი ამ შემთხვევაში ძალღვივ დაბალია. ასეთი დამცირება ადამიანისა როგორც აქ გვაქვს, ისეთი დანაშაულია, რომელიც არავის ეპატიება. ვიმსჯელოთ ამ ორი არსების ერთგულების შესახებ:

1. ძალღვივ ერთგულია ყოველგვარი პატრონისა, გლეხი იქნება იგი თუ თვითმპყრობელი ხელმწიფე, ქურდი თუ ყაჩაღი, მამაცი თუ ზარმაცი, ბრძენი თუ რეგვენი, ჯეელი თუ ბებერი. ადამიანი კი თუ იგი ნორმალურია, ერთგულებას იჩენს კეთილი ადამიანებისა და არსებებისადმი. არის ადამიანების კატეგორია, რომლებსაც „დებილებს“ ეძახიან, მათ უყვართ ყოველგვარი პატრონი: კეთილიც და ბოროტიც, წმინდანიც და ცოდვილიც, სამართლიანიც და უსამართლოც. კონსტანტინე გამსახურდიას პერსონაჟს ლუკაია ლაბახუას რომ ჰკითხვადნენ, გირტყამს ლუკაია ბატონიო? იგი ასე პასუხობდა „რა გინდა მერე შენ, მე მირტყამს, შენ ხომ არ გირტყამსო“ ბატონყმობა თუმცა დიდი ხნის გადავარდნილი იყო, მაგრამ ლუკაია მაინც არ სცილდებოდა ნაბატონარს და ძველებურად ემსახურებოდა. აი ძალღვივ ერთგულება. ლუკაიასთან სტალინის გატოლება ვფიქრობ, რომ მიუტყვებელი ცოდვაა.

ზემოთ მოყვანილი შედარების ავტორს მე ვიცნობდი როგორც ანტიკომუნისტურად მოაზროვნე კაცს და ვაფასებდი კიდევაც მაგრამ მაინც წამოეგო კალმის წვერზე. სხვაგან შეიძლება ბევრი გამარჯვება ჰქონდეს მოპოვებული, მაგრამ რკინის კაცთან ომმა, მიუხედავად მწიგნობრობისა და ნიჭიერებისა, ხიერი ვერ მისცა.

აქ მინდა შევახსენო სტალინოფობებს კაცობრიობის ისტორიაში უდიდეს კაცთა ასეულში სტალინმა თავისი საპატიო ადგილი დაიჭირა და მასზე მსჯელობისას თუ გონებას დიდი ძალა არ დაატანე და ჭეშმარიტების გზაზე არ დააყენე აუცილებლად შეცდები და საზოგადოება რომელიც რაჭველი კაცივით გვიან გებულობს ყველაფერს (გარდა ჭორებისა), ყიამყარლობის ტიტულს მოგაკერებს.

რაც შეეხება სტალინის ერთგულებას რუსეთისადმი იგი გამონეულები იყო ინტერესთა დამთხვევით და არა ლუკაია ლაბახუსეული სიყვარულით. მისმა შემოქმედებებმა უნარებმა რუს ხალხში უფრო ნოყიერი ნიადაგი ნახა ვიდრე საქართველოში. მის პერსონაზე მსჯელობისას, მხედველობაში უნდა მივიღოთ მის მიერ შევსებული ანკეცა რომელშიც წერია, ეროვნება – ქართველი, მშობლიური ენა – რუსული. რაც ზოგიერთ შოვინისტს არ მოსწონს. ის ამბავი რომ მან რუსული ენა მშობლიურ ენად დანერა რაც იმას ნიშნავს, რომ რუსული ხანში შესული სტალინისთვის წარმოადგენდა კომუნიკაციის უფრო დიდ საშუალებას ვიდრე ქართული. აქ საქმე გვაქვს არა კომფორტიზმთან და ველიკორუსული შოვინიზმის თაყვანისცემასთან არამედ სუბიექტის ცვლილებას ობიექტის ობიექტური მოთხოვნების შესაბამისად, როცა ადამიანი ხვდება უცხო ენაზე მოსაუბრე ხალხის კოლექტივში, დასაწყისში იგი მშობლიური ენის სიტყვებს თარგმნის უცხო ენაზე ან პირიქით უცხოური გადმოაქვს მშობლიურზე. მაგრამ როცა იგი თავს მოუყრის და გაითავისებს უცხოური სიტყვების საკმაო მარაგს, აღარ საჭიროებს თარგმნას და უშუალოდ გადადის უცხოურ ენაზე, უცხო ენაზე ამეტყველებულ კაცს მეხსიერების კუნჭულში შემორჩება პასიურ მდგომარეობაში გადასული მშობლიური ენის სიტყვები და მათ ადგილს უცხოური სიტყვები დაიჭერს.

სტალინმა იმდროინდელი მოთხოვნების შესაბამისად ახალგაზრდობაშივე შეისწავლა რუსული ენა, ასე, რომ ბაქოში გახიზნულმა რევოლუციონერმა შესძლო რუსული ენის მეშვეობით პროპაგანდისტული მუშაობა დაენყო. პროპაგანდისტულ მუშაობას, რომ უცხო ენაზე შესძლებს კაცი, მას უკვე გადალახული აქვს ენო-

ბრივი ბარიერი უცხო ენისა და შესწავლილი ენა გვერდში ამოუდგება მშობლიურ ენას და ხშირ შემთხვევაში წინა ხაზზეც დგება. რუსეთში ჩასული სტალინი რუსულ ენაზე დაყრდნობით ახდენს რევოლუციას, იგებს სამოქალაქო ომს. ახდენს იმპერიის ინდუსტრიალიზაციას, კოლექტივიზაციას და ანადგურებს სვასტიკებიან დრაკონებს. ამდენი წინააღმდეგობების გადალახვას უცხო ენაზე დაყრდნობით იმ დროში ვერც ერთი მინიერი არსება ვერ შეძლებდა. ქართულ ენაზე დაყრდნობით მან ვერ მოახერხა თბილისელი მენაკვეთე მუშებისათვის და მენაშევიკებისათვის გაეგებინებინა მარტივად გასაგები ჭეშმარიტება: რომ მენაკვეთეობასა და საკარმიდამო მიწებზე დაყრდნობა ახალ ცხოვრებას საფუძველს ვერ დაუდებდა. ხოლო რუსულ ენაზე დაყრდნობით მან რა წინააღმდეგობები გადალახა, ჩამოთვლილია წინა აბზაცში ადამიანის აზრობრივი უნარი აბსოლუტურად მხოლოდ მშობლიურ ენაზე დაყრდნობით მჟღავნდება და სტალინსაც თავისი უნარის აბსოლუტურად გამომჟღავნების საშუალება რუსულ ენაზე მიეცა (თუმცა მიუხედავად რუსული ენის კარგად ცოდნისა, იგი მაინც კავკასიური აქცენტით მეტყველებდა) მან ყოველგვარი მიკიბულ-მოკიბული განმარტებების გარეშე აღიარა... „მშობლიური ენა – რუსული“.

მცდარია შეხედულება, რომ, თითქოს სტალინი საქართველოზე არ ზრუნავდა, რა უნდა ექნა მოსკოვს თბილისში ხომ ვერ ჩამოიტანდა. რისი გაკეთებაც შეიძლებოდა იმას კი აკეთებდა. გაიხსენეთ ჟორდანისა მიერ გატანილი ქართული განძი, რომლის საკმაო ნაწილი დაიკარგა, ხოლო გადარჩენილი ნაწილი სტალინის ავტორიტეტით თბილისს დაუბრუნდა. მისი დაბრუნება მხოლოდ იმოდენა ავტორიტეტს შეეძლო, როგორც სტალინი იყო ომის შემდგომ პერიოდში.

ის სოციალისტი იყო სულით და ხორციით, სინმადვილის განცდით და მსოფლმხედველობით და იბრძოდა კიდეც მის დასამყარებლად. პიროვნების შეფასებისას ყოველთვის უნდა ვიქონიოთ მხედველობაში თუ რა დროში და რა სივრცეში უხდებოდა მას მოღვაწეობა იმ დროში და იმ სივრცეში რომელშიც სტალინს უხდებოდა მოღვაწეობა ძე ხორციელი ვერ შეძლებდა უკეთესად იმ საქმის გაკეთებას, რომელიც მან გააკეთა იმ წინვა-გლეჯის ბაზარში, რომელშიც მას მოუწია მოღვაწეობამ ჭეშმარიტი სოციალიზმის გამარჯვება შეუძლებელი იყო რუსული სოციალიზმის დამყარება მან ავად თუ კარგად მოახერხა.

მის წინასწარმეტყველებაში ნათქვამია: ...„Много трудности, много ошибок, но виновным окажусь я одинь“ ეს შეცდომები გამონვეული იყო არა სტალინის დაუდევრობით ან დაბალუნარიანობით, არამედ იმ გარემოებათა და ძნელადგადასალახავი წინააღმდეგობებით, რომელთა გადალახვა ისტორიის ქარიშხალმა მას არგუნა. იგი რამდენიც არ უნდა ლანძღონ და აგინონ მისმა მოწინააღმდეგეებმა, ერთი კარგი კაცისადმი მოთხოვნებს ყველაფერში დააკმაყოფილებს, ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, მარტო ფაშიზმის დასამარება მას სრულ უფლებას აძლევს, რომ საქვეყნოდ გაიმეოროს აკაკი წერეთლის სიტყვები: „ცხოვრებავ, მეც ერთ კაცად მიწამე“.

14.X.20186.

ზ. ჩაკვეტაძე

P.S. რაც შეეხება სტალინოფობების დამოკიდებულებას სტალინისადმი, შეიძლება დავასახელოთ მთელი რიგი არგუმენტებისა, რომლებიც მათ უკმაყოფილების გამოხატვის ობიექტურ უფლებას აძლევს:

1. იმ უზარმაზარ ქვეყანაში, რომლის შესახებ გერმანული ოფიცრები გაჰყვიროდნენ: რა უზარმაზარი ქვეყანაა, ბოლო არ უჩანსო, თავი აუცილებლად ნითელ კატას უნდა დაეჭირა. თუნდაც საქმიანი, ანგარიშიანი და პატიოსანი კაცი კოლექტივში ბრიგადირადაც ვერ მოხვდებოდა თუ „ნითლად“ არ კაშკაშებდა.

2. უმაღლესი სკოლების არა მარტო მიზანი, არამედ თვითმიზანიც ის იყო რომ აღეზარდათ ნითელი პოლიტიკის ერთგული ახალგაზრდობა და მეცნიერებათა საფუძვლების შესწავლა უკანა რიგებში იყო გადასროლილი. გაზეთი კომუნისტი 90-იანი წლების ბოლოს იტყობინებოდა, რომ ვარშავაში გახსნეს სეიფები, რომლებშიც აღმოჩნდა 50-იანი წლების დასაწყისში მოსკოვიდან გაგზავნილი ბრძანებები რომლებსაც მიწერილი ჰქონდა გაფრთხილება „სრულიად საიდუმლოდ“ „უმაღლეს სკოლებში მიიღეთ ახალგაზრდები, რომლებიც სწავლას დიდად არ გამოედევნებიან და მარტოდენ დიპლომებით დაკმაყოფილდებიან“.

3. მაღალ თანამდებობებზე იმის გარდა, რომ ნითელი კაცი უნდა დაენიშნათ, ამასთან ერთად ის არ უნდა ყოფილიყო მაღალ უნარიანი. პოლონეთის სეიფებში ნახულ ბრძანებაში მითითებულია: წარმოების ხელმძღვანელებათ დანიშნეთ ისეთი ამხანაგე-

ბი, რომლებიც დამოუკიდებლად სანარმოს ვერ მომართავენ და საჭიროებენ ჩვენს ჩარევას.

4. კომუნისტების მცირე ჯგუფს შეეძლო თუნდაც პატარა დანაშაულისთვის კაცი საპატიმროთ გაემწესებია.

უპარტიო კაცს მხოლოდ ერთი პოლიტიკური უფლება ჰქონდა, მისულიყო საარჩევნო პუნქტში და ხმა მიეცა იმ კანდიდატისათვის, რომელზედაც რაიკომის აგენტები მიუთითებდნენ საბჭოური არჩევნები ადამიანის პოლიტიკური უფლებების სრული დაგვირგვინება იყო.

წითელი გზით სიარულმა ქვეყანა მიიყვანა რუსთაველის აზრის უარყოფამდე, მის პოემაში წამოყენებული აზრი (იხ. სტ 1) „რომელმან შექმნა სამყარო, ...კაცთა მოგვცა ცხოვრება გვაქვს უთვალავი ფერთა“, კომუნისტებმა შეცვალეს ყველა ფერი უარყვეს და წითელი ფერის ბატონობა დააკანონეს (მათი შეხედულებით სამუდამოდ).

ზემოთ ჩამოთვლილი წინააღმდეგობების გადალახვა სტალინმა ვერ შეძლო: არა და მათი გადალახვა აუცილებელია.

ახლა ზოგიერთი ოპტიმისტი იმედოვნებს, რომ რაც ვერ შესძლო სტალინმა, შესძლებენ ევროპასა და ამერიკაში სასწავლებლად გაგზავნილი „ხალხის რჩეულთა“ შვილები.

მართალია, პრეროგატივები ხალხს აიმედებენ საზღვარგარეთ საუკეთესო ბიჭებს ვაგზავნით და მალე გვიშველიანო, მაგრამ აგერ ფოლადის კაცი გვეუბნება „თბილისში ნიჭიერი ადამიანები ქუჩებში გიყრიათო, „აი თქვენი თბილისი“. ამ ჩვენს თბილისში იმდენ ახოვან და ლამაზ ვაჟკაცს ნახავ, რომ გამოცდილ ბულატერს გაუჭირდება მისი აღრიცხვა, მაგრამ „მე თუ გინდა თავი მომჭრან, ტანი გახდეს გასაბერად“ მაინც ვიტყვი, რომ სტალინზე გამჭრიახი გონებისას ვერავის ვხვდები. ამ რკინის კაცს ისე ეჯავჯურებიან საქართველოს ვაიმშენებლები, როგორც ლილიპუტების ბრბო გულივერს. და ამ ჯავჯურს მაშინ მოელება ბოლო რიცა თბილისში ნიჭიერი კაცები ქუჩებში კი არ გვეყოლება დაყრილი, არამედ თავისი უნარის შესაფერისად გვეყოლება დასაქმებული.

ვერც ერთი ქვეყანა ვერც დიდი ვერც პატარა ვერ გაუძლებს: თაღლითების, გაიძვერების, უვიცების, მომხვეჭელების და მუქთახორების მბრძანებლობასა და ნიჭიერი კაცების ქუჩაში გდებას.

ცხოვრების დიალექტიკა გვასწავლის, რომ ადამიანთა ერთიანობის შესანარჩუნებლად საჭიროა: ბრძენი მბრძანებლობდეს, მუშა მუშაობდეს, ოსტატი ასწავლიდეს და შეგორდი სწავლობდეს, სანინა-

აღმდგეგო შემთხვევაში ქვეყანა დაიშლება და მის ადგილზე დარჩება ცარიელი სივრცე, რომელსაც მომავალში ვილაც დაეპატრონება.

ეს რომ ასე არ მოხდეს, საჭიროა: სტალინის მიერ დასახელებული ნიჭიერი კაცები, რომლებიც ქუჩებში ჰყრია და მასთან ერთად მთელი ერის მშრომელი და კეთილი ნების ადამიანები ჩავაბაროთ ნიჭიერ პატრონს და ისინი არავითარ შემთხვევაში არ დაუშვებენ ვირის მიერ ლომის დანიხვლას, არც ვაჟა-ფშაველასთანა კაცს დაასმევინებენ კითხვას „კარგი შვილები რად გვებადებო“ არც აკაკი წერეთელს ამღერებენ „თავო ჩემოს“ არც შოთა რუსთაველისთანა კაცები მიმართავენ სოფელს: „ყოვლიმც შენი მონდობილი ნიადაგმცა ჩემებერ ტირსაო“ აღარც ბარათაშვილი დაიკანონება „იმ ხალხის ბედით“, „რომელს თვალ-ბედითი სდევდა ყორანი“ აღარც გრ. ორბელიანი იტყვის ივერიაზე „დიდება ივერიისა მასთან (ირაკლისთან) „მარხია სამარესო“ არც ილია ჭავჭავაძე მოგვმართავს ცრემლნარევი იუმორით:

ჩვენისთანა ბედნიერი განა არის სადმე ერი?!
ყველა უნჯი ყველა მუნჯი, გულჩვილი და ლმობიერი;
...ყველა ყრუი, ყველა ცრუი, ჭკვადამჯდარი, გულხმიერი,
მცირე, დიდი, ყველა ფლიდი, ცულლუტი და მანკიერი.

30.X.2018 წ.

ზ. ჩაკვეტაძე

მენტორული სენტენციები და შპიკრდისაული ნოტაჰენი

„ყოველ ადამიანს აქვს უფლება თავისუფლად მიიღოს და გაავრცელოს ინფორმაცია გამოთქვას და გაავრცელოს თავისი აზრი ზეპირად ან წერილობით, ან სხვა საშუალებებით“.

საქართველოს კონსტიტუცია მუხ. 24

„ადამიანმა უნდა გამოთქვას თავისი აზრები, ეს უფლება კი არა მოვალეობაა“.

შელი

მონყალეო ხელმწიფეო, ვასწორებ თქვენს მიერ მითითებულ შეცდომებს ჩემს სტატიაში: „ბურჟუაზიურლი და სოციალისტური დემოკრატიები“. 1. ჩასმულია ბრჭყალებში ეპიგრაფი II ფრანკის სახელი არ აღმოჩნდა „სიმონი“ (ამაზე ქვემოთ მექნება საუბარი) ამიტომ იგი ვერ შევასწორე III დგას და ბურჟუაზიულის შუა

თქვენს მიერ მინიშნებული ნიშანი რას ნიშნავს ვერ გავარკვევ. IV. ...„რომლებსაც ადგილი ჰქონდა XVIII-XIX საუკუნეებში. XX საუკუნის მეორე ნახევრიდან აღარ ყოფილა“ შევასწორე ასე „თმობენ აქტიურ პოზიციებს და სოციალისტური დემოკრატიის წინაშე დამთმობლურ პოზიციაზე გადადიან „V“ იგი მუდამ იმის ცდაშია“ მთავაზობთ „ცდაშია“ შევცვალო სიტყვით „ცდილობს“, რაც არ მიმაჩნია აუცილებლად, რადგან მათ შუა ლოგიკურად ისე მცირე სხვაობაა, რომ მისი შემჩნევა მხოლოდ ჩასაფრებულ ფილოლოგს შეუძლია VI „...ხალხი აბსოლუტურად კმაყოფილი მთავრობის არც არის და არც არასოდეს იქნება...“ თქვენ გადაგიშლიათ მეორე „არც“ რაც არ მიმაჩნია სწორად, რადგან გრამატიკაში ორი გამეორება ჰქმნის ერთ დადასტურებას. ასე რომ მეორე „არც“ მოსაშლელი არ არის. VII შესწორდა სიტყვა „მოთხოვნები“ „მოთხოვნებებით“ VIII „იგი მუდამ იმის ცდაშია“ თანახმად თქვენი მოთხოვნისა შესწორდა და დაინერა „ცდილობს“ თუმცა მათ შუა დიდი შინაარსობრივი სხვაობა არ არის. IX „არა მარტოსთან“ მინიშნებული სიტყვის ამოკითხვა ჩემს „ხელოვნებას“ არ ხელენიფება. X „არავის არ მოუტანს ხეირს“ „არავის მოშლა წინადადებას ვერაფერს შესძენს, მაგრამ მე ვშლი თქვენი მოთხოვნის თანახმად. XI წინადადებაში: „კარგი იქნებოდა, რომ ასეთ სწავლა ჩვენს მთავრობასაც მიეღო“ იძლევით მითითებას „სწავლა“ შევცვალოთ „გაკვეთილით“ რაც არ ხერხდება (ამაზე ქვემოთ) XII „...წავიდე ხალხის წინაშე მთელ რიგ დათმობებზე“ „მთელი რიგი“ გადაგიშლიათ კარგი ბატონო, ასე იყოს, თუმცა არც ისე უჭირდა დიდად. XIII „...წარმოებული დოვლათის იმოღვანა ნაწილი“ „იმოღვანა“ შეგიცვლიათ „იმხელათი“ ეს სიტყვები ერთმანეთის მიმართ სინონიმურია და მათი ერთმანეთით შეცვლა ვერაფერს გვაძლევს. XIV „მოთხოვნებანი“ შეგიცვლიათ „მოთხოვნებით“ რაც იმის მაჩვენებელია, რომ წართანხანის მრავლობითის მიმართ მწყრალად ბრძანდებით. მართალია, იგი ძველია, მაგრამ ჯერ-ჯერობით აქვს არსებობის უფლება და იმასაც მოგახსენებთ, რომ გრამატიკა არის ულმობელი მეცნიერება და მისი გაღიზიანება არაფერს შეგძენთ. მას ხომ „კეისარიც ემორჩილება“. XV „თვალეებში შეჰფოფინებს თავის შეფს“ იძლევით მითითებას, რომ „შეჰფოფინებს“ შევცვალო სიტყვით „შეციცინებს“ რაც არ ხერხდება (ამაზე ქვემოთ) XVI „ყოველწარად ცდილობს“ „ყოველწარს“ ხაზი აქვს გადასმული, რატომ? XVII „იღებს წარმოებული დოვლათის იმოღე-

ნა ნანილს“ იმოდენას ცვლით „იმ“ სიტყვით. იმოდენა გვიჩვენებს საგნის განსაზღვრულ ნანილს, ხოლო „იმ“ მთლიანად საგანს. „იმ“ შეიძლება იყოს განუსაზღვრელი: ბევრი, ცოტა, უამრავი. აქ უფრო გამართლებულია „იმოდენა“ და არა „იმ ოდენობით“ XVIII, გამიგონია და „მსმენია“ სინონიმებია და მათი ერთმანეთით შეცვლა დანაიდების შრომაა, ნონეშვილის ერთ-ერთი ლექსი ასე იწყება „გამიგონია, მთვარიან ღამეს ... არავის წარმოუდგენია პრეტენზია მისთვის რომ „გამიგონია“ „მსმენიათი“ შეეცვალა. ასე, რომ „გამიგონიას“ შეცვლა „მსმენიათი“ დანაიდების შრომა იქნება. XIX „გახდებას“ შეცვლა „იქნებათი“ არ არის ლოგიკური აუცილებლობა XX „ბიზნესის ნაშიერია თანამედროვე „მაღაზია“ XXI „... დემოკრატიის სუფევისკენ მიჰყავს ადამიანი“ თქვენ მიგვითითებთ, რომ „სუფევისკენ“ ამოვიღოთ და დემოკრატიას დავურთოთ „კენ“ თანდებული ჩემს მიერ გამოყენებული სიტყვა „სუფევა“ ნიშნავს: მეფობას, არსებობას, ბატონობას, ყოფნას. (იხ. ქართ. ენის გნმარტებითი ლექსიკონი ტ. VI გვ. 1149) თქვენი რჩევის მიღებით მე საქმეს დავაზარალებ, რადგან „კენ“ თანდებულს გრამატიკაში აქვს მხოლოდ ერთი ფუნქცია: უჩვენებს მოქმედების მიმართულებას „სუფევა“ კი რამდენიმე მნიშვნელობის მატარებელია და „კენ“ თანდებულსაც ირთავს. ასე რომ მას არავინ და არაფერი არ დაუზარალებია. უფრო განავრცო წინადადებაში გამოთქმული აზრი. XXII წინადადება „ცხონებული ილია“, რომელიც სტალინის (ვფიქრობ რომ ობიექტური) შეფასებით „მსოფლიოს პრეზიდენტად გამოდგებდა, გვასწავლის“ წინადადება დახაზულია - რატომ? XXIII III გვერდზე მეორე აბზაცში მოითხოვთ „დემოკრატიის შუქურა“ ჩავსვა ბრჭყალებში. ეს უკვე ნორმად ქცეული მოთხიენაა. იგი დიდი ხანია პოლიტიკურ ბრჭყალებშია მოქცეული და გრამატიკულს როგორ დავამადლი. XXIV „ჭერსაო“ შესწორდა არის „ჭერსო“ XXV „...მისგან ძალიან დიდ შრომას მოითხოვს“ „ძალიან დიდს“ ხაზი აქვს გასმული, რატომ? ხომ არ ფიქრობთ, რომ ცოტა შრომა იკმარებს პროდუქციის თვითღირებულების შესამცირებლად, ან შეიძლება წინადადებისგან მარტო პრედიკატივებით და სუბსტანტივებით კმაყოფილდებით და მეორე ხარისხოვან წევრებს ზედმეტად მიიჩნევთ. XXVI III გვერდის IV აბზაცში გადაგიშლიათ წინადადება „მრავალი კაცისგან მრავალგზის ნალანძღავ-ნაგინები“... რატომ? თუ ფიქრობთ, რომ სტალინს ლანძღვა-გინება აკლია, - ცდებით. იმდენი ოქრო და თვალმარ-

გალიტი რომ მოგცეთ ღმერთმა რაც სტალინს ლანძღვა-გინება აქვს და შემდეგ მონტესუმას განძიც დაგიმატოს, დამერწმუნეთ, რომ პირველად მიღებულ განძთან, მეორედ მიღებული, ფეტვის მარცვალის ოდენა მოგეჩვენებოდათ. XXVII გადაშლილი გაქვსთ წინადადება: „რომელსაც ადგილი ჰქონდა ძველ ცხოვრებაში და საუბედუროდ ახალშიც აქვს“ რატომ? თუ ფიქრობთ, რომ მანკიერ მხარეებს ძველ ცხოვრებაში ადგილი არ ჰქონდა, ან ახალში შეზღუდულად გრძნობს თავს, მაშინ თქვენს პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და იდეოლოგიურ შეხედულებებს ობიექტურად მოაზროვნე კაცი უარყოფითად შეაფასებს.

H. B. ფრანკის სახელთან დაკავშირებით შეგიძლიათ იხილოთ წიგნი: „რუსი ფილოსოფოსები დემოკრატიისა და რევოლუციისაზე“. მასში არის სემიონ და არა სიმონ ფრანკის ესეები. ჩემს მიერ გამოყენებული ციტირებაც იმ წიგნიდანაა ამოწერილი.

გაკვეთილით ცვლით სწავლას. გაკვეთილი ჯერ კიდევ არ არის სწავლა. იგი მხოლოდ საშუალებაა სწავლის შეძენისა. საშუალება და შეძენა ლოგიკურად სულ სხვადაგვარი შინაარსისა არიან. გაკვეთილზე სწავლა შეიძლება შეიძინო ან ცარიელ-ტარიელის თავით გამოხვიდე აუდიტორიიდან. გაკვეთილებს ისეთი ყმანვილებიც ესწრებიან, რომლებიც მისგან ვერაფერს ღებულობენ, მაგრამ რა ქნან? სახლიდან მამები მოერეკებიან, სკოლაში წადით იქნება კაცები გამოხვიდეთო, ქუჩაში გაყუდებას მილიციელი არ ანებებს, წადით და საქმეს მიხედეთო. სკოლის ეზოში დირექტორი არ აყენებს, წადით გაკვეთილები მოისმინეთო. გაკვეთილს კი ისმენენ მაგრამ უცხო ენად გადაქცეულ ალგებრას ვერ გებულობენ და ტყვილა ხევენ მერხებზე მამასისხლად ნაყიდ შარვლებს. აი თქვენი გაკვეთილი.

სიტყვის „შეჭოფინებს“ შეცვლა „ციცინით“ არ მოხერხდა, რადგან არც ერთი ბიბლიოთეკის არც ერთ ლექსიკონში (რომლებზედაც მე ხელი მიმიწვდა) იგი არ აღმოჩნდა, აღმოჩნდა სახელი ციცინო, რომელიც შეიძლება წოდებითში დასმული ციცინი იყოს (ამის მიკვლევა ენათმეცნიერების საქმეა და არა უბრალო პუბლიცისტისა) სიტყვა „ციცქირი“ გურულ დიალექტში ნიშნავს „მსუნაგი თვალით ცქერას, რაც ჩვენს საქმეს არ შეეფერება. ხოლო „ფოფინი“ განმარტებულია ასე: „სიყვარულით და ალერსით შეჰყურებს“ (იხ. ქართ. ენის განმ. ლექსიკონი ტომი VII გვ. 1267) ამდენად მე თქვენი მოთხოვნა ვერ დავაკმაყოფილე, რადგან ამის უფლებას

ენის განვითარებისა და გამოყენების ტრადიცია არ მაძლევს.

რაც შეეხება სტატიას და მის არქიტექტონიკას, მისი თემა ბურჟუაზიული და სოციალისტური დემოკრატიების თანაარსებობაა, იდეა კი – მათ შორის არსებული წინააღმდეგობების გადალახვა უთოფოდ და უზარბაზნოდ. ამ თემაზე საუბარს არა მარტო ქართული, არამედ სხვა ქვეყნების მედიის საშუალებებიც გვერდს უვლიან, რაც არ შეიძლება საპატიოდ ჩაითვალოს სსრკ-ს დაშლით გახარებული ბურჟუაზიის იდეოლოგები ხმის ჩახლეჩამდე გაჰკვივან: „დამარცხდა სოციალიზმი“. ადამის ხნის კაცი ვარ და სოციალიზმი არც დამარცხებული მინახავს სადმე და არც გამარჯვებული. ისტორიკოსების ნყალობით ვიცი, რომ პირველყოფილ ადამინთა გაერთიანებებში ცხოვრობდნენ ტოლადგანანილების პრინციპით, რომელსაც სპეციალისტები პირველყოფილ კომუნიზმს უწოდებენ. კერძო საკუთრების გაჩენასთან ერთად იგი დაიშალა და არსებობს როგორც მსოფლმხედველობა, როგორც პოლიტიკური მიმდინარეობა, რომელიც ისევე როგორც ყველა და ყველაფერი, იბრძვის არსებობის შენარჩუნებისათვის.

ძნელია თანაცხოვრება იმ ხალხთან, რომლებიც „მიხაკისფერ ყირს“ და „წითელ ეპიდემიას“ სოციალიზმს ეძახიან ხოლო „ნაცვებს“ და „ქოცვებს“ დემოკრატებად თვლიან. მაგრამ რას იზამ?! ხალხს ვინ გამოგიცვლის, ან რად გინდა რომ გამოგიცვალოს: შენი ვერაფერი სიკეთეს გიკეთებს სხვისი რა ხეირს დაგაყრის?

„ვინ მოგვცემს, კაი კაცებსა, ან კაი საქმეს სილამა?

მინა არ აღმოაცენებს, არც ჩამოხტება ციდამა“.

თუ თვითონ არ გავკეთდებით ჩვენი გულით და გონითა“

გვასწავლის ვაჟა-ფშაველა

ამჯერად გადავხედოთ, თუ როგორ კეთდება ჩვენი ჟურნალისტიკა, რომელიც უძლიერესი საშუალებაა ხალხის იდეური, პოლიტიკური, ესთეტიკური პატრიოტული, ინტერნაციონალური და ზნეობრივი აღზრდის საქმეში.

მედია პირველ რიგში უნდა იცავდეს ქვეყნის ინტეგრირებას და ზემოთ ჩამოთვლილ საკითხებს აკავშირებდეს მასთან. არავითარ სიკეთეს არ აძლევს ქვეყანას ვინმეს მოტყუება, თითქოს ჩვენ უდიდესი დამცველები და გამტარებლები ვიყოთ დემოკრატიის მოთხოვნებისა. რა გააკეთა საქართველომ ისეთი რომ 2017 წლის ივნისში აშშ-ს პრეზიდენტს დონალდ ტრამპს ათქმევინე: „საკართველოს დამოუკიდებლობა და დემოკრატია მთელი მსოფლიოსთვის სამაგალითია“.

რა კი მედიაზე საუბარი გავიხსენოთ საქართველოს კონსტიტუციის 24-ე მუხლი და ბერიკაცის მიერ გაზეთ „საქართველოს და მსოფლიოს“ რედაქციაში წარდგენილი პუბლიკაციოური სტატია „ბურჟუაზიული და სოციალისტური დემოკრატიები“ რომელიც რედაქციის კოლეგიას მიუგდია გვერდზე (ალბათ დიდ ცოდვად ჩათვალეს სოციალისტური დემოკრატიის ხსენება ამ განიხილვის ხელში) როცა ბებერმა თავისი სტატია მოითხოვა, შეახსენეს, რომ რედაქცია შემოსულ მასალებს უკან არ აბრუნებს. ბებერი გვამი დაარიგეს, დამოძღვრეს თავიანთებურად.

მაგრამ ბებერს სცოდნია, რომ რედაქცია ვალდებულია ხელნაწერი ნაშრომი წესრიგში მოიყვანოს და დაამუშავოს გამოსაქვეყნებლად. რა წესრიგში მოიყვანა გაზეთის რედაქციამ ის სტატია ზემოთ იყო საუბარი ამის შესახებ.

როცა ბებერმა თავისი სტატია სხვისი ხელით ნახა მიჯღაბნილ-მოჯღაბნილი, გაკვირდა თავის უმზითვო „კაროჟნას“ ხელი სტაცა და წავიდა. როცა მდგომარეობას გადახედა მიხვდა ბებერი, რომ სასიძო „ოსიკო“ მზითვად მოითხოვდა ვილაცის ლანძღვაგინებას, წყევლა-კრულვას, ან ქება-დიდებას.

„საქართველო და მსოფლიო“ ობოლი მარგალიტი არავის ეგონოს, მას უამრავი ტყუპის ცალი ჰყავს, რომლებიც თავის უფროს ძმასთან ერთად ლანძღვა-გინებით იკლებს ყველას ვისაც მათზე აუგი წამოსცდება.

მე არც ეფემიზმის მიმდევრი ვარ და არც ვულგარიზმის აპოლოგეტი. საუბარი უნდა იყოს თავისუფალი და შეუზღუდავი, მაგრამ საკმაოდ მორიდებული. არც თავშეუკავებლობა შეიძლება და არც იმოდენა მორიდებულობაა საჭირო, ზოგი კაცი რომ ყოველ სიტყვაზე მზად არის ბოდიში მოიხადოს.

თუ გამოსავალი არ არის, ე.ი. ზარალდება წინადადება უხეში გამოთქმის გარეშე მაშინ უნდა გამოვიყენოთ უხეში გამოთქმაც (თუმცა სასურველი არ არის) ამის მაგალითებს უხვად იძლევა როგორც ქართული ისე მსოფლიო ლიტერატურაც.

ისე უნდა ვიცოდეთ, რომ ღმერთს სძულს როგორც წყევლა, ასევე გინებაც და ადამიანი ორივეს უნდა ერიდოს.

შეცდომა უნდა გასწორდეს, დიდი იქნება თუ პატარა. მაგრამ მისი გამოსწორება ოსტატისთვის დამამცირებელი არ უნდა იყოს.

მკითხველს შევასხენებ: რომ „რედაქტორი არის ხელნაწერი ნაშრომის საბოლოოდ წესრიგში მომყვანი, გამოქვეყნებასა და

დაბეჭდვაში პასუხისმგებელი“ (იხ. ლიტ. მცოდნეობის ძირითადი ცნებები გვ. 375 ანდრო ქილაია).

ჩემი სტატიის დაუბაჭდაობა ეს არის რედაქციის მიერ დაკისრებული საქმისადმი უპასუხისმგებლო მოქმედება და დანაშაულის გადაბრალება-გადმობრალების გულუბრყვილო პოლიტიკა.

არავითარი ჯავრი არა აქვს მკითხველს და არც შეიძლება ჰქონდეს იმისი, რომ პრინტერზე ხშირად სტატია 3-ჯერ 4-ჯერ ხდება გადასაწერი შეცდომები, ზოგი ხელოსანმა დაუშვა ზოგი მანქანამ, მაგრამ მკითხველმა უნდა მიიღოს ყოველნაირად გასწორებული და გალამაზებული სტატია. ავტორს რომ ყველაფერი შეეძლოს მაშინ ამდენი „პრინტერშიკები“ და რედაქტორები თავისი თანამშრომლებით საჭირო აღარ იქნებოდნენ.

იმ დაჯღაბნილი სტატიის ავტორს თავისი ცხოვრების ძირითადი ნაწილი სკოლაში გაუტარებია, მაგრამ ისე დაჯღაბნილი როგორი სახითაც მან თავისი „კაროჟნა“ დაიბრუნა რედაქციიდან, ჯერ არაფერი უნდახავს.

გალაქტიონს უთქვამს: „სიტყვა? სხვა არის ფიქრი ამაზე, ლოგოსი... აზრი მისი რაც არის“.

როცა ასეთ კაცს ასე დაუჯღაბნეს ნაწერი, რედაქციის მუშაკებმა, საკითხავია, რას უზამენ ისინი იმ სტატიის ავტორის შეგირდების ნაწერებს? – იმ შეგირდებისა რომლებისთვისაც მას გაჭირვებული სამიანები ძლივს გაუმეტებია. – რას უზამენ და ვერაფერს, რადგან ისინი ასეთ რედაქციას საზარბაზნე მანძილზე არ მიეკარებიან. და თავის აზრს და შეხედულებას არ გაუმჟღავნებენ. თუ წუხილს კაცი საკუთარ თავში იტოვებს და აზრს არ ამხელს, თუ იგი გულში ილიას სიტყვებს იმეორებს „ჩემის ქირის, ჩემის წუხილის ჩემი კაცობის გულისდუღილის სიტყვანი გულში მებადებიან, მაგრამ უხმოდვე გულში კვდებიან“ მაშინ სადღა არის ის თქვენი „პერესტროიკით“ მოტანილი „გლასნოსტი“ და ათასგვარი დემოკრატიული უფლებები?!

ზელიმ ჩაკვეტაძე

25-XI-20186.

გაუმარჯოს იმ გებერ ხარს, ჭაპან-წყვეტიტო რომ
უნდა გაიტანოს აღამიანებისათვის სასიცოცხლო
კვალი და თუ სატანა გზას გადაუჭრის, რძეპით
გამოფატრავს მუცელს.

სარჩევი

ბებერი ხარი და „ნენვა – გლეჯის ბაზარი“	2
წინასიტყვაობა	3
მშვიერი ერი და მადლარი ბერი	10
დემოკრატიის შუქურა და მისი არქიტექტორების პათეოლოგია	13
ქართული დემოკრატია და მისი საგანმანათლებლო საქმიანობა	17
ქართული დემოკრატიის პარადოქსები	21
რუსები, რუსისტები, რუსოფობები და რუსოფილები	24
პოლიტიკური დალტონისტები	27
ქართული დემოკრატიის საქველმოქმედო მუშაობა	30
პერესტროიკა და ქართული პოლიტიკური აზროვნება	33
ვინ არის დამნაშავე?	37
შაური – შენ, შაური მე, შაური მამაშენს	42
მონარქისტები და პრეისტორია	45
ბურჟუაზიული და სოციალისტური დემოკრატიები	48
ქართული დემოკრატია და სტომაქის კაცები	54
„ცხოვრებავ, მეც ერთ კაცად მიწამე!“	58
მენტორული სენტენციები და შევირდისეული ნოტაბენე	68